

10

കാവ്യ കാലഭ്രതി

- ★ എം. ടി. വാസുദേവൻ നായർ ★ വിഷ്ണുനാരായണൻ നമ്പുതിരി
★ ഡോ. എം. എസ്.ടി. നമ്പുതിരി ★ ഡോ. എം. സുകുമാരൻ
★ ഡോ. എസ്.എസ്. ശ്രീകുമാർ

നവാഖർ - ജനുവരി

2001

കൊവറ്റ കാളമുടി

(എൻവി കൃഷ്ണവാരിയർ സ്ഥാരക ട്രസ്റ്റിന്റെ ഒവേപത്രം)

പുസ്തകം 3

ലകം 2

നവ. - ജനു. 2001

ഉപദേശക സമിതി

എൻ. പി. മുഹമ്മദ്
എം. എൻ. വിജയൻ
എം. അച്യുതൻ

പത്രാധിപസമിതി

കെ. വി. രാമകൃഷ്ണൻ
ഡോ. എം. ആർ. രാഘവവാരിയർ
കെ. പി. ശക്രൻ
കെ. പി. മോഹനൻ
എം. എം. സചീവൻ
വി. പി. വാസുദേവൻ
മണജുർ രാജൻബാബു
അസീം താനീമുക്
എ. സി. ശ്രീഹരി
ചായം ധർമരാജൻ

എൻവി കൃഷ്ണവാരിയർ സ്ഥാരകട്ട്
(ഒജി. 440/92)

കോട്ടയ്ക്കൽ - 676 503

ഉള്ളടക്കം

മുൻകുറി

ലേവനങ്ങൾ

അനുഗ്രഹം പോലെ... ആഴിസ്സുപോലെ...
 സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ മുല്യസകല്പം
 സ്വാതന്ത്ര്യസകല്പം മലയാള കവിതയിൽ :
 രാഷ്ട്രീയ സ്വാതന്ത്ര്യം എന്ന ഉപഗീർഷിതനകുറിച്ച്
 ഇന്ത്യൻരണ്ട് ഇന്നും നാജൈയും
 മുടിനാൽ കീറുമ്പോൾ
 കൈമുദ്ദീകവനങ്ങളിലും

എം.ടി. വാസുദേവൻ നായർ
 വിഷ്ണുനാരായണൻ നമ്പുതിരി
 ഡോ. വി.സുകുമാരൻ
 ഡോ. എം.എസ്.ടി. നമ്പുതിരി
 ഡോ. എസ്.എസ്. ശൈകുമാർ
 കലേഷൻ

കവിത

സുരൂവാതിൽ മരണം
 മലമുകളിൽ ഒരു രാത്രി
 Another Life

എൻ.കെ. ദേശം
 പി.എം. നാരായണൻ
 തന്ത്ത്വാലീമ നന്ദീൻ

നാടകം

ജീതുസംഹാരം
 മുഖ്യമനസ്മയതി, കത്തുകൾ, പുസ്തക പരിചയം

**കവർ ഡിജിറ്റൽ : പ്രസാദ്
 കവർച്ചിത്രം : അപർണ്ണ ബാലകൃഷ്ണൻ**

ശക്കാച്ചൻ ഇന്ത്യൻനാഷണൽ പെയിന്റിംഗ്
 മിസ്റ്ററുടെ വെള്ളിമെയൽ ലഭിച്ച
 അപർണ്ണ ബാലകൃഷ്ണൻ.
 (IXth Std., എയർപോർട്ട് സ്കൂൾ,
 കരിപ്പുര.)

മുൻകുറി

കഴിഞ്ഞ ലക്ഷ്യത്തിലെ മുൻകുറിയിൽ രണ്ടുപ്രേഷണങ്ങൾ ഉന്നയിച്ചിരുന്നു- കൈയാൽ കുമായ പ്രതിക രണ്ടും പ്രതീകഷിച്ചു കൊണ്ട്. കവനക്കുമുഖി നേരിട്ടുന്ന സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധിയിൽ, പ്രസിദ്ധീകരണം തുടർന്നു പോകേണ്ടതുണ്ടോ? ട്രസ്റ്റിന്റെ ‘എൻ വി സാഹിത്യപുരസ്കാര’ പത്രാടിയിൽ മാറ്റം വരുത്തേണ്ടതുണ്ടോ? എററോപ്പേരിൽ അഭിപ്രായം കുറിച്ചയത്താൻ സമയം കണ്ണെത്തി എന്നത് സന്ദേശകരമാണ്. കവനക്കുമുഖി നിർത്തിക്കളെയരുത് എന്ന് ആത്മാർമ്മമായി ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഒട്ടരേണ്ടുപൂതുകളുണ്ട് എന്ന തിരിച്ചറിവ് എല്ലാവിഷമങ്ങൾക്കും മറുമരുന്നാവുന്നു. ഗൗരവപൂർണ്ണമായ വായന തീരെ വേരുറുപോയിട്ടില്ല എന്ന അവിവും ഏറെ വിലപ്പെട്ടതാണ്. (കുട്ടത്തിൽപ്പെറ്റെടു : “കവനക്കുമുഖി ഗവേഷണ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ രൂചിക്കും താല്പര്യത്തിനുമിണംബുന്ന പഠനങ്ങളും ആന്ന പ്രസിദ്ധീകരണമാവുന്നു എന്ന്, തെല്ലാരു പരാതിസരത്തിൽ എഴുതിയ സുഹൃത്തുകളുമുണ്ട്. ആസ്യാദനത്തിലുന്നിയുള്ള വായനയ്ക്ക് ഇത്രയും ഗൗരവം വയ്ക്കുന്നതെന്നും യാനി. വായനക്കാരുടെ അഭിരുചിക്കുന്ന സർച്ച് വിഭവങ്ങളൊരുക്കി പ്രചാരം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഉണ്ടുന്ന പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾക്ക് ഇവിടെ പണ്ടമില്ലാണോ. കവനക്കുമുഖി, ഗൗരവപൂർണ്ണമായ വായന ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവരെ തുപ്പതിപ്പെടുത്താൻ കഴിയുമോ എന്ന അനേകം ലക്ഷ്യമാക്കുന്നു. ലക്ഷ്യം നേടുന്നു എന്നാലിമാനിക്കുന്നില്ലോ കിലും (പ്രചാരം പത്രിമിത്രമാവും. ആകട്ട.) “നിർത്തരുത് വർസംവ്യ അയയ്ക്കുന്നു” എന്നു പ്രതികരിച്ചുവരുണ്ട്. ‘കവനക്കുമുഖിയുടെ ഫണ്ടിലേയ്ക്ക് ഒരു ചെറിയ സംഭാവന’ എന്ന് കുറിച്ച് ആയിരു ഉറുപ്പിക അയച്ചുതന്നുകളിഞ്ഞു, ഒരു സുഹൃത്ത്. ഒപ്പം, ഒരിക്കലും വർസംവ്യ അയച്ചുതന്നിട്ടില്ലാത്ത സുഹൃത്തുകളുമുണ്ട് എന്നും ഓർക്കേട്ട്. നിർത്തിയാൽ വിരോധമില്ല എന്നു കരുതുന്ന അവരെ, കവനക്കുമുഖി വിശദും അയച്ച് ശല്യപ്പെടുത്താൻ പാടില്ല എന്നു തോന്നുന്നു. അതും ആലോച്ചിക്കാവുന്നതാണ്.

‘എൻവിയുടെ പേരിലുള്ള പുരസ്കാരം നിർത്താതെ കഴിക്കാൻ നോക്കണം’ എന്നു കരുതുന്നവരുണ്ട്. പുരസ്കാരങ്ങൾക്ക് യാതൊരു കഷാമ വുമില്ലാത്ത നമ്മുടെ നാട്ടിൽ, ‘എൻവിയുടെ പേരിൽ, സാംസ്കാരിക-സാഹിത്യരംഗങ്ങളിൽ, കുടുതൽ സഹായം പ്രവർത്തനത്തിലാണ് ട്രസ്റ്റ് ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടത് എന്ന് കരുതുന്നവരാണ് ബഹുഭൂരിപക്ഷം സുമനസ്സുകളും. നാനാവശങ്ങളും ചർച്ചചെയ്ത് ഉചിതമായ തീരുമാനമെടുക്കാൻ ട്രസ്റ്റിന്മാർഗ്ഗിനിർദ്ദേശകമാവുന്നു, ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾ.

കഴിഞ്ഞ ഒക്ടോബർിലെ എൻ വി അനുസ്മരണസമേളനങ്ങളിലെ പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ, ഈ ലക്ഷ്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന പ്രതീക്ഷയിലാണ്, ലക്ഷം-9ലെ മുൻകുറിയിൽ അങ്ങനെ എഴുതിയത്. എഴുതിയതും തയ്യാറാക്കിക്കിട്ടിയ ലേവനങ്ങൾ ഈ ലക്ഷ്യത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. തയ്യാറാക്കിക്കാണ്ടിക്കുന്നു എന്നറിയിച്ചിട്ടുള്ള മറ്റു പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ, അടുത്ത ലക്ഷ്യത്തിൽ ചേർക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഈ ലക്ഷ്യത്തിൽ, വിശ്വേഷവായനാവിഭവമായി അവതരിപ്പിക്കുന്നു, ശ്രീ. എം.എം. സചീവന്റെ നാടകം - “ജ്ഞാനംഹാരം”. കാളിഭാസകൃതി കളിൽ നിന്ന് കവിയുടെ ജീവിതചിത്രം ഇപ്പേരെത്തെടുക്കാൻ നടത്തിയ ശ്രമമാണ് ഈ നാടകം. കാളിഭാസമഹാകാവ്യനാടകകാരി തീർമ്മങ്ങളിൽ നിത്യസനാനം നടത്തി പരിപൂര്ണ ചേതന്നൂയും ഒരു മഹാത്മാവുണ്ട്, നമ്മുടെ ഇടയിൽ- ഷാരോടിമാഷ്. കെ.പി. നാരയണപ്പിഷാരോടി. കേരളസാഹിത്യ അക്കാദമി ഇംഗ്ലീഷ് പ്രസിദ്ധീകരിച്ച് “കാളിഭാസഹ്യദയം തേടി” എന്ന വിശിഷ്ടകൃതിയിൽ, കാളിഭാസൻ എന്ന വ്യക്തിയെക്കുറിച്ചുള്ള തന്റെ ഓരോരോ നിഗമനങ്ങൾക്കും, കാളിഭാസകൃതികളിൽ നിന്ന് പ്രസക്തമായ പ്രകരണം ഉദ്ദരിച്ച്, പുർണ്ണത നൽകിയിട്ടുണ്ട് ഷാരോടിമാഷ്. തന്റെ നാടകത്തിൽ, സ്വയിരിക്ഷണങ്ങൾക്ക് സചീവൻ ഗുരുവായി വരിച്ചിട്ടുള്ളത് ഷാരോടിമാശയാണ്. സുമനസ്സുകളുടെ സവിശേഷ ശ്രദ്ധ ക്ഷണിക്കാൻ, ഈ രചനയെക്കുറിച്ച് ഈതിൽ കൂടുതലെന്നും പറയേണ്ടതില്ല.

കെ. വി. രാമകൃഷ്ണൻ

“കൂർക്കിണ്ണേ വിടിൽ കവർച്ചു”, “പുശകൾ”, “ആനവാൽ”,
“കോഴിക്കോട്” തുടങ്ങി എൻവിയുടെ ശ്രദ്ധയാളങ്ങളും
ഈപതിൽപ്പരം കവിതകളുടെ സമാഹാരം -

“പുശകൾ”

എൻവി കൃഷ്ണവാരിയർ

വില: 30.00

പ്രസാധനം :
മാതൃഭൂമി, കോഴിക്കോട്

സമാഹരണം നിർവ്വഹിച്ചത് :
എൻവി കൃഷ്ണവാരിയർ സ്ഥാരകട്ടേസ്

അനുഗ്രഹംപോലെ... ആശിസ്യപോലെ

എം.ടി. വാസുദേവൻ നായർ

മുരുജനങ്ങളേ, സഹപ്രവർത്തകരേ, പ്രിയസുഹൃത്തുക്കളേ,

അപ്രതീക്ഷിതമായ, ചില സാഹചര്യങ്ങളാൽ ഇവിടെ എത്തി നേരിട്ട്
ഈ പുരസ്കാരം സ്വീകരിക്കാൻ സാധിക്കാതെ വന്നതിൽ എനിക്ക് ദുഃഖ
മുണ്ട്.

1956ൽ എന്ന മാതൃഭൂമിയിൽ ഒരു സംഘ് എയിറ്റർ ട്രെയ്നിംഗായി
നിയമിക്കുമ്പോൾ കെ.പി. കേശവമേനോൻ ചോദിച്ചു : "ആഴ്ചപ്ലതിപ്പ്
നോക്കുന്നത് എൻ.വി. കൃഷ്ണവാരിയരാണ്. കൃഷ്ണവാരിയർക്ക് പലേ
ത്തും പോകേണ്ടിവരും. അപ്പോഴാക്കെ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ എറ്റു
ക്കാൻ സാധിക്കണം എന്നോ, പറ്റോ ?"

ശ്രമിക്കാമെന്ന് ഞാൻ വളരെ പതുക്കെ മറുപടി പറഞ്ഞു. അങ്ങനെ
യാണ് ഞാൻ എൻ.വിയുടെ കീഴിൽ എൻ്റെ പത്രപ്രവർത്തനപരിശീലന
മാരംഭിക്കുന്നത്. 1968 ലെ അദ്ദേഹം ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റുട്ടിന്റെ ഉത്തരവാദി
തമേൽക്കാൻ മാതൃഭൂമി വിടുന്നതുവരെ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിൽ
ജോലിചെയ്തു. കോഴിക്കോട്ടെ കലാസമിതി പ്രസ്ഥാനം, എൻ.വി.യുടെ
നേരിട്ടുള്ള നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തിയിരുന്ന സാഹിത്യസമിതി ക്യാമ്പുകൾ
എനിവയിലേയ്ക്കേള്ളാം എന്ന നിയോഗിച്ചത് അദ്ദേഹമായിരുന്നു.

കവി, പണ്ഡിതൻ, ഗവേഷകൾ എന്ന നിലയ്ക്കാക്കെ എൻ. വിയെ
പൂർണ്ണി ധാരാളം അറിഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ ജോലിയാരംഭിക്കുന്നത്. പത്ര
പ്രവർത്തനത്തിൽ സ്വയം ചെയ്തു കാണിച്ച് സഹപ്രവർത്തകന് മനസ്സിലാക്കാൻ അവസരമുണ്ടാക്കുക എന്ന തത്ത്വാദിരുന്നു എൻ.വി. പാലിച്ചത്.
ചില പ്രാഥമികകാര്യങ്ങൾ മാത്രമാണ് തുടക്കത്തിൽ പറഞ്ഞുതന്നെ. ഒന്ന് :
എത്ര വലിയ എഴുത്തുകാരുടെ കൃതിയായാലും പ്രസ്തുതയ്ക്കും
മുമ്പ് ശ്രദ്ധയോടെ വായിച്ചിരിക്കണം. ചിലപ്പോൾ അറിയാതെ അക്ഷര
ത്തറ്റുകളുണ്ടായെന്നു വരും. രണ്ട് : നമ്മൾ വായിക്കുമ്പോൾ നമുക്ക്
വ്യക്തമാവാത്ത, മനസ്സിലാവാത്ത വാക്കുകളോ വാചകങ്ങളോ കണാൻ
തിരുത്തണം. നമ്മൾ മനസ്സിലാവാത്ത വായനക്കാർക്ക് മനസ്സിലാവുമെന്ന്
പ്രതിക്ഷിക്കാൻ വയ്ക്കും. മൂന്ന് : വാക്കുകളിപ്പറ്റി സംശയം തോന്നുമ്പോൾ
ഇംഗ്ലീഷാധാരാലും മലയാളമാധാരാലും - നിബാശവിന്റെ സഹായം തെടുക.

എൻ.വി.യെപ്പറ്റി മുന്നോരുവസരത്തിൽ ഞാൻ എഴുതിയപ്പോൾ 'അറിവിന്റെ അതക്കുതം' എന്ന വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അറിഞ്ഞത് എത്രയോ കുറവ്, അറിയാനിൽക്കുന്നത് എത്രയോ അധികം എന്ന വിശ്വാസം എൻ.വിക്ക് എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരുന്നു. ലോകരാഷ്ട്രീയം, സയൻസ്, സമു ഹശാസ്ത്രം, തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളിലെല്ലാം എൻ.വിയുടെ വായന വ്യാപ റിച്ചിരുന്നു. ശാസ്ത്രത്തോട് പ്രത്യേകമായ പ്രതിപത്തി അദ്ദേഹം കാണി ചീരുന്നു. മലയാളത്തിൽ ശാസ്ത്രസാഹിത്യം എന്ന ഒരു വിഭാഗത്തിന് തുടക്കം കുറിച്ചതിൽ എൻ.വി. കൃഷ്ണവാരിയർ എന്ന പത്രാധിപരോട് നാം നമ്മി പറയേണ്ടതുണ്ട്.

ഈന് പരിസ്ഥിതിശാസ്ത്രം സജീവമാണ്, സുപരിചിതമാണ്. പരി സ്ഥിതി നേരിട്ടുന്ന വിപത്തുകളെപ്പറ്റി ബോധവൽക്കരണം നടത്താൻ തുട ഞങ്ങളും എൻ.വി. തന്നെ. നാളേയ്ക്കു വേണ്ടി, നമ്മുടെ പ്രകൃതിയെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാനും എഴുതാനും പലരെയും പ്രേരിപ്പിച്ചത് എൻ.വിയായിരുന്നു. സാഹിത്യം എഴുതുന്നവർ സമകാലിക ജീവിതത്തെപ്പറ്റിയും നാം ജീവി ക്കുന്ന ലോകത്തെപ്പറ്റിയും പല അറിവുകളും നേരേണ്ടതുണ്ടെന്നു പറോ ക്ഷമായി എന്ന പരിപ്പിച്ചത് അദ്ദേഹമായിരുന്നു.

അറിവിന്റെ അതക്കുതലോകങ്ങൾ ഈനും ഞാൻ തേടുന്നുവെങ്കിൽ അത് "എൻ.വി സ്വാധീന" ത്തിന്റെ ഒരു തുടർച്ചയായിട്ടാണ് ഞാൻ കാണു നത്.

സാഹിത്യത്തിന്റെ വികാസത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തിന് തീവ്രമായ ഉൽക്കണ്ണം കളുണ്ടായിരുന്നു. സാഹിത്യത്തിന്റെ പരിപ്രേക്ഷ്യത്തെപ്പറ്റിയും കവിതയുടെ ഭാവിയെപ്പറ്റിയും സംവാദങ്ങൾക്കു വഴി തുറന്നതും അതു കൊണ്ടുതന്നെ. പുതിയ പ്രതിക്രിയ കമ്മയിലോ, നോവലിലോ, കവിത തിലോ കണ്ണടത്തുനോചാക്കു അദ്ദേഹം ആളൂദിച്ചിരുന്നു.

പ്രത്യേകു വർഷം ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴിവിൽ ജോലിചെയ്തു. എൻ്റെ ചപല യെഹവനത്തിന്റെ വർഷങ്ങളായിരുന്നു, ആ കാലം. ഓരാപ്പീ സുമുരിയിൽ അടുത്തടുത്തിരുന്നു ജോലിചെയ്യുന്നവർ തമ്മിൽ അസാര സങ്ഘട്ടങ്ങളാവുമെന്നതാണ് സാമാന്യനിയമം. പക്ഷേ ഒരു പിണകവും കൂടി പ്രേട്ടുതല്ലും അസാധ്യവും ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ ഒരിക്കലും ഉണ്ടായിട്ടില്ല, മൂന്ന് നീം കാലാല്പദ്ധത്തിൽ എന്നതാണ് സത്യം. എൻ്റെ നമ്മേഖാ, കഴിവോ കാരണമാണെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയവി ശാലതകാണ്ഡാവാനെ തരമുള്ളു. ശാസ്ത്രകാരന്മാരും, കല്പപ്പിക്കാരന്മാരും എൻ്റെ വിഹിതത്തിലെയിക്കം ജോലി ചെയ്തുതീർക്കാൻ എന്ന പ്രേരിപ്പി

ചുത്, കടലാസുകുന്പാരത്തിൽ തലതാഴ്ത്തി മണിക്കുറുകളോളം അദ്ദേഹം മടപ്പില്ലാതെ പ്രവർത്തിക്കുന്നത് പലപ്പോഴും കണ്ണുനിന്നതുകൊണ്ടാണ്.

ആദ്യകാലത്ത് ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ എൻ്റെ കുറച്ച് കമകൾ വന്നിട്ടുണ്ട്. ആദ്യം അത് എൻ.വി.യുടെ പരിഗണനയ്ക്കുവെയ്ക്കുന്നു. ദിവസങ്ങൾ കുശേഷം അദ്ദേഹം അത് വായിച്ച് പ്രസ്തുതിയേക്കയെങ്കും മുന്ന് ഒന്ന് ചിരിക്കും. അതിന്റെ അർത്ഥം ശരിയായിട്ടുണ്ട് എന്നാണ്.

അന്തരിച്ച മാധ്യമാർ - അന്നദ്ദേഹം അസിസ്റ്റന്റ് എഡിറ്ററായി രൂനു- - ഒരിക്കൽ, എന്നോട് പറഞ്ഞു: "എം.ടി കേമായിട്ട് ഒരു കമയെഴു തീന് പറഞ്ഞു. എവിടെ? പ്രേപ്പ്‌വന്നോ?"

ഞാൻ സംശയിച്ചു. ഏത് കമ?

"എൻ.വി. ഇന്നലെ പറേണ്ട് കേടു". നേരിട്ട് പറയാതെതന്നെ എൻവിയുടെ പ്രതികരണം ഏകദേശം ഞാനുഹിച്ചിരുന്നു. മറ്റു പ്രസിദ്ധീ കരണളിലാണ് അന്ന് കുടുതലായി എൻ്റെ കമകൾ വന്നിരുന്നത്. വല്ല പ്രേപ്പാഴും മാത്രമാണ് എൻ.വി.യുടെ മുന്നിൽ ഒരു കമ വെച്ചുകൊടുത്തിരുന്നത്.

"കുട്ട്യടത്തി" പ്രസിദ്ധീകരിച്ച് രണ്ടാഴ്ച കഴിഞ്ഞ തപാൽ നോക്കുന്നതിനിടയിൽ എൻ.വി ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: "കുട്ട്യടത്തിക്ക് ഒരു പാട് സമന്താലോചന വരുന്നുണ്ട് എം.ടി, ധാരാളം കത്തുകൾ"

എൻ.വി.യുടെ നർമ്മം പലപ്പോഴും പുറത്തുവരുന്നത് പഴയ സതിർത്ഥ്യർ വരുന്നോഴാണ്. ഡോ. ശ്രീകൃഷ്ണൻ ശർമ്മയെപോലുള്ളവർ വന്നാൽ ധാരാളം പൊട്ടിച്ചിരികൾ ആപ്പീസുമുറിയിൽ മുഴങ്ങും. ആ കാല ഘട്ടത്തെപ്പറ്റി പറയാൻ പലതുമുണ്ട്. അതിനുള്ള അവസരമല്ലോ ഇത്.

എൻ.വി. കൃഷ്ണവാരിയരെ ഇളയവസരത്തിൽ ആദരപൂർവ്വം സ്ഥരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിലുള്ള ഇം പുരസ്കാരം ഒരുപുത്രാദി പോലെ ഒരാൾസിസ്യുപോലെ ഞാൻ സവിനയം സ്വീകരിക്കുന്നു.

അറിഞ്ഞ ലോകങ്ങളേക്കാൾ വല്ലതും വിചിത്രവുമായ അടുത്തലോകങ്ങൾ അപൂർത്തവിഭാഗങ്ങളെയോ ഉണ്ടെന്ന് എന്നിലെ എഴുത്തുകാരനെ ഓർമ്മിപ്പിക്കാനും ഞാനി സന്ദർഭത്തിൽ ബാധ്യസ്ഥനായിത്തീരുന്നു.

എല്ലാവർക്കും നന്ദി.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ മുല്യസകല്പം

വിഷ്ണുനാരായണൻ നമ്പുതിരി

മുക്കിയെങ്ങുമാണ് ബോധവല്ലാതുതനെ എനിക്ക് കേടുവിധിച്ചായിരുന്നു. താൻ എന്ന ബോധം കേവലമായ ഉണ്ടായിൽ ചേർന്നാലിണിൽ ഇല്ലാതെയാകുന്ന ആ അവസ്ഥയാണ് പുരുഷാർത്ഥങ്ങളുടെ പരമലക്ഷ്യം എന്നും മുതിർന്നവർ പറഞ്ഞിരിഞ്ഞു. ഇൽക്കാർഡികമായ സത്യം. നിന്തു ജീവിതത്തിൽ ഇതിന്റെ അർത്ഥമെന്താണ്? അന്ന് ഒരു രൂപവും എനിക്ക് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കോളജ് ക്ലാസ്സിൽ ശ്രദ്ധപ്പേർധിനാൾ മിൽട്ട്രൈൽ കവിതയും കേകാംവല്ലിന്റെ ചതിത്രവും പ്ലേമാസ്റ്റം ചേർത്തുവച്ച് പറിപ്പിച്ച് ഒരാൺകു മുഴുവൻ തള്ളിനിനിക്കിയപ്പോൾ അഞ്ച് സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ സുക്ഷ്മത തന്നെവും അതിന്റെ വിശദവുപരിയും എനിക്ക് വെളിവായിത്തുടങ്ങിയത്. പിൽക്കാലത്ത് സ്വന്തം വായ്ക്കായും അനുഭവങ്ങളുമായി തട്ടിച്ചുനോക്കി, അന്ന് കിട്ടിയ കാഴ്ചയെ ഉറപ്പിക്കുവാൻ എനിക്കെന്നും ഉത്സാഹമായി രൂപീപാദ്ധ്യപഖ്യാതിയിലെ മറ്റൊല്ലാ ഇനങ്ങളും മാറ്റിവച്ച് ശ്രദ്ധപ്പേർധിനാൾ ഒരെറ്റക്കാലിയാണ് ഇതിനായി ചെലവഴിച്ചതിൽ ഞാനിന് എത്ര നന്ദിയുള്ളവനാണെന്ന് പറയുകവയ്ക്കു.

ലണ്ടനിൽ വെസ്റ്റ്മിന്സ്റ്റർ കൊട്ടാരത്തിൽ നിന്ന് പജ്ഞിയിലേക്കുള്ള രാജവീമിയുടെ ഓരത്തുനിന്നുകൊണ്ട്, വലിയൊരുദ്യാന്തത്തിന്റെ നടപ്പിൽ ഉയർന്ന പീഠത്തിനേലുള്ള കേകാംവല്ലിന്റെ പുർണ്ണകായ പുരുഷവിഗ്രഹം ഞാൻ ഏറ്റെന്നും നോക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഉരിയ വാളുമായി, തന്റെ മുന്നിൽ പതിവുനായയ്ക്കുപകരം ഒരുഗ്രൻ സിംഹത്തെ കാവൽ കിടത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ആ നിൽപ്പ് ഒരു കാലത്ത് യുറോപ്പിനെ ആകെ കിട്ടിലും കൊള്ളിച്ചിരുന്നു. പതിനാറാം നൃറാണിന്റെ മധ്യത്തിൽ, ചാർസ് രാജാവിനെ സ്വന്തം കൊട്ടാരത്തിന്റെ മുറ്റത്തുനിർത്തി ശിരശ്ചേദം ചെയ്തിട്ടാണ് ആ ജനകീയ സമരസേനനാനി ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ സാരമ്പം ഏറ്റെടുത്തത്. പത്തു വർഷത്തിലധികം ആ സ്വതന്ത്രഭരണം നീണ്ടുപോയില്ല. സ്വാതന്ത്ര്യസംരക്ഷണത്തിന്റെ കർക്കശമായ ചുമതലകളും ക്ലോഡിവും പരിമിതികളുടെ ഒന്നരാഘവരാവും കൊണ്ട് മനസ്സിൽനിന്നും ജനത്, പായരാജകുടുംബത്തിലെ അവകാശിയെ തേടിപ്പിടിച്ച്, തിരികെക്കുക്കാണ്ടുവന്ന് ചെങ്കാലും കിരീടവും നൽകി, സിംഹാസനത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ഇന്നും, എത്ര സഹിച്ചാലും പൊറുത്താലും, ജനം കൂടണ്ണതിനിയാൻ മടിക്കുന്ന ഒരവ്യാലക്കാരമായി, രാജപദവി അവർ നിലനിർത്തിപ്പോരുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ വർത്തമാന സാക്ഷാത്കാരത്തിന് ഉപരിനിയന്ത്രണത്തിന്റെ നേർത്തതാരു പരിമിതി അനുപേക്ഷണിയമാണ് എന്ന വിലപ്പെട്ട പാഠം, ജനാധിപത്യസ്വന്ദര്ധത്തിന്റെ പല മാതൃകകളിൽ നന്നായ ബീട്ടിൻ സ്വാംശീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ചാർസ് രാജാവിന്റെ തലയറുത്തിട്ട സമയം, അചന്വലനായി അവിടെ നിലകൊണ്ട ഭാർഷനിക യീരനായ ഒരു കവി ഉണ്ടായിരുന്നു.

കേകാംവല്ലിന്റെ വലം കയ്യായ സാക്ഷാത്ത് മിൽട്ടൺ. ശാസ്ത്രത്തിന്റെ രക്ത സാക്ഷിയായ ഗലിലിയോവിനെ തുറക്കായിൽ ചെന്നുകൊണ്ട് അന്നത്തെ യീര നായ യുവകവി. സാധ്യസമരത്തിന്റെ തീയിലേക്ക് സ്വയം കുതിച്ചിറങ്ങിയ പോരാളി. കേകാംവൽ ഭരണം നടത്തിയ പത്രത്തെകാലുകാലം, പുതുതായി പിറന്ന സത്രപ്രജന്മാധിപത്യശിഖാവിനെ ആശയങ്ങളുടെ സേതുബന്ധനം കൊണ്ടു സംരക്ഷിക്കേണ്ട ചുമതല മിൽട്ടന്റെ ചുമലിൽ വന്നു വീണ്ടും യുറോപ്പൻ രാഷ്ട്രങ്ങൾക്കും കേകാംവല്ലിനുമിടയിൽ ആശയവിനിമയ തിരിക്കേണ്ട പാലം തീർത്തത് അദ്ദേഹമായിരുന്നു. പുതിയ നയത്തെ ശൈലിയും ഭാഷയും മിൽട്ടൺ മെന്നെന്നതുകൂട്ടും. സ്വന്തം കവിതയെഴുതുന്ന ദിരിപ്പകാലാവധി നൽകി. സെൻസർഷിപ്പിനെപ്പറ്റി, വിവാഹമോ ചന്ദ്രത്തെപ്പറ്റി, പഞ്ചാവകാശത്തെപ്പറ്റി, കർത്തവ്യവും വിപ്പവവും ചേർന്ന് ധാർമ്മികതയെ വ്യാഖ്യാനിച്ചു നിർണ്ണയിക്കുന്ന പുതിയമതബോധത്തെ പ്പറ്റി... സ്വാതന്ത്ര്യം എന്ന മുല്യത്തിന്റെ അതിർവരമിനെയും ഉച്ചശ്ശും പഠനയും പറ്റി ഒക്കെ, തെരുവെതരെ ലാലുവേലവകളും ചെറുഗ്രന്ഥങ്ങളും മിൽട്ടന്റെ പേനയിൽ നിന്ന് ഉതിർന്നു വീണ്ടും. സ്വയം നിയന്ത്രണമെന്ന ആത്മികചക്രവും, സ്വാച്ഛന്നും എന്ന നേരപ്രയാണവും തമിൽ മുൻചും കടക്കുന്ന ബിനുകൾ എല്ലാം അദ്ദേഹം അടയാളപ്പെടുത്തിവച്ചു. തണ്ണേ ജീവിതസാധാരണത്തിൽ, രാജവാഴ്ചയുടെ തിരിച്ചുവരവോടെ, താൻ പട്ടംതുയർത്തിയ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ അനിവാര്യമായ തകർച്ചയ്ക്കും താൻ സാക്ഷിയാകേണ്ടി വന്നു. മിൽട്ടൺ ഒരു നോട്ടപ്പുള്ളിയിൽ മാറി; രാജകി കരയാരുടെ കേകായത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ ഒളിവു ജീവിതം വേണ്ടി വന്നു. വൃഖനായ അദ്ദേഹത്തിന്ന് കാഴ്ചയും നശിച്ചതോടെ, സമസ്ത വ്യാമോഹങ്ങളും അസ്തമിച്ചു. പുറത്തും അകത്തും നിരഞ്ഞുന്നിന് ആ കനത്ത കുരിരുളിൽ നിന്നാണ് വെളിച്ചും തേടിയുള്ള ആ കവിയുടെ തീർത്ഥാടനം ആരംഭിക്കുന്നത്. നെടിയ ആ തപസ്സിന്റെ വരദാനമാണ് നാമി നൃവാഴ്ത്തുന്ന “പറുവിസാനഷ്ടം” എന്ന മഹാകാവ്യം. സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ അതിന്റെ വർത്തമാനവിവക്ഷയിൽ സാക്ഷാത്കാരിക്കേതെന്നെ, അതിന്റെ ആത്മികമായ മുല്യം നിർഖാരണം ചെയ്യുവാനും ഈ വലിയ കൃതിയിലൂടെ മിൽട്ടൺ മഹാപ്രയത്നം ചെയ്തതിരിക്കുന്നു. പ്രതിയേം പാണ്ഡി തൃവും അതിലേറെ അനുഭവവിജ്ഞാനവും കവിയെ ഈ സ്വാതന്ത്ര്യവിശകലനത്തിന്ന് അർഹനാക്കിയിരിക്കുന്നു.

സ്വാതന്ത്ര്യം മുച്ചാശക്തിയുടെ ഒരു ഉദ്യോഗമാകുന്നു. പുരുഷപ്രയത്നത്തിന്റെ പ്രേരകശക്തിയും, അതുവഴി എഴുന്നുത്തിന്റെ വാദ്യഭാവവും സ്വാതന്ത്ര്യംതന്നെ. എന്നാൽ ലേശം കണ്ണുപിശയ്ക്കുണ്ടോക്കും അത് താനോന്നിന്തമായി തരംതാഴുന്നു എന്നുകാണാം. അധികാരവാസനയാണിതിനു പിന്നിൽ എന്നതു വാസ്തവം. അപ്പോൾ, സ്വയം ശിക്ഷണവും, നിയന്ത്രണവും ചേർന്ന് ഒരു പരിമിതി വലയം വയ്ക്കാതെ സ്വാതന്ത്ര്യം അനുഭവിക്കാൻ ആവിഷ്ട ഏന്നൊരുവിധ ഉള്ളവാകുന്നു. നിയന്ത്രണം സമു ഹമോ, കൂടുംബനാമനോ, നിയമമോ, പോലീസോ, ആർ നടപ്പാക്കിയാലും

വേണ്ടില്ല ; അതും ക്രമത്തിന് അധികാരവാസനയുടെ കയ്യിൽ ദുരുപയോഗപ്പെടുന്നു. മനുഷ്യൻ്റെ കർമ്മവും, വിധിയും എന്നപോലെതന്നെ, അവൻ സ്വാത്രന്ത്യവും ആത്മനിയന്ത്രണവും, എതാണ്ട് അനിവാര്യമായ വിരോധിത്വങ്ങൾ ആയി നിലകൊള്ളുന്നു. ഒന്നിൻ്റെ പരിമിതിയോടെ ആണ് മറ്റുതിന്റെ സ്വാദ് അറിയുക ! ഒന്നുകൈകവിട്ട് മറ്റുതിനെ സ്വീകരിക്കുക അസാധ്യം. ചേരേണ്ട ചേരുവയിലുള്ള ഖവയുടെ സമന്വയത്തിലുടെയാണ് ജീവിതം അതിന്റെ പുർണ്ണമായ വികാസത്തെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്. സ്വാത്രന്ത്യത്തിന്റെയും നിയന്ത്രണത്തിന്റെയും ഈ പാകം ആണ് പരിത്രത്തിൽ ഓരോരോ ഘട്ടങ്ങളും പരീക്ഷിച്ചറിഞ്ഞ് സ്വീകരിക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ വലിയ വിവക്ഷകൾ ആണ് ഇഷ്യറനിയമം എന്ന് ആത്മയചന്തകൾമാർ വിജിക്കുന്നത്. മനുഷ്യന് ഇഷ്യറനിയമങ്ങളെ ഏഴിപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുവാൻ വേണ്ടിയാണ് താൻ മഹാകാവ്യം എഴുതാൻ ഒരുബെടുന്നതെന്ന് മിൽട്ടൺ തുടക്കത്തിലേ കുറിച്ചുവയ്ക്കുന്നുണ്ട്.

പതിനാലാം നൂറ്റാണ്ടിലെ പ്രസിദ്ധമായ കർഷക കലാപം (peasant's Revolt), മാർഗ്ഗ കാർട്ടാ, ഫ്രോംവെല്ലിൻ്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള സമരം, രാജഭാഷ്യകൾ, പരിഷകരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലുടെ നിയമവാഴ്ച നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടുള്ള പരിവർത്തന സംശാം ഒന്നാം ഒന്നാം എന്നിങ്ങനെ എത്രയോ പടവുകൾ വഴി ആണ് ഈ ബ്രിട്ടനിൽ കാണുന്ന ജനാധിപത്യപാർലിമെന്റിനു സദ്വാദായം വികാസം പ്രാപിച്ചത്. സ്വാത്രന്ത്യത്തിന്റെ ഈ വികാസഗതിയേംങ്ങൾ തന്നെ പ്രകാരാന്തരങ്ങളോടെ പ്രബന്ധിച്ചുവരുന്നു, റഷ്യൻ വിപ്പവ ചരിത്രവും രേഖപ്പെടുത്തിവയ്ക്കുന്നു. ബോർഡ്സ്പെഷ്വിക് കലാപം നയിച്ച ലെനിൻ തന്നെ സ്വയം വിമർശനത്തെ (Self criticism) പാർട്ടിയുടെ പാളിച്ചുകൾക്ക് പരിഹാരമായി പലവട്ടം നിർദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ട്. സ്കൂലിന്റെ ഇരുസ്വനിയും, ക്രൂഷ്ചേച്ചവിന്റെ ഉദാരസമ്മൈപനവും, ഒടുക്കം ഗൊർബചേച്ചവിന്റെ ഭൂാസ്സനോസ്ത് - പെരിസ്ത്രോയ്ക്കു പരിപാടിയും എല്ലാം മനുഷ്യാത്മാവിന്റെ ചിരപൂരാതനവും ചിരനുതനവുമായ ആദ്ദോഹനങ്ങളുടെ - സ്വാത്രന്ത്യത്തിനും നിയന്ത്രണത്തിനും വേണ്ടി അങ്ങനെതലയ്ക്കൽ നിന്ന് ഇങ്ങനെതലയ്ക്കലേക്കും മറിച്ചുമുള്ള ഉംഖതാലാട്ടങ്ങളുടെ - ചിത്രമല്ലാതെ മറ്റാനുമല്ല ചുരുൾ നിവർത്തിക്കാട്ടുന്നത്. നിയന്ത്രണം മുറുക്കുന്നോരും ഭാതികസംബന്ധത്ത് പൊലിക്കാനുള്ള സൗകര്യംകൂടും, സ്വാത്രന്ത്യം എറുംതോരും കലയും ചിന്തയും പോലുള്ള ആത്മികസന്ധ്യകൾ വിളയിക്കാനുള്ള സാഹചര്യം ഒരുങ്ങും. ഇത്രയേ ഖവ തമിൽ ഭേദമുള്ളു. ഭാർഷനികമന്നന നിലയിൽ ഒരുവേള മറ്റേത് കമ്യൂണിസ്റ്റ് ചിത്രകണക്കാളും സുക്ഷ്മദാഷ്ടി പുലർത്തിയിരുന്ന ആളായിരുന്നു ഫ്രോട്ട്‌കി. ഭൂതകാലത്തിന്റെ സമസ്ത ചെതനയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു മാനസികപ്രകിയയിലുടെ വിപ്പവത്തിന്റെ തേജസ്സ് കെടാതെ നിലനിർത്താനുതക്കുന്ന ഒരു ഭാർഷനിക സമീപനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്തകളിൽ കാണാം. ഉദാരതയും ചിടയും എങ്ങനെ സമന്വയിപ്പിക്കാമെന്നും അദ്ദേഹം തന്റെ കലാസാഹിത്യപരമായ ലേഖനങ്ങളിൽ ചർച്ചചെയ്യുന്നുണ്ട്.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ഇത്തരംവാവത്തെ (അമവാ വെവരുദ്ധ്യാത്മക തയെ) ഉൾക്കെള്ളിൽ കണ്ണ റിംഗ് നേതാവാ യിരുന്നു ഗാധിജി. സ്വാച്ചന്ദ്രവും നിയന്ത്രണവും ഭീഷണലാവം കൈകൈക്കാളിയുന്നത് അധികാരിത്തിന്റെ അവസരങ്ങൾ അവദയ സ്വപ്രശ്നിക്കുന്നോൾ ആണെന്ന് കുശാ ശ്രദ്ധിയായ അദ്ദേഹം കണ്ണത്തി. ഇതിന് കളമാരുക്കുന്നത് ആയു നികന്നാഗരിക്കതു സമാനിക്കുന്ന വസൻ പദ്ധതികളും വൻകിടയ്ക്കുന്നതുകൂടി നാണ്ഡാ അഞ്ചേന്നും ഗാധിജി വിശ്രസിച്ചു. മനുഷ്യനെ അവൻ്റെ പ്രകൃതി സഹജവും സ്വച്ഛവുമായ ചെറിയ ജീവിതസാഹചര്യത്തിലേയ്ക്ക് ഒരു കമിനിർത്താതെ അവൻ സ്വയംപര്യാപ്തി കൈവരിക്കുന്നും അദ്ദേഹം കണ്ണു. ശ്രമിണവും കാർഷികവും ആത്മികവും വ്യാപാരസ്വരളവും ആയ ഒരു റിപ്പബ്ലിക് വ്യവസ്ഥ ആയിരുന്നു ആ ഹൃദയാലൂപിന്റെ സ്വപ്നം. അവിടെ മനുഷ്യൻ സ്വന്തം ഭാഗയെയും സ്വയം തെരഞ്ഞെടുക്കാനും സ്വയം നിർബ്ലായിക്കാനും പ്രാപ്തതനാകുമെന്ന് ഗാധിജി കരുതി. ഇതിലേക്ക് സത്യാഗ്രഹം എന്ന വിവേകപൂർണ്ണമായ ഒരു കർമ്മപരിപാടിയും താൻ തയ്യാറാക്കി. ഗാധിജിക്കുപിന്നാലെ വന്ന ജയപ്രകാശനാരായണൻ, അടിയന്തിരാവസ്ഥയുടെയും സമ്പൂർണ്ണ വിപൂവത്തിന്റെയും പാരഞ്ഞൾ മുൻകൂട്ടിക്കണ്ണ്, ഭക്താധികരിച്ചതോ എന്നുതോന്നുമാർ, തന്റെ പഞ്ചായത്തീരാജ് സകലപ്പത്തിൽ, സ്വയം ശിക്ഷണത്തെയും സ്വച്ഛന്തതെയും ഏകമുല്യമായി സാക്ഷാത്കരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതു കാണാം. ജെ.പി. യുടെ സമകാലികനായ മാർട്ടിൻ ലുമ്പർക്കിഞ്ച് തന്റെ രാഷ്ട്രീയ പരിപാടികളിലും, ജെ.പിയുടെ സുഹൃത്തും ധനശാന്തരാജനുമായ ഷുമാകർ തന്റെ “ചെറുതാണുസുദരം” പോലുള്ള ദർശനവ്യവസ്ഥകളിലും, സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ രണ്ടുതലയ്ക്കലേയ്ക്കുള്ള പാളിച്ചുകളെ ക്രമീകരിക്കുവാനും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും നാം കാണുന്നു.

രാഷ്ട്രീയവും സാമ്പത്തികവുമായ ഒരു ആദർശമെന്നനിലയിൽ സ്വാതന്ത്ര്യം നമുക്ക് നിലനിർത്തണമെന്നുള്ള പക്ഷം, അതിനെ ഒരു ആത്മികമുല്യമായി നാം സമൂഹചരണത്തിൽ വിനൃസിച്ചു ചേർക്കേണ്ടതുണ്ട്. അവതുവർഷത്തെ സോവിയറ്റ് കവിതയുടെ പ്രശസ്തമായ സമാഹാരം അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, ക്രാന്താർശിയായ ഒരു നിരുപകൻ അം എഴുതി, (1967-ൽ) പുതിയൊരു കമ്മ്യൂണിറ്റ് ആത്മിയത (Communist Spirituality) ഉരുത്തിരിയിച്ച് എടുക്കാതെ പക്ഷം, സോവിയറ്റ് സമൂഹമാതൃക നിലനില്ക്കുക പ്രയാസമാണെന്ന്. എത്രശരി !

* എൻവി കൃഷ്ണവാരിയർ സ്മാരക ട്രസ്റ്റിന്റെ ആദിമുവ്യത്തിൽ 2000 ഏക്കോബാറിൽ, തിരുത്തുമ്പൻപാറപിൽ പെച്ച് നടന്ന, എൻവി അനുസ്മരണസമൂഹങ്ങളാടനുബന്ധിച്ച് “സ്വാതന്ത്ര്യസകലപം മലയാള കവിതയിൽ” എന്ന വിഷയത്തിൽ സംഘടിപ്പിച്ച സമിനാറിൽ അവതരിപ്പിച്ച പ്രഖ്യാസം.

സംശയപ്പം മലയാളകവിതയിൽ : രാഖ്ഷീയസംശയം എന്ന ഉപഗീർഷത്തെക്കുറിച്ച്

ഡോ. വി. സുകുമാരൻ

ബൈട്ടിഷ് അധിശത്രത്തിനുനേരെ, ഉത്തരപ്പിടിച്ച വാളുമായി വിമോചന പ്രസ്താവനങ്ങൾ ഉറങ്കുതു തുള്ളിയകാലത്തുതന്നെന്നയാണ് നമ്മുടെ സമുഹത്തിൽ സാമിത്യം, സംസ്കാരം, മതം തുട്ടാഭിമേവലകളിൽ നവോത്ഥാനം, എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥോടനമുണ്ടായത്. ഇവിടേയും പൊളിച്ചുത്തുകൾ നടന്നു. ഈ പൊളിച്ചുത്തുകൾക്കു വ്യക്തമായ രാഖ്ഷീയതിശാഖാധാരവുമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നുവെച്ചാൽ രാഖ്ഷീയ സംശയം എല്ലാ മോചനങ്ങളുടേയും മാതാവ് എന്ന കാഴ്ചപ്പാട്. ദേശാഭിമാനത്തിലും ഗാന്ധിയൻ മിസ്റ്റിക്കലിലും വേദുനിയ ദേശിയരാഖ്ഷീയത്തിന്റെ - ഈ രാഖ്ഷീയത്തിനു വ്യക്തമായ ഒരു വർദ്ധിച്ച സ്വഭാവമുണ്ടായിരുന്നു എന്ന തിരികെട്ട്- അതിപ്രസരത്തിനു പുർണ്ണമായും വിഡ്യയമായത് വളരെതോർക്കവിതയാണ്. നാടിന്റെ രാഖ്ഷീയ മോചനം നമ്മുടെ സമൂഹത്തിലെ എല്ലാ ചൂഷണങ്ങളേയും അടിച്ചമർത്തലുകളേയും എന്നെന്നുകുമായി അവസാനിപ്പിക്കുമെന്ന വ്യാമോഹവും മഹാകവിയുടെ കാവ്യവ്യാപാരങ്ങളിൽ തെളിഞ്ഞുകാണാം. ആദ്യം ശീമത്തവുംരാനെ കപ്പൽ കയറ്റുക, പിന്നീട് തറവാട്ടുമുറുതെ എല്ലാ ചണ്ണിപ്പണാരജങ്ങളേയും തുത്തുമാറ്റം എന്നാരു രാഖ്ഷീയങ്ങൾക്ക് കവിതയിൽ പ്രചരിച്ചു. സംശയപ്പെടുത്തിന്റെ സാരമികളെ ഉദാത്തവത്കരിക്കുകയും അതിമാനുഷ്യതലങ്ങളിലേക്കുയർത്തുകയും ചെയ്യുക എന്ന പരിപാടിയും വളരെതോർക്കവിതയുടെ ചുമതലകളിൽ പ്രമുഖമായി. അതുകൂടി (Hyperbole) ഇത്തരം കവിതകളുടെ പമ്പമായ അലക്കാരവുമായി. 'എൻ്റെ ഗുരുനാമൻ' ഓർമ്മയിൽ പെട്ടുന്ന അടിയെത്തുന്ന ഒരു ഉദാഹരണമാണ്. അതിശയോക്തിയുടെ അയ്വർക്കളിയാണിവിടെ: കീസ്തുദേവൻ്റെ പരിത്യാഗശിലം, കൃഷ്ണൻ്റെ ധർമ്മരക്ഷാപായം, ബുദ്ധൻ്റെ അഹിംസ, ശക്രാചാര്യരുടെ ബുദ്ധിശക്തി, രത്നിദേവൻ്റെ ദയാവായപ്പ്, ശ്രീ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ്റെ സത്യം, മുഹമ്മദൻ്റെ സെമ്പര്യം, ഈ ഗുണസ്വഭാവങ്ങളാക്കെ ഒരാളിൽ ചേർന്നു ഒരുക്കാണണമെങ്കിൽ, വോ നാരേ, എൻ്റെ ഗുരുവിൻ്റെ നികടത്തിൽ ചെല്ലുക; അബ്ദുക്കിൽ അവിടതെ പരിത്രം വായിക്കുക എന്നു കവി വായനക്കാരനെ പ്രലോഭപ്പിക്കുന്നു. ഇതേയും കൊണ്ടുമതിവരാതെ, കാതരനെ അതിയീരും, കർക്കശനെ കൂപാവശനും, പിശുക്കനെ പ്രദാനോൽക്കുന്നും, അശുദ്ധനെ പരിശുദ്ധനും, അലസനെ സദായാസനുമാകിമാറ്റുന്ന മാന്ത്രികനാണ് തന്റെ ഗുരുനാമനും കൂടി കവി കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നു. മലയാളകവിതയിലെ ഒരു നിത്യജോഡ്യാതിസ്ഥിത നോക്കി കൊണ്ടുനും കൂത്തുകയല്ല എൻ്റെ ഉദ്ദേശ്യം, രാഖ്ഷീയ സംശയപ്പെടുത്താൻ വളരെതോർക്കവിതയിൽ എത്തുസ്വഭാവത്തിൽ സന്നിഹിതമാവുന്നു എന്നത് എൻ്റെതായ ലാഭാശ്രാസ്ത്രബോധത്തോടെ, പരിശോധിക്കുകയാണ്. സംശയപ്പെടുത്തിന്റെ നിത്യനിഷ്ഠയമായ ഫാഷിസം

തനിന്നെ തമാ ശക്തികൾക്കെതിരായി ഒരാട്കമെയിലുടെ അദ്ദേഹം ആണെന്ന ചിച്ചകാര്യം ഞാൻ വിസ്മയിക്കുന്നില്ല.

സ്വാത്രന്ത്ര്യം എന്ന സൗഖ്യപത്രിന്റെ കാല്പനികവും അതിഭാവുക വുമായ ഭാവങ്ങളാണ് കൊള്ളേണ്ടിയൽ വാഴ്ചക്കാലത്തു നമ്മുടെ കവിത തിൽ തലങ്ങും വിലങ്ങും കാണാനായത് . അടിമത്തത്തെ 'ഭാരതമാതാ വിശ്വാദം വർഷങ്ങളുള്ള പാരതന്ത്ര്യക്കാട്ടം ചങ്ഗല്' എന്ന് ആവർത്തന വിരസതയോടെ വിശ്വഷിപ്പിക്കുന്നതും അതുപോലെയുള്ള മറ്റേനേകം 'കീഴേഷ്'കൾ കൊണ്ടു തങ്ങളുടെ പാട്ടുകളെ പൊലിപ്പിക്കുന്നതും അനുഭവത്തെ പദ്ധതാരണയാരുടെ പതിവായിരുന്നു. 'സ്വാത്രന്ത്ര്യലാഭാപായ ചിന്തയാൽ' കേരളത്തിലെ വലുതും ചെറുതുമായ കവികളുടെ തിരുനെറ്റി നന്ന വിയർത്തിരുന്നു. ആ സേവകണ്ണങ്ങളിൽ ചിലതിനു മുതൽന്നെ മുഴുപ്പും വൈരെത്തിന്റെ തിളക്കവുമുണ്ടായിരുന്നു എന്നതു മറക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ മുക്കാലേമുണ്ടാണിയും പെട്ടുനുട്ടണ്ണതുപോകുന്ന ബുദ്ധബുദ്ധങ്ങളായിരുന്നു. കാലികം(topical) എന്ന കളളിയിൽ സ്വയം കേരിനിൽക്കുന്ന ഒട്ടരെ ശാർഡവികീസിൽത്താളും കേക്കാ, കാകളി നതോന്തര രൂപിലോ ടുന കാവ്യാഭ്യാസങ്ങളും അക്കാലത്തു സംഭവിച്ചു. രാശ്മീയ സ്വാത്രന്ത്ര്യ തിനു വേണ്ടിയുള്ള പൊയ്ത്തിൽ മുഴങ്ങിക്കേടു മുദ്രാവാക്യങ്ങൾ ചന്ദ്ര സ്ത്രീന്റെ പത്രങ്ങളുമായി പ്രത്യേക്ഷപ്പെടുകയായിരുന്നു.

രാശ്മീയമായ സ്വയം നിർബന്ധയത്തിനുള്ള ജനാവകാശം തിരിച്ചുപറി ടിക്കുക എന്നത് കീഴെപെടുത്തപ്പെട്ട ഒരു സമൂഹത്തിന്റെ തീവ്രമായ തരം യാകുന്നു.മറ്റേനേകം സ്വരൂപങ്ങൾ സ്വാത്രന്ത്ര്യം എന്ന സിഖാന്തത്തിനുണ്ട്. അടിസ്ഥാനപരമായ നാലു മനുഷ്യസ്വാത്രന്ത്ര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു ലിക്കൻ സംസാരിച്ചു: (1) അഭിപ്രാധാരസ്വാത്രന്ത്ര്യം (Freedom of Speech and Expression) (2) വിശ്വാസവാത്രന്ത്ര്യം (Freedom of every man to worship god in his own way) (3) ഇല്ലാത്മകളിൽ നിന്നുള്ള സ്വാത്രന്ത്ര്യം (Freedom from want) (4) ഭയത്തിൽ നിന്നുള്ള സ്വാത്രന്ത്ര്യം (Freedom from fear) രാശ്മീയമായ സ്വരാജ്യലഭ്യം മുൻപെചാന മോചനങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തു സ്വേച്ഛ മാത്രമാണ് സ്വാത്രന്ത്ര്യം എന്ന പദം സാർത്ഥകമാവുന്നത്. ഈ അർത്ഥത്താണ് തിരിച്ചറിയുകയും ആ തിരിച്ചറിവ് കവിതയിൽ ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്തത് കുമാരനാശാനാണ്.

"സ്വാത്രന്ത്ര്യം തന്നെയമുതം
സ്വാത്രന്ത്ര്യം തന്നെ ജീവിതം"

എന്ന് ആശാൻ പറയുമ്പോൾ രാശ്മീയസ്വാത്രന്ത്ര്യം എന്ന ചെറിയ ചട്ടകു ടിലേക്കു വിശരൂപമായ ഓരാഗയത്തെ സങ്കോചിപ്പിക്കാൻ ഒരിക്കലും തയ്യാറില്ലാത്ത ഒരു കവിയെ നാം പരിചയപ്പെടുന്നു. അധ്യാനത്തിന്റെ ഉത്പന്നമായ ഭൗതികസംബന്ധം, അധികാരം, അവസരങ്ങൾ, ഭരണകൂടം, ഇവയുടെ പരിസരങ്ങളിൽ നിന്നുപോലും ഭൂതിപക്ഷമായ കരുതജ്ഞനത്തെ, ദൈവനാമത്തിൽ വേബിക്കട്ടിമാറ്റിനിർത്താനുള്ള മേലാളവർഗ്ഗത്തിന്റെ ചുംബനാസംവിധാനമാണ് വർണ്ണാശ്രമവും ജാതിവ്യവസ്ഥയും എന്നുമ്പോധ്യപ്പെട്ട കവിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. 'ആശാൻ കവിതയിൽ രണ്ടുശ്യാരയായി വർത്തിക്കുന്നത് അടിയാളത്തിന്റെ മോചനഭാഗങ്ങളാൽ 'മാറ്റുവിൻ ചട്ടങ്ങളു

എന്നത് സ്വാതന്ത്ര്യവോധത്തിന്റെ ഇടിമുഴക്കമൊൺ. സാദ്ധ്യഭായിക ദേശിയസമരഗാമയുടെ ജാമതിലല്ല ആശാൻ കവിതയുടെ നിലപ്പ് എന്നതു കൊണ്ടാവാം, രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യം അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു തീക്ഷ്ണാവികാരമായിരുന്നില്ല എന്നൊരു ദൃഢുചന്ന (insinuation) ചില വിലയിരുത്തലുകളിൽ തലനിടുന്നത്.

രാഷ്ട്രീയ സ്വാതന്ത്ര്യം എന്ന ആശയം മലയാളകവിതയെ ഒരു കാലയളവിൽ ജാരതപ്പത്മാകുക തന്നെ ചെയ്തു. ഭാഗമായും, ദുരിവമായും, അടക്കാർമ്മായും, വികാരവേഗമായും, ബിംബങ്കാലുവായും, ഈ സങ്കലപം അക്കാലത്തു നിർബ്ബാധം സഖ്യരിച്ചു. 'വരിക, വരിക സഹജരേ' എന്ന അംഗി നാരാധിനാപിള്ളയുടെ പടപ്പാട്ടും 'പോരാപോരാ നാളിൽ നാളിൽ' എന്ന വളരെതോളിന്റെ കൊടിപ്പാട്ടും, വിദ്യാർഥികളുന്നു കേളുന്നായർ, ശ്രീകണ്ഠപ്പാതുവാർ, ടി.എസ്. തിരുമുന്ന് എന്നിവരുടെ രണ്ടാമകളും മുൻചൊന്ന ഭാഗത്തിന്റെ വികാരവേഗങ്ങളുടെ പ്രത്യക്ഷങ്ങളായിരുന്നു. രാഷ്ട്രീയ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ബിംബലുകളിലും അടയാളവാക്കുങ്ങളിലും മത്രെ അക്കാലത്തെ ദേശാദിമാനവിജ്ഞാനത്തിലെ കവനവിദ്യ അഭിരൂചിച്ചത്.

ഈതിൽനിന്നുതികച്ചും വേറിട്ട് സ്വാതന്ത്ര്യസങ്കലപത്തെ വിശ്വമാനവികതയുടെ സാന്ദര്ഭവുമായി കല്പിച്ചേർത്തെ പുതിയൊരു കാവ്യസംസ്കാരവും ഇവിടെ പൂലർന്നു. ജീയും എൻ.വിയും വൈലോപ്പിള്ളിയും ഈ വ്യത്യസ്തതയുടെ മുഖങ്ങളായിരുന്നു. ബുർഷാ സങ്കലപത്തെ വികസിപ്പിക്കുകയും പരിഷക്തിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന നിയോഗമാൺ ഇവർ സമേധയാ ഏറ്റുടുത്തത്. മനുഷ്യരെ മോചനം എന്ന കൊതിപ്പിക്കുന്ന ആശയത്തിന്റെ ആശേഖരംമായ വ്യാപ്തി മലയാളകവിത മനസ്സിലാക്കുന്നത് 'ആഫ്രിക്ക' യിലുംടെയാണ്.

‘എങ്ങു മനുഷ്യനു ചങ്ങല കൈകളി-
ലങ്ങൻ കയ്യുകൾ നോന്തിടുകയാ-
ംണങ്ങോമർദ്ദന, മവിടെ പ്രഹരം
വീഴുവത്തെന്റെ പൂരിതാകുന്നു
എങ്ങെങ്ങെന്നേൽക്കാനുശരും മാനുഷ-
നവിടെ ജീവിച്ചിടുന്നു ഞാൻ
ഇനാഫ്രിക്കയിതെൻനാടവള്ളു-
ദുഃഖത്താലേ ഞാൻ കരയുന്നു’

എന്നത് കാല്പനികതയുടെ കപടനാട്ട (Romantic hypocrisy) മല്ല, മനുഷ്യരെ മോചനത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള തിട്ടക്കം മുഴുവനായും നെഞ്ചിലേറ്റുന്നോൾ ഉള്ളവാകുന്ന സഹജാവഡോധനത്തിന്റെ കാവ്യലാഷയാണ്. രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യം എന്ന ആശയത്തെ ഉഭാരമായ മാനവികതയിലേയ്ക്കു തുറന്നുവിടാൻ ആവും വിധം അധ്യാനിച്ചു എന്നതാണ് ജീവേയ സ്വാതന്ത്ര്യസങ്കീർത്തനങ്ങൾ ഒരു പാടഭൂതിയ പദ്യശില്പികളിൽ നിന്നു വേർത്തിരിക്കുന്നത്. സ്വാതന്ത്ര്യ ഭാഗങ്ങളെ തിരുത്തി നിശ്ചയിച്ചു നിർബ്ബന്ധിക്കാനാവില്ല. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത് വിധം സിന്ത്രിതത്തിന്റെ അഭ്യാസമാവും. വെള്ളക്കാരൻ വിചാരിപ്പാഴിയുകയും വാദിത്തൊപ്പിയിട്ട് പുതിയ മുക്ക്യാർക്കാരുമാർ തൽസ്ഥാനത്തു സാധം പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്ത 1947

അഗസ്റ്റ് പതിനൊലിനു പാതിരാത്രിക്കുശേഷം, സ്വാതന്ത്ര്യം, അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട രാജ്യീയം, മലയാളക്കവിതയിൽ വിഷയങ്ങളും താഴീ എന്നാരും വാദിക്കുമെന്നുതോന്നുനില്ല. വാസ്തവത്തിൽ രാജ്യീയസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ പുലർച്ചുക്കു ശേഷമാണ് സകലപ്പത്തിൽ നിന്നുയാമാർത്ഥ്യ തിലേക്കുള്ള ദുരിതക്കുറിച്ച് നമ്മുടെ കവിത ശൗര്യമായി ചിന്തിച്ചു തുടങ്ങിയത്.

ഒരു സാഹിത്യസ്കീയുടെ സരഭാവത്തെ സ്വാധീനിക്കുന്നത് അതിന്റെ നിർമ്മാണകാലത്തെ സമുദ്ദൈ-രാജ്യീയ പരിസരങ്ങളാണ്, സാഹിത്യാഭിരുദ്ധാണ്, സമമർദ്ദങ്ങളാണ്. ഈ സംയോജനം പ്രത്യുക്ഷമായ സത്യത്തെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു പാഠത്ത്- അതുസ്വീകരിക്കുന്ന രൂപം എന്തു മാക്രെട്ട്- മനസ്സിലാക്കാനോ വ്യാവാനിക്കാനോ സാധ്യമല്ലതെന്നെ. ഈ സാധാരിത്യത്തിന്റെ അളവ് നിശ്ചയിക്കുന്നതിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ടാവാം. രണ്ടു സമീപനങ്ങൾക്ക് ഇവിടെ പ്രസക്തിയുണ്ട്. സാഹിത്യമെന്നത് സാമുദ്ദൈ - സാമ്പത്തിക പ്രേരണകളുടെ ഷോകുകളുടെ നിഷ്ക്രിയോലപന (Passive Product) മാണ് എന്ന നിർണ്ണയിത്തമായ (determinist) സമീപനമാണ് ഒന്ന്, ഈ പ്രേരണകൾ പ്രത്യുക്ഷമല്ല പരോക്ഷമാണ്, നിഗൃഹമാണ് എന്ന സമീപനമേതെ രണ്ടാമതേത്. തുടിലേതു പാതയിലൂടെ പോയാലും നാമെന്തുക എഴുതി സാമുദ്ദൈ-രാജ്യീയ, സാമ്പത്തികകാലാവസ്ഥകളിൽ നിന്ന് ഉറുത്തിരിയുന്നു എന്ന സത്യത്തിന്റെ സവിധത്തിലാണ്. എഴുതൽ, കവിതയാവാട്ട്, കമയാവാട്ട്, നിരുപണമാവാട്ട്, ഒരധാനമാകുന്നു. ആ അല്ലാന്തത്തിനു തിരവില നിശ്ചയിക്കുന്നതും അതിനെ പിടിച്ചെടുക്കുന്നതും ചുപ്പണാധിഷ്ഠിതമായ സമുദ്ദൈവുമാകുന്നു. രാജ്യീയസ്വാതന്ത്ര്യ സകലപ്പത്തിന്റെ പോറ്റ്-ഫ്രൈഡ് മലയാളകവിതയുടെ മേലുള്ള ആളാതം അനേകിക്കുവോൾ നാം കണക്കിലെടുക്കേണ്ടത് ഈ വാസ്തവത്തെന്തെന്തെന്നെന്നു. സത്യത്തിന്റെ വരേണ്ടു നിർവ്വചനങ്ങൾക്കു വിപ്പവാതകമായ സ്വദലുകൾ നിർദ്ദേശിച്ചു പല കവികളേയും ഒരേ വർഷം വിവേചനത്തിനു നമ്മുടെ സന്നാതനനിരുപണം വിഡേയമാക്കി. കെ.പി.ജി.യും, ചെറുകാടും, പൊൻകുന്നം ഭാമോദരനും ഈ ശണത്തില്ലപ്പെടുന്നു. സാതന്ത്ര്യസകലപ്പത്തിന്റെ ജനാധികാരത്തിനുമാണ് ഈ കവികളും അവരുടെ പന്തം ഏറ്റുവാങ്ങിയവരും സാധിച്ചത്. അവരെ തീവ്ര രാജ്യീയക്കാരെന്നും ഒരു പ്രത്യുധാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രചാരകമാരിനും, ചാപ്പകുത്തി മുഖ്യധാരയിൽ നിന്നുമാറ്റി നിർത്തുകയാണ് നമ്മുടെ സാഹിത്യത്തിലെ സർവ്വജാതവർഗ്ഗം ചെയ്തത്.

സാതന്ത്ര്യമെന്ന സകലപം ആശയം, മലയാളകവിതയെ എഴും സാധാരിച്ചു പരിവർത്തിപ്പിച്ചു എന്ന തുറന്ന പരിശോധനയിൽ രാജ്യീയ സാതന്ത്ര്യം എന്ന ഉപശിർഷം പ്രസക്തം തന്നെ. പക്ഷേ നമ്മുടെ കവിത യുടെ വികാസത്തിൽ അതു കാതലായ ഏതെങ്കിലും നൽകിയോ എന്ന ചോദ്യത്തിന് ഉൾ്ലേഖിച്ചു എന്ന ഉത്തരം സത്യസന്ധാരിപ്പിലും തീർച്ച.

സുര്യൻ മരണം

എൻ. കെ. ദേശാ

തോഴരേ, നമ്മുടെ സുര്യനും മരിച്ചു.

ഇന്നലെ അന്തികൾ-

വരയ്ക്കൽ ബിച്ചിലായിരുന്നു അന്ത്യം.

ആഴം കുറഞ്ഞ, ചെളിനിറം കലർന്ന,

അലയിളക്കാത്ത വരയ്ക്കൽ കുടലിൽ

കാണണക്കാണാ നമ്മുടെ സുര്യൻ താണ്ടാണുപോയി

പതിവുള്ള അസ്ത്രമയമാണാണോ

കണ്ണുനിന്നവർ കരുതിയുള്ളു.

അത്രമേൽ സ്വാഭാവികം, അകൃത്രിമം.

ജീവിതംപോലെ സുര്യൻ മരണവും

എത്ര സരളം, സഹമ്പം, ശാന്തം :

കടൽകരുത്തു, ആകാശം കരുത്തു, കരകരുത്തു,

കരുപ്പ് ഏറിയേറിവന്നു.

അതിപ്രോഴും ഏറിയേറിവരുന്നു.

പിന്ന പകൽ പുലർന്നില്ല.

ഇനിരെയാരിക്കലും പുലരാനിടയില്ല.

തമിൽ കടിച്ചുകാർന്ന നമ്മൾ പാടുന്നു :

ആരാധനയും സുഷ്ഠിച്ചവൻ ? ദയാ-

വാരാശിയദ്ദേഹം വാഴ്ത്തപ്പേട്ടോൻ:

നമ്മെല്ലിക്കളോ മാനുഷരോ ?

ചുണ്ടില്ലറുന്ന മാധ്യരി

മരുംരു ചുണ്ടിന്റെയോ ലിപ്പിക്കിന്റെയോ ?

തീർച്ചയില്ല.

തീർച്ചയുള്ളത് ഒന്നുമാത്രം - സുര്യൻ മരിച്ചു.

ഉയിർത്തതശുനേല്പില്ലാത്ത ധമാർത്ഥ മരണം

വിശപ്പുകൊണ്ടുവരം കെട്ട ഒരു കുട്ടിക്കുരഞ്ഞൻ പണ്ട് സുര്യൻ നേർക്ക് എടുത്തുചാടിയതേ. തുടുത്തു പഴുത കനിയാൻ ഉദയസുരു നേന്നു തോന്തിരിക്കണം. സുര്യൻ അവനെ മെല്ലേമരുക്കി, മയക്കി, കുട ലെതിയുന്ന കുരങ്ങുനെ പിന്ന വ്യാകരണം പറിപ്പിച്ചു.

ബ്യുഡുക്ഷിതെൽ വ്യാകരണം ന ഭൂജ്യതേ എന്ന പിടിവാഗിരെയാനും അന്നു നരമാർക്കും വാനരമാർക്കും ഇല്ലായിരുന്നു. സുര്യനു നേരേ നോക്കി, വെളിച്ചതിന്റെ തേരിന്നു മുവിൽ പുറകേട്ടുനേന്ന് അവനെല്ലാം പറിച്ചു. വ്യാകരണം മാത്രമല്ല, ചരന്തില്ലാം അലക്കാരവും നിരുക്തവും രാഷ്ട്രത്തെവുമൊക്കെ. കുരങ്ങുന്ന വിശപ്പ് അതാന്പുഴത്തിനുവേണ്ടിയാണാന്

സുര്യനാറിയാമായിരുന്നു. കമയൻിൽ വേഗത്തും കുർഞ്ഞമാരെത്തി. സുര്യ നിൽ നിന്നു പദ്മാസകാരം പതിച്ച കപികളിൽ പലരും കവികളായി. പിന്നെല്ലോ വിശപ്പിന്റെ അർത്ഥമൊക്കെമാറിയത് ! ലക്ഷ്ണങ്ങൾക്കുള്ള വിശപ്പ്, കോടികൾക്കുള്ള വിശപ്പ്, പദവികൾക്കുള്ള വിശപ്പ്, പ്രമാണിത്തം അൾക്കുള്ള വിശപ്പ് - നമ്മെഴ്ത്തെന്ന തിന്നാടുകുന്ന തീരാത്ത വിശപ്പാൾ.

സുര്യൻ മരിച്ചതോടെ

കാര്യങ്ങൾ മാറി മരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

പദവിന്യാസവൈക്ഷ കവിതയ്ക്കുംവേണ്ട, വനിതയ്ക്കും വേണ്ട,

ഉത്തരാധൂനികതയ്ക്കും ഫഹിനിസത്തിനും

വൃത്തശുഖിയിൽ വിശാസം പോരാ.

ആമയങ്ങൾക്കും ആദർശങ്ങൾക്കും ദർശനങ്ങൾക്കും നാം ദുരഡർശന ആശയിക്കുന്നു. പിന്നെയുമുണ്ടല്ലോ പലതും : കേബിൾ ചാന് ലൂക്കൾ, ആഗോളവത്കരണം, ഇ-മെയിൽ, ഇസ്റ്റർനെറ്റ് എല്ലാം ദുരദർശന ദ്വാരാജാർ. ഭൂതിജന്തുകളും ഭൂരൂഹങ്ങളും ചാരു ചിത്രപടവുമൊക്കെ ഇപ്പോൾ മെഡാ സീരിയൽ പടങ്ങൾ മാത്രം.

ചുടിൽ എതിന്തെ കണ്ണുകൾ

ചുളിച്ചുനോക്കി, ചുഴിഞ്ഞിരിഞ്ഞി,

സുര്യനിലും ചില കളക്കരേവകൾ കണ്ണഡത്തി

നമ്മുടെ കമ്പ്യൂട്ടർ പ്രതിക്രൊക്ക്.

ആ തീക്ഷ്ണാതേജസ്സു രാകിയൊതുക്കി

വോൾട്ടേജ് കുറയ്ക്കാൻ ചിലർ ഒരുഞ്ഞി,

രാഹുവും കേതുവും അതുവിഴുങ്ങാൻ തരം പാർത്ത

മാറി മാറി വല്തതുവച്ചു.

രാകാൻ വന്ന അരങ്ങളും വിഴുങ്ങാനുത്തര

വിഷ ദംശ്വട്ടകളും സുര്യൻ രാകിമിനുകൾ ;

അവയിൽ മഴവില്ലാളി വിടർത്തി.

തോഴരേ, ആ സുര്യനാണ്

നമുക്കു നഷ്ടമായത്.

സുര്യനിൽ മരിച്ചത് വാരിയരായിരുന്നു -

ഞെരുവിൽക്കാവിൽ വാരിയത്തു കൂഷ്ണവാരിയർ.

എല്ലാ ഇരുളകളോടും

എന്നും പടവെട്ടിയ Warrior !

ഇപ്പോൾ, കനത്തു വരുന്ന ഇരുട്ടിൽ,

പടയുമായിവന്ന് ആരോവിളിക്കുന്നു:

വാർഡേ വെള്ളക്കെവിഡ ?

വാർഡേവിഡ ?

മലമുകളിൽ ഒരു രാത്രി

പി.എം. നാരായണൻ

പിന്നെയീ മലയുടെ മുർഖാവിൽ
വിശാലമാം വിശ്രാന്തി.

മിനുപ്പാർന്ന പുൽപ്പരപ്പുകൾ
ബലിഷ്ഠമാം പാറക്കെട്ടുകൾ
തഴച്ചുപടരും
തൊട്ടാവാടികൾ തകരകൾ
അപ്പകൾ പുല്ലാനികൾ
പുത്തുനിറയും
കുഷ്ഠാക്കാനികൾ മുക്കുറ്റികൾ
മുല്ലകൾ മനാരങ്ങൾ
മിനാമിനുങ്ങിൻ കുട്ടം.

ഉദിപ്പു വ്യശികച്ചുനേൻ.
അവൻ്തി പ്രസാദമായ്
ഭൂമിയും വാനും.
അവൻ മെല്ലു--
യിരങ്ങിവന്നെൻ കാതിൽ
മൊഴിയുന്നു
മണ്ണതിൻ
നിലാവിൻ
രഹസ്യങ്ങൾ

ഉണർന്നപ്പോൾ
ചുറ്റിലുമിരുളിഞ്ഞു
കന്തതതിരമാത്രം
അക്കലെക്കുമൻമുള്ളും മുഴകം.
അരികെ
നഗരത്തിൽ നിന്നെന്തും
ബന്ധിഞ്ഞു വിളിയെച്ച.

തസ്ലീമ് നസ്രീൻ

കവന കൗമുദി വായനക്കാർക്ക് പരിചയമുള്ള കവിയാണ് തസ്ലീമ് നസ്രീൻ. അവരുടെ "Border" എന കവിത, ഈ പംക്തിയിൽ മുൻപ് അവ തരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവരെ പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് അന്ന് ഏഴുതിയിട്ടു മുണ്ട്. സ്വത്രന്തചിന്തയും വിസ്മവവീര്യവും മുലം, ബംഗ്ലാദേശിലെ മതമഹ ലിക്കവാദികളുടെ പേടിസപ്പനമായി മാറിയ തസ്ലീമ്, പ്രാണരകഷാർത്ഥം വിദേശത്ത് ഒളിവിൽ കഴിയുന്നു.

തസ്ലീമ് നസ്രീൻ ഒരു കവിത കുടി തുടർന്നു വായിക്കുക.

കെ.വി. രാമകൃഷ്ണൻ

ANOTHER LIFE

Women spend the afternoon squatting on the porch
picking lice from each other's hair,
they spend the evening feeding the little ones
and lulling them to sleep in the glow of the bottle lamp.
The rest of the night they offer their backs
to be slapped and kicked by the men of the house
or sprawl half -naked on the hard wooden cot-
crows and women greet the dawn together.
women blow into the oven to start the fire,
tap on the back of the winnowing tray
with five fingers and with
two fingers pickout stones.
Women spend half their lives
picking stones from the rice
stones pile up in their hearts,
there's no one to touch them with two fingers...

ഇൻ്റർനെറ്റ് - ഇന്തും നാളെയും

ഡോ. എം.എസ്. ടി. നമ്പുതിരി

(ഡോ. എം.എസ്. യുടെ ലേവന്തേതാടൊപ്പമുള്ള സ്വകാര്യക്ക് തിലെ ചില വാചകങ്ങൾ ചുവരെ. സ്വകാര്യതയ്ക്കപ്പോൽ, വിവരസാക്കികവിശ്വസ്ത എത്തിനില്ക്കുന്ന തലം വിസ്മയങ്ങനെക്കാണ് എന്ന് ഈ വാചകങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

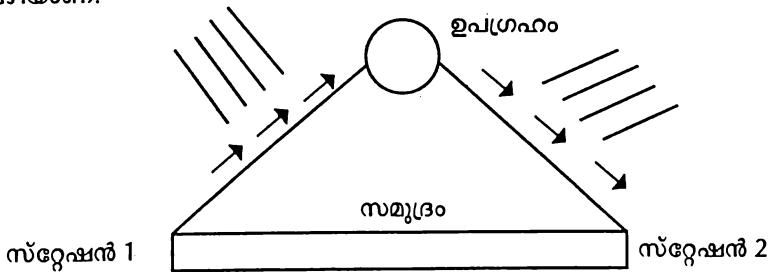
പ്രതാധിപർ)

(കണ്ണിനു കാഴ്ചനഷ്ടപ്പെട്ട എൻ്റെ ഭാര്യ ഇൻ്റർനെറ്റ് ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്.എന്നിക്കു വരുന്ന ഇ-മെയിലുകൾ തുറക്കുന്നതും വായിക്കുന്നതും അബ്രാഹാം. വായിക്കുന്നത് പ്രോഗ്രാമുകളാണെന്നുമാതെ, ചുണ്ടെലിക്കു പകരം കീബോർഡാണുപയോഗിക്കുന്നത്, എല്ലാറിനും. കീബോർഡിൽ അമർത്തുന്നോൾ അമർത്തപ്പെട്ട കീ, പ്രോഗ്രാം വായിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. സ്കീനിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതെന്നും പ്രോഗ്രാം ഉറക്കവായിക്കും. Namboodiri എന്ന വാക്കിന്റെ ഉച്ചാരണം കേൾക്കാൻ രസമുണ്ട്. മലയാള മനോരമയും മാത്രം മിയും ദേശാദിമാനിയും വായിക്കുന്നത് കേൾക്കാനും രസമുണ്ട്...)

ഈ ലേവന്തമഴുതാൻ പ്രേരിപ്പിച്ച എൻ്റെ സൂഫുത്തു കെ.വി. രാമകൃഷ്ണൻ്റെ കത്ത് അവസാനിക്കുന്നതിങ്ങെന്നയാണ് : " ഇംഗ്ലീഷ് ഒരു കമ്പ്യൂട്ടർ വാങ്ങി. ഇപ്പോൾ ചുണ്ടെലിയെ കൈയിലെലാതുക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. കൗത്താഴ്തി അയക്കാനും വന്ന കത്തു തുറിന്നു വായിക്കാനും ഏതാണ്ട് പരിച്ചു. കുറാസിലും പോവുന്നു വിദ്യാർത്ഥിയായി." E-mail വിലാസം Prof Kvriram @ Eth.Net. ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യത്തിൽ ഉന്നതബിരുദം നേടി മലയാളസാഹിത്യത്തിൽ സാമാന്യം പ്രശ്നസ്തിനേടിയ ഈ കവി വിവരസാങ്കേതികവിഭ്യ (അവക്കിനുപകരം) " ഭോധനവിദ്യ എന്നു പോരെ എന്ന് അകവുർ നാരായണൻ ഇംഗ്ലീഷ് എഴുതിക്കണ്ണുയുടെ വിശാലരംഗത്തു കാലെടുത്തുവയ്ക്കുന്നു എന്നറിഞ്ഞതിൽ സന്നേതാഷിക്കുന്നു. മണലിലും അരിയിലും വിരൽത്തുന്നു കൊണ്ട് ഹരിശ്ശേരി എഴുതി തുടങ്ങിയ വിദ്യാരംഭം പേനയിലും കടലാസിലും കുട്ടി കവിതകളും ലേവന്തങ്ങളും എഴുതുന്നതിൽകൂട്ടി പുരോഗമിച്ച ഈ പത്രാധിപർ ഇന്നി ഇൻ്റർനെറ്റിൽ കുട്ടി കവിതകളും ലേവന്തങ്ങളും എഴുതുന്നകാലം വിദ്യാരമാവില്ല. കേരളത്തിൽ നിന്നു കിട്ടിയ മറ്റാരു വാർത്തയും സന്നേതാഷകരമായിരുന്നു. അവിടെ ഐ.ടി. വിസ്കുവത്തിനു കളമാരുക്കാൻ കൊച്ചി കേന്ദ്രമായി അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾക്കു തുടക്കമിടുന്ന എന്നാണു വാർത്ത. 35 രാജ്യങ്ങളിലെ 42 ദെലികോം കമ്പനികൾ ചേർന്ന് ഒരുക്കുന്ന ആഗോള ഇൻ്റർനെറ്റ് ശൃംഖലയിൽ കൊച്ചിയിലും ഒരു കണ്ണിയാവുകയാണ്. ഇന്ത്യൻ ഉപഭൂവൻഡിഗ്രാഫിലെ കണ്ണിയാകുന്ന എക്കേന്ദ്രം കൊച്ചിയാണതെ. കടലിന്തി

യിലുടെ പെറ്റിക്കൽ കേബിളിട് (Optical Cable) ഇന്ത്യയെയും ആഫ്രിക്ക യെയും പുർവ്വേഷ്യൻ രാജ്യങ്ങളെയും ബന്ധപ്പിക്കുന്ന പദ്ധതി 2001 ലെ പുരത്തിയാകുന്നു. വിദേശസഞ്ചാർ നിഗമ ലിമിറ്റഡ് എന്ന ടെലികോം കമ്പനി ഈ പദ്ധതിയുടെ നേതൃത്വം വഹിക്കുന്നു. ഉപഗ്രഹങ്ങളും വലയകൾ ഇൻഡിനെറ്റ് സൗകര്യം ലഭ്യമാക്കുന്നതിലും പതിനെട്ട് ലാക്കേരമായി സേവനം ലഭിക്കാൻ ഈ സമുദ്രാന്തര കേബിൾ ശൃംഖലയിലുടെ കഴിയുമെന്നുള്ളതിനു സംശയ മില്ല് ഇൻഡിനെറ്റിലേക്കു മലയാളികൾ അനാധാസം കടന്നുകൂടാൻ കളമാരു കുന്നു ഈ സാഹചര്യത്തിൽ ഇപ്പകാരമാരു ലേവന്നു (പ്രസക്തമാവുമെന്നു കരുതുന്നു).

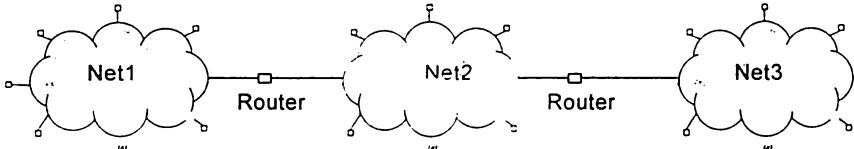
എന്താണ് ഈ ഇൻഡിനെറ്റ് എന്ന പ്രതിഭാസം? അതിന്റെ അടിസ്ഥാന തത്ത്വങ്ങളെന്തില്ലോ? ആഗോളവ്യാപകമായി അനുഭിന്നം വളർന്നു വരുന്ന ഈ സാങ്കേതിക വിദ്യ വരുത്തിവയ്ക്കുന്ന ഗുണങ്ങളും ദോഷങ്ങളും എന്തെല്ലാം? ഈ ചോദ്യങ്ങൾക്കു ഭാഗികമായെങ്കിലും ഉത്തരം കണ്ടുപിടിക്കുകയാണ് ലേവന്നതിന്റെ ലക്ഷ്യം, തുടക്കത്തിൽ തന്നെ ഒരു കാര്യം തുറന്നുപറയുക. ശ്രീ. രാമകൃഷ്ണനെന്നപോലെ ഞാനും ഈ വിഷയത്തിൽ ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയാണ്. ഒരു പ്രക്ഷേ, അനുഭിന്നം വികസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ സാങ്കേതികമേഖലയിൽ എല്ലാവരും ഒരേത്തെത്തിൽ വിദ്യാർത്ഥികളാണ്. ഗണിതശാസ്ത്രത്തിൽ Ph.D. ബിരുദം നേടിയ ഞാൻ 56ാം വയസ്സിൽ കമ്പ്യൂട്ടർ സയൻസിൽ വീണ്ടും ഒരു മാറ്റുമ്പെട്ട് ബിരുദം കരസ്ഥമാക്കിയത് ഉദ്യോഗ ക്കയറ്റം ലക്ഷ്യമാക്കിയാണ്. ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഇന്ത്യാസാം സ്കൂൾപിച്ച ഈ സാങ്കേതിക വിപ്പവം ദൈനന്ദിനജീവിതത്തിൽ ചെലുത്തുന്ന സാധിനത കണക്കിലെടുത്തു എന്നുമാത്രം. “ഇൻഡിനെറ്റ്” എന്നത് ഇൻഡിനെറ്റ് വർക്ക് എന്ന വാക്കിന്റെ ചുരുങ്ഗിയ രൂപമാണ്. നൂറ്റുവർക്കുകൾ തമ്മിൽ ഘടിപ്പിച്ച ശുംഖ ലക്കുടെ ഒരു ശുംഖം (Network of Networks). ഒരു സ്ഥാപനത്തിലെ പല കമ്പ്യൂട്ടറുകളും പരസ്പരം ഘടിപ്പിച്ചാൽ ഒരു ശുംഖം ഉടലെടുക്കുന്നു. ഘടിപ്പിക്കുന്ന മാധ്യമം ചെമ്പുകമ്പിക്കേണ്ടോ, ഫോസ്ഫറേറ്റുക (Optical fiber) ജോ വൈദ്യുതകാന്തരംഗങ്ങളോ ആവാം. റോഡിയോ- ടെലിവിഷൻ പ്രോഗ്രാമുകൾ പ്രക്ഷേപണം ചെയ്യുന്നതു വൈദ്യുതകാന്തരംഗങ്ങൾ വഴിയാണെല്ലാ. (Electromagnetic Waves). ഭൂതലത്തിൽ നിന്ന് വളരെ ഉയരത്തിലുടെ ഭേദങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന ഉപഗ്രഹങ്ങളുമായി സമ്പർക്കം പൂർണ്ണത്തുന്നതും ഈ മാധ്യമങ്ങൾ വഴിയാണ്.

രു ശുംഖലയിലെ കണ്ണിയായ ഏതൊരു കമ്പ്യൂട്ടറിനും അതേ ശുംഖലയിലുള്ള മറ്റൊരൊരു കമ്പ്യൂട്ടറുമായി ബന്ധപ്പെടാൻ കഴിയുന്നു. ശുംഖലയുമായി ഘടിപ്പിക്കുന്ന മറ്റൊരോപകരണങ്ങൾ - പ്രിൻ്റുകൾ, ഡിസ്ക്കുഡ്യൂകൾ തുടങ്ങിയവ- നൽകുന്ന സേവനങ്ങൾ ശുംഖലയിലുള്ള എല്ലാ കമ്പ്യൂട്ടറുകളും പക്ഷുവയ്ക്കുന്നു. ഒരു ശുംഖലയ്ക്കു ഒരു പ്രിൻ്റർ മതി. ഓരോ കമ്പ്യൂട്ടറിനും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം പ്രിൻ്ററുകളും ഡിസ്ക്കുഡ്യൂകളും ഘടിപ്പിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നത്മം. ഒരു സ്ഥാപനത്തിലോ ഗ്രാമത്തിലോ ഒതുങ്ങി നിൽക്കുന്ന, ചുരുങ്ങിയ ദുരങ്ങളിൽ മാത്രം ഘടിപ്പിക്കുന്ന ശുംഖലകളെ പ്രാദേശിക ശുംഖലകൾ (Local Area Networks, LAN) എന്ന് വിളിക്കുന്നു. ഒരു കമ്പനിക്കുള്ളിലെ ശുംഖലയോ, സ്കൂളുകളിലും കലാലയങ്ങളിലും സൗകര്യമാരുക്കുന്ന ശുംഖലകളോ ഈ വകുപ്പിൽപ്പെടുന്നു. ഘടിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന കമ്പ്യൂട്ടറുകൾ തമിലുള്ള അകലം നൂറ് (100) നാഴികയിൽ (160 കിലോമീറ്റർ) കൂടുതൽ, ആണക്കിൽ അതരം ശുംഖലകളെ വിശാലശുംഖലകൾ (Wide Area Networks, WAN) എന്നും വിളിക്കുന്നു. ഒരു പ്രാദേശികശുംഖലയെ മറ്റു പ്രാദേശിക ശുംഖലകളുമായോ, വിശാലശുംഖലകളുമായോ ഘടിപ്പിക്കാം. അണ്ണക്കിൽ വിശാലശുംഖലകളെ വിശാല ശുംഖലകളുമായും. അപ്രകാരം ശുംഖലകളെ തമിൽ കോർത്തിണക്കുന്ന രീതിക്ക് ഇൻ്റർനെറ്റുവർക്കിംഗ് എന്നും, കുടിയിണക്കുന്ന ശുംഖലാ പരമ്പരയെ ഇൻ്റർനെറ്റ് എന്നും വിഭി ക്കുന്നു. അതായത്, ഇൻ്റർനെറ്റിന്റെ ഘടകങ്ങൾ ശുംഖലകളും ശുംഖലയിലെ കണ്ണികൾ കമ്പ്യൂട്ടറുകളുമാണ്. നെറ്റുവർക്ക് സോഫ്റ്റുവെയറുകളാണ് ഒരു ശുംഖലയിലെ കമ്പ്യൂട്ടറുകൾ തമിൽ "സംസാരിക്കാൻ" സൗകര്യമാരുക്കുന്നത്. N.T. 3.0, N.T. 4.0, N.T. 5.0, നെറ്റുവേയർ, യൂണിക്സ് എന്നിവ നെറ്റുവർക്ക് സോഫ്റ്റുവെയറുകളാണ്. സന്ദേശങ്ങൾ അയയ്ക്കുകയും സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ, സന്ദേശത്തിന്റെ രൂപരൂപം (Format) എന്നിവയുസരിച്ച് പ്രാദേശിക ശുംഖലകൾ പലതരത്തിലുണ്ട്. ഇതരെന്നറ്റു ടെക്നോളജി, റിംഗ് (മോതിരം) ടെക്നോളജി, FDDI ടെക്നോളജി, ATM എന്നിങ്ങനെ പല സങ്കേതങ്ങളുശ്രേക്കാളുന്ന പ്രാദേശിക ശുംഖലകളെ കോർത്തിണക്കാൻ സാധിക്കും. ഇൻ്റർനെറ്റിലെ ശുംഖലകൾ ഒരേ തരത്തിലുള്ളവയായിരിക്കണമെന്നില്ലെന്നത്മം. ആഗോള സേവന (Universal service)ത്തിലെപ്പറ്റിതമായതുകൊാണ് ഘടകങ്ങൾ തമിൽ സാങ്കേതികസാദൃശ്യം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതിലർത്ഥമില്ലല്ലോ. ഭൂതലത്തിലുള്ള എവിടെ നിന്നും ആർക്കും തങ്ങളുടെ കമ്പ്യൂട്ടറുടെ മുമ്പിലിരുന്ന്, മറുവിടയുള്ളവരുമായും സ്വന്ധകൾ പുലർത്താൻ കഴിയണം. ടെലഫോൺ ശുംഖലയിലാണക്കിൽ ആർക്കും ആരുമായും സംഭാഷണം നടത്താൻ വിഷമില്ല. കമ്പ്യൂട്ടറുകൾ തമിലും അപ്രകാരം ഓരാഗോള സേവനത്തിനു കളമാരുക്കുന്നത് ഇൻ്റർനെറ്റിലെ പ്രോട്ടോക്കോൾ

സോഫ്റ്റ് വെയറുകളാണ്. (Protocol Software). രാഷ്ട്രഗവൺമെന്റുകൾ തമ്മിലുള്ള പെരുമാറ്റങ്ങളിൽ, പ്രത്യേകിച്ചും നയതന്ത്രപ്രതിനിധികൾ തമ്മിലുള്ള സമർക്കങ്ങളിൽ പരസ്പരം അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട പെരുമാറ്റങ്ങൾ, അല്ലെങ്കിൽ പ്രോട്ടോക്കോളുകൾ നിലവിലുണ്ടാക്കുന്നു. അതുപോലെ ഇൻറെനറ്റിൽ കൂടി സന്ദേശങ്ങൾ അയയ്ക്കേണ്ട നിയമങ്ങൾ ഈ പ്രോഗ്രാമകളിലെങ്ങിൽക്കൂന്നു. ഓരോ കമ്പ്യൂട്ടറും ഒരാഗ്രാളിശൃംഖലയുടെ ഭാഗമാണെന്ന പ്രതിതി (Illusion) ഇനിപ്പിച്ച് പരസ്പരം സമർക്കം പൂലർത്തുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം നൽകുന്നത് ഈ സോഫ്റ്റ് വെയറുകളാണ്. നന്ദുവർക്ക് സോഫ്റ്റുവെയറിന്റെ ഫേഡങ്കളും പ്രോട്ടോക്കോളുകളും വ്യത്യസ്തങ്ങളായിരിക്കുന്നു. TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol) ഫുന്നറിയപ്പെടുന്ന സോഫ്റ്റ് വെയറാണികവും പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്നത്. അടിത്തട്ടിലുള്ള ധമാർത്ഥമ നന്ദുവർക്കുകളുടെ (Hardware) സ്രാവഫേഡങ്ങൾ മറച്ചുവെച്ച് (Ethernet, TokenRing, FDDI, ATM...) അവയിലുള്ള എല്ലാക്കണ്ണികളേയും സർവ്വവ്യാപിയായ ഒരു മായാലോകത്തിലെ അംഗങ്ങളായി ഘടിപ്പിച്ച് ഒരു സാങ്കർപ്പിക ശൃംഖല നേര്യത്തെക്കുന്ന ഈ പ്രോട്ടോക്കോൾ സോഫ്റ്റ് വെയർ, ഇൻറെനറ്റിന്റെ ഒരു പ്രധാനമാണിന്. മിമ്യാശൃംഖല (Virtual Network) എന്ന ഇൻറെനറ്റിനെ വിളിക്കുന്നതും മറ്റാനുകൊണ്ടുമല്ല.

ഒരു ശൃംഖലയിലുള്ള കമ്പ്യൂട്ടറുകൾ തമ്മിൽ ഘടിപ്പിക്കുന്ന മാധ്യമങ്ങളെപ്പറ്റി പറഞ്ഞു. ഇനി, ശൃംഖലകൾ തമ്മിൽ കോർത്തിണക്കുന്നതെങ്ങനെയെന്നു നോക്കാം. റൗട്ടറുകൾ (Routers- റൂട്ടർ എന്നായിരിക്കും കേരളത്തിലെ ഉച്ചാരണം) എന്ന പ്രത്യേകതരം കമ്പ്യൂട്ടറുകളാണ് ശൃംഖലകളെ തമ്മിൽ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നത്. ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറിൽ നിന്ന് പുറപ്പെടുന്ന സന്ദേശത്തിൽ ആ കമ്പ്യൂട്ടറിന്റെ മേൽവിലാസവും (Source Address) എത്തിച്ചേരേണ്ട ലക്ഷ്യ കമ്പ്യൂട്ടറിന്റെ വിലാസവും അടങ്ങിയിരിക്കും. (Destination address). സന്ദേശം ഒരു ശൃംഖലയിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ടു റൗട്ടറിലെത്തുന്നു. പക്ഷ്യകമ്പ്യൂട്ടറിന്റെ വിലാസം പരിശോധിച്ച് ഏതുവഴിക്കാണയക്കേണ്ടത് എന്നിൽ ലിംഗ്യൂലിക്കാനുള്ള യുക്തിഗതി (logic) ഈ റൗട്ടറുകളിൽ സംഭവിച്ചിരിക്കുന്ന സോഫ്റ്റ് വെയറിനുണ്ട്. അടുത്ത സ്റ്ററ്റേഷൻിലെത്തിക്കുക എന്ന പ്രധാന ചുമതലയാണ് ഓരോ റൗട്ടറിനുമുള്ളത്. ഈ അടുത്ത സ്റ്ററ്റേഷൻ ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറാകാം, അല്ലെങ്കിൽ മറ്റാരു റൗട്ടറാകാം. ഇങ്ങനെ സന്ദേശം ഒരു റൗട്ടറിൽ നിന്നു മറ്റാരു റൗട്ടറിലേക്കും അവിടെ നിന്ന് അടുത്ത സ്റ്ററ്റേഷനിലേക്കും.... അവസാനലക്ഷ്യത്തിലെത്തുന്നതുവരെ വിലാസപരിശോധനയും പാതനിർണ്ണയവും തുടർന്നുകൊണ്ടെയിരിക്കും. ഇൻറെനറ്റിന്റെ ഭാഗമായ ഇ-മെയിൽ സന്ദേശങ്ങൾ ഉറവിടത്തിൽ നിന്നു ലക്ഷ്യത്തിലെത്തുന്നതിങ്ങനെയാണ്. ചിത്രം നോക്കു.

(A എന്ന കമ്പ്യൂട്ടർ T എന്ന വിദ്യുത കമ്പ്യൂട്ടറുമായി ബന്ധം പുലർത്തുന്നു)

കമ്പ്യൂട്ടറുകളുടെ മേൽവിലാസങ്ങൾ നിർണ്ണയിക്കുന്നതാരാണ് ? പ്രൈവറ്റ് ഇൻ്റർനെറ്റാബ്സകിൽ (ഒരു സ്ഥാപനത്തിലെ പല ശുംഖലകളും കോർത്തിണക്കുന്നേഡാശ്) കമ്പനി അല്ലെങ്കിൽ സ്ഥാപനത്തെന്ന ഓരോ കമ്പ്യൂട്ടറിന്റെയും IP വിലാസം നിശ്ചയിക്കും. ഓരോ വിലാസവും വ്യത്യസ്തമായിരിക്കണമെന്നു മാത്രം. പണ്ണിക്ക് ഇൻ്റർനെറ്റാബ്സകിൽ - ലോക വ്യാപകമായ ശുംഖലാപരമാര - നന്ദുവർക്കു നമ്പറുകൾ ഇൻ്റർനെറ്റു കണക്കണി വിതരണം ചെയ്യുന്ന കമ്പനികാർ വിതരണം ചെയ്യുന്നു. ISP (Internet Service Providers) എന്നാണീ കമ്പനികളെ വിളിക്കുന്നത്. ഒരു IP - വിലാസത്തിൽ 32 ഭാഗാം (Binary) അക്കങ്ങളുണ്ട്. 8 ഭാഗാം (Bit) അക്കങ്ങളെ ഒരു ബെബർ (Byte) എന്നു വിളിക്കാമെങ്കിൽ 4 ബെബറുകളുടെ ഒരു സംഖ്യാസമൂഹമാണ്. ഒരു IP- വിലാസം എന്ന് അർത്ഥമാണ്. ഉദാഹരണത്തിന് 128.5.34.48 എന്നത് ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറിന്റെ IP - മേൽവിലാസമാണ്. ഭാഗാം അക്കങ്ങളിൽ അതിങ്ങെന്ന കുറിക്കാം.

10000000 00000101 00100010 00110000

മേൽവിലാസത്തിന്റെ ഘടകങ്ങൾ ഭാഗാംഗസംഖ്യകളാബ്സകിലും മനുഷ്യർക്ക് എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കുന്ന, അക്ഷര-സംഖ്യകളുടെങ്ങുന്ന, കുറേകുടി സാർത്ഥകമായ വിലാസങ്ങളാണ് സാധാരണ ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ.

Mordred .cs. Purdu. edu

(പർദ്ദുസർവ്വകലാശാലയിൽ, കമ്പ്യൂട്ടർ സയൻസ് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റിലെ ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറിന്റെ പേര് അല്ലെങ്കിൽ വിലാസം)

www.eg.bucknell.edu

(ബൈക്കെന്റ് സർവ്വകലാശാലയിലെ എൻജിനീയറിംഗ് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റിൽ ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറിന്റെ പേര്)

ഇത്തരം പേരുകൾ ബോർഡേം സാമ്പത്തിക നാമങ്ങൾ (Domain Names) എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. വലതെത്ത് അറ്റവെൽ ഐഡി (edu) സംഘടനയോ

ബൊമ്പാനോ കുറിക്കുന്നു. ഏറ്റവും ഇടത്തെ ഇനം കമ്പ്യൂട്ടറിനേയും കുറിക്കുന്നു. ചില ബൊമ്പാനിനുകൾ താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

Com	- വ്യവസായ (വ്യാപാര) സംഘടനകൾ
Edu	- വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനങ്ങൾ
gov	- ഗവൺമെൻ്റ് ഏജൻസികൾ
Mil	- സൈനിക ശൃംഖല
net	- മേജർന്റെറുവർക്ക് കേന്ദ്രം
Org	- മുൻപറഞ്ചത്വയ്ക്കുന്ന സംഘടനകൾ

ഇനി, ഈ സാങ്കേതികവിദ്യ നമ്മുടെ വൈനാടിനു ജീവിതമണ്ണം അഭിവൃദ്ധി ചെയ്യുന്നതു എന്ന് പറയാം. 1960 കളിൽ അമേരിക്കൻ ഡിഫൻസ് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റിൽ കൗൺസിൽ ARPA എന്ന ഒരു റിസൈർച്ച് പദ്ധതി (Advanced Research Project Agency) യുടെ കൗൺസിൽ നാലു സർവ്വകലാശാലകളെ ഒരു നേര്യവർക്കിൽ ഐടിപ്പിച്ചപ്പോൾ ആ ശുംഖല വളർന്നു വളർന്നു സർവ്വവ്യാപിയായ രാഗോള പ്രതിഭാസമായിത്തിരും എന്നാരും പ്രതീകഷിച്ചില്ല. ഈന്നു മിക്ക ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളിലും ഈർപ്പനേരും സ്വകരു

അങ്ങളുണ്ട്. ആർക്കും എവിടെയിരുന്നും ആരുമായും സന്ദർഖം പുലർത്താൻ കഴിയുന്ന എന്നുള്ളതാണ് പ്രധാനപ്പെട്ട പരിശീലനമലം. ഇന്ത്രനെറ്റിൽ കുടി ചെയ്യാൻകഴിയാത്ത കാര്യങ്ങളിലും എന്നുവനിതികുന്നു. വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു തങ്ങളുടെ പട്ട വിഷയങ്ങളിൽ കുടുതൽ അറിവുകൾ നേടാ; ഗവേഷണകുതുകികളായ അധ്യാപകർക്ക് തങ്ങളുടെ വിഷയങ്ങളിൽ ഏറ്റവും പുതിയ പ്രബന്ധങ്ങൾ വായിക്കാം; അധ്യാപകർക്കു തങ്ങൾ പറിപ്പിക്കുന്ന പാഠപദ്ധതി വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാം; സ്കൂളുകളിലും കലാലയങ്ങളിലും പോകാൻ കഴിയാത്തവർക്ക് വീട്ടിലിരുന്ന്, ഈ പാഠങ്ങൾ അഭ്യസിക്കാം; ഭിഷഗരഹാർക്കു തങ്ങളുടെ വൈദ്യുതാവയിലുള്ള ഏറ്റവും പുതിയഗവേഷണങ്ങളും ചികിത്സാപദ്ധതിയും മനസ്സിലാക്കാം; വീട്ടംമാർക്ക് വീട്ടിലിരുന്നുതന്നെ ആവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങൾ കടകളിൽ നിന്നുവാങ്ങാം; (online shopping); എഴുത്തുകാർക്ക് തങ്ങളുടെ സൃഷ്ടികൾ ഇന്ത്രനെറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാം; (Stephen King എഴു ഒരു നോവൽ ഇന്ത്രനെറ്റിൽ ഇരയിട്ടു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു); രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തകർക്കും സ്ഥാനാർത്ഥികൾക്കും തങ്ങളുടെ ആശയങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കാം.... അങ്ങനെ നീണ്ടുപോകുന്ന ഉപയോഗങ്ങളുടെ പട്ടിക.പരിധികാണാതെ വളർന്നുവരുന്ന ഈ പുതിയ സാങ്കേതികവിദ്യ എവിടെചുന്നവസാനിക്കുമെന്നു പ്രവച്ചുകൂടാ. അമേരിക്കയിലാണെങ്കിൽ പ്രാമാണിക വിദ്യാലയങ്ങളിൽ തുടങ്ങി, സർവ്വകലാശാലകൾ വരെ ഇന്ത്രനെറ്റുസൗകര്യങ്ങളുണ്ട്. 70 ശതമാനത്തിൽപ്പരം ശൃംഖലയളിലും അതു എത്തതിയിരിക്കുന്നു. എന്തേ മക്കളും, ബന്ധുക്കളും സുഹൃത്തുകളും കലാസിൽ പേനയുപയോഗിച്ച് എഴുത്തുകൾ അയക്കുന്നതു നിർത്തിയിരിക്കുകയാണ്. ഈ- മെയിലാബ്ലൈവർക്കും. ഇന്ത്രനെറ്റും ടെലഫോൺും ടെലവിഷനും കൂടി ഒരു പെട്ടിയിൽ സംഘടിപ്പിക്കുന്ന കാലം വിദ്യരമ്മണി. നമ്മുടെ നാട്ടും ഈ പുതിയ വിപ്പവത്തെ ആശ്രൂഷിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നറിയുന്നതിൽ സന്തോഷമുണ്ട്.

എന്നാൽ ഈ പുതിയ വിദ്യയെ കരുതലോടെ ഉപയോഗിച്ചില്ല കൂടി ദുരവ്യാപകമായ പ്രത്യാഖ്യാതങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കും എന്നു സുക്ഷ്മദൃക്കുകൾ താക്കീതു നൽകുന്നു. അതേപ്പറ്റി അടുത്ത ലേവന്തതിൽ.

ജീതുസംഹരാരം

എ.എ. സചീവൻ

(കാളിഭാസഗ്രേ കൃതികളിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിജീവിതം വരച്ചുകൊണ്ടുള്ള എഴിയ ശ്രമമാണ് ഈ നാടകം. 1999ൽ ചേമന്മേരിയിലെ പുക്കാട് കലാലയം ഇത് റംഗത്ത് അവതരിപ്പിച്ചു.

കാളിഭാസഗ്രേ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചും കൃതികളുകുറിച്ചും ലളിതമായി പറഞ്ഞുതന്ന് അനുഗ്രഹപ്പിച്ച പ്രോഫ: കെ.പി. നാരായണപിഷാരടിയുടെ ചരണങ്ങളിൽ ഈ രചന ആദരപൂർവ്വം സമർപ്പിക്കുന്നു.)

രംഗം - 1

(ശാകുന്തളത്തിലെ ദൃശ്യം. ശകുന്തളയും തോഴിമാരും ഉദ്ധാനത്തിൽ. വിക്രമാദിത്യ രാജസദസ്സിൽ ശാകുന്തളം അരങ്ങേറുകയാണ്.

ശകുന്തള : നല്ലകാലം വന്നുവല്ലോ തോഴിമാരേ..

എൻ മുള്ളവള്ളി പുരോച്ചുക്കുന്നു

തേനാവിൻ കൊന്തിലേയ്ക്കിവർ ചാണ്ടുപുലക്കുന്നോൾ
പുനിലാമം നെന്തിലുറിപ്പാൽചുരത്തുന്നു.

(നല്ലകാലം...)

പ്രിയംവദ : (അനസുധയോട്)

നന്നുനന്നി, ചുംബിലുറിയ നേരൻഡേഠാനീ?

നല്ല തേനാവൊന്തിവർക്കും പടരാൻ വേണം.

ശകുന്തള : വേണം.. തോഴി, വേണം.. വെരുതെ..!

മിണ്ടുകില്ലിനിംഠാൻ...

നിശ്ചയിള്ളിലെ മോഹമങ്ങനെ നീ പറഞ്ഞാളു...

(പ്രിയംവദയും അനസുധയും ശകുന്തളയെ കളിയാക്കിച്ചിതിക്കുന്നു.

ശകുന്തള കയ്യിലുള്ള കുടം (പ്രിയംവദയുടെ നേരെ ചെരിക്കുന്നു.)

ശകുന്തള : (സംഘ്രമംതോടെ) അയ്യോ! വെള്ളമൊഴിച്ചപോൾ പേടിച്ച ഒരു വഞ്ചത്താൻ മുള്ളയെവിട്ട് എന്തേ മുവരേതയ്ക്കെടുക്കുന്നു. (ഭേദ രഖായ നടക്കുന്നു)

ദൃഷ്ടിന്തൻ : "ചലാപാംഗം ദൃഷ്ടിപ്പുശസി ബഹുശോ വേപമുമതിം..."

ശാകുന്തളത്തിലെ സംസക്ഷുത്തേജാകം കേൾക്കുന്നു. ആ ശബ്ദത്തെ കീഴടക്കി മലയാളം തർജ്ജമ ഉയരുന്നു.

"ലോലാപാംഗേക്ഷിതൻ നീ പലതവണരതാട്ട-

നു വിരക്കാള്ളുവോളെ, -

ചുാലേ ചെന്നാലപിപ്പു ചെവിയിൽ മൃദുനിഗ്ര -

ശോക്തിയോതുന്നപോലെ

കൈരണ്ണുംകൊണ്ടു തട്ടുനവള്ളുടെ രതിസ-
ത്തായ ചുണ്ണാസ്വദിപ്പു
നേരനേപ്പിക്കയാൽ വണ്ണിതർ മധുകരമേ
ഞങ്ങൾ, നീ താൻ കൃതാർത്ഥൻ"

രംഗം -2

(രാജസഭയ്ക്ക് റണ്ടു ഭേദമാർ നാടകം ആസ്വദിച്ചുനിൽക്കുകയാണ്.
ശാകുന്തളത്തിന്റെ അവസാനഭാഗം കേൾക്കുന്നു. തുടർന്ന് കയ്യടി.)

"എക്കെട്ട് മനൻ പ്രജകൾക്കു നമ്മെയ-
ത്തുകെട്ട് കർണ്ണാമുതവാണി സുരികൾ.
നീക്കെട്ട് സംസാരവുമാത്മസംഭവൻ
ശക്ത്യാ സമേതൻ മമ നീലലോഹിതൻ"

(കാളിഭാസനും വിക്രമാദിത്യനും രംഗത്തെയ്ക്ക് റണ്ടുഭാഗത്തുനിന്ന്
നടന്നുവരുന്നു. ഭേദമാർ വണ്ണങ്ങി മാറുന്നു. വിക്രമാദിത്യൻ കാളിഭാസനെ
അനുമോദിക്കുന്നു. പരസ്പരം ആദ്ദേഹിക്കുന്നു.)

വിക്ര : അഭിനന്ദനം മഹാകവേ!... നാടകം ഒന്നാന്തരമായിരിക്കുന്നു.
താങ്കളുടെ പരമവിശിഷ്ടമായ കൃതി ഒരുപക്ഷേ ഇതായി
രിക്കും. കാളിഭാസന്റെ സമകാലികനാകാൻ ഭാഗ്യം നിബി
ചുത്തുകൊണ്ട് എൻ്റെ ജന്മവും സഹലമായി. ചരിത്രത്തിലെ
മുഴുവൻ രാജാക്കന്നാരും മരക്കപ്പെട്ടാലും താങ്കളുടെ കാവ്യ
ഞജ്ഞം നാടകങ്ങളും കാരണം വിക്രമാദിത്യൻ കാലാ സ്മരി
ക്കപ്പെടും.

കാളിഭാ : കാളിഭാസൻ അങ്ങയോടു കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു രാജൻ! താങ്കളുടെ സഹ്യദയത്താമാണ് കാളിഭാസനെ വളർത്തിയത്. ഭോജ രാജാവിന്റെ സ്വന്നേഹമാണ് കാളിഭാസനെ കൈപിടിച്ചു
യർത്തിയത്. അല്ലായിരുന്നെന്നും കാളിഭാസൻ എന്ന പേരു
പോലും ആരാലും അറിയപ്പെടാതെപോയെനെ.

(പണ്ണിത്തനാർ കാളിഭാസകൃതികളെക്കുറിച്ച് ചർച്ച നടത്തുന്നു)

ഒന്നാമൻ : മനുഷ്യമനസ്സിന്റെ സുക്ഷ്മതലങ്ങൾ ആഴത്തിൽ കാണാനുള്ള വൈഭവമാണ് കാളിഭാസന്റെ പ്രത്യേകത. പ്രണയത്തെ
കുറിച്ച് എഴുതുന്നോൾ കവിയുടെ വൈഭവം ഇംഗ്ലീഷ്
മായ ഉൾക്കൊഴ്ച നേടന്നു.

രണ്ടാമൻ : കവികൾ പ്രിയപ്പെട്ട വിഷയം ശ്രദ്ധാരംതന്നെ. സംശയമില്ല.
ഒത്തുസംഹാരം, കുമാരസംഭവം, മേഘസന്ദേശം, ഇപ്പോഴിനാ
ശാകുന്തളം... എല്ലാറില്ലും വിഷയം ശ്രദ്ധാരം തന്നെ.

- മുന്നാമൻ :** മാളവികാശിമിത്രം, വിക്രമോർവ്വശിയം എന്നീ നാടകങ്ങൾിലും വിഷയം അതുതനെന്നയോള്ളേ? എന്തിന്? രഹസ്യവംശത്തിൽപോലും ശൃംഗാരം പ്രധാനപ്ല്ലട വിഷയംതന്നെ.
- രണ്ടാമൻ :** സന്തം ജീവിതത്തിൽ ഇത്തരം അനുഭവങ്ങൾ ധാരാളമായി ഉണ്ടായതുകൊണ്ടാകുമോ ശൃംഗാരത്തെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെ ആധികാരികമായി എഴുതാൻ കഴിയുന്നത്?
- ങ്ങാമൻ :** അങ്ങനെന്നെയകിൽ... കാളിദാസൻ എഴുതിയതിന്റെ നാലിട്ടികൃതികൾ താങ്കൾ എഴുതേണ്ടതായിരുന്നില്ലോ? അതുണ്ടായി സ്ഥല്ലോ
- (സദസ്യ ചിരിക്കുന്നു)
- വിക്രീ :** കവിയുടെ ജീവിതം ഇങ്ങനെ കൃതികളിൽ നിന്ന് വായിച്ചെച്ച ടുക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് ശരിയാണോ? അത് സാമ്യമാണോ?
- രണ്ടാ :** കൃത്യമായിട്ടുള്ളകിലും സുക്ഷ്മമ്പുഖികൾക്ക് ചില നിഗമങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയില്ലോ? ഉദാഹരണത്തിന്, കാളിദാസൻ ധാരാളം ധാരാളം ചെയ്തിട്ടുണ്ട് എന്ന്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാവൃങ്ങൾ വായിക്കുന്നോൾ മനസ്സിലാകില്ലോ? ഹിമാലയം മുതൽ സാഗരം വരെ വൃംഘിച്ചുകിടക്കുന്ന ഭാരതവണ്ണയ്ക്കിൽ വിവിധ ദൃശ്യങ്ങളുടെ വിശദചിത്രങ്ങൾ ഇതിന് തെളിവാണോ?
- വിക്രീ :** ഗുരുദക്ഷിണ നല്കാൻ സ്വർണ്ണംതേടി പല രാജാക്കന്മാരെയും സമീപിച്ചതായും, ഒടുവിൽ നമ്മുടെ പിതാവിൽ നിന്ന് ധനം ലഭിച്ചതായും കവിതനെ ഒരിക്കൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ധാരാളം അതിനുവേണ്ടിയും ആകാം.
- രണ്ടാ :** ഹിമാലയയാത്ര ഏതായാലും അതിനാവാൻ സാമ്യതയില്ലോ. സന്ധ്യാസിമാരുടെ ശുഹരയിൽ ഏവിടെ സ്വർണ്ണമുണ്ടാകാൻ!
- ങ്ങാ :** ആദ്യം 'തിരുമണ്ണ'നായിരുന്നുവെത്ര! ഭദ്രകാളി നാവിൽ ചിന്താമണി മന്ത്രം കുറിച്ചുശേഷമാണ് ബുദ്ധിതെളിഞ്ഞത് എന്നാരു കീംവദന്തിയുണ്ട്.
- രണ്ടാ :** അതേതന്നായാലും സത്യമാകാൻ വഴിയില്ല.
- ങ്ങാ :** അതെന്താ? തനാൻ കേടുതുകൊണ്ടാണോ?
- രണ്ടാ :** അതുകൊണ്ടല്ലോ. ഇരിക്കും കൊന്ത് മുറിച്ച് നിലംപതിക്കുന്ന മണഡൻ ഒരു സുപ്രഭാതത്തിൽ പതിനാല് ശാസ്ത്രങ്ങളിലും നിപുണനായി എന്ന് വിശ്വസിക്കാൻ പ്രധാനമുണ്ട്.
- മുന്നാമൻ :** (കാളിദാസനോട്) സന്തം ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് താങ്കൾ ഒന്നും എഴുതാത്തെതന്നുകൊണ്ടാണ്? 'കാളിദാസൻ' എന്ന പേരിൽ മുൻപും പല കവികൾ ഉണ്ടായിരുന്നുവെത്ര. അപ്പോൾ 'നീല

കണ്ഠംൻ’ എന്നുപേരുള്ള താങ്കളെ കാലം നാളെയെങ്ങനെ തിരിച്ചറിയും?

‘കു നിലക്കണ്ഠം! വൈജസീ’ത്യ ലക്ഷ്യവാ
ഗസത്യ കണ്ഠാർപ്പിത ബാഹുബസനാ...’
(ഫ്രോകം നേർത്തുകേൾക്കുന്നു)

കാളിദാ : അങ്ങനെ തിരിച്ചറിയണമെന്നോ? ഞാൻ എഴുതിയതിൽ നല്ലതു നിലനിൽക്കും. കവിയുടെ ജന്മ സഹാധാകാൻ അത്ര യേ വേണ്ടു.

ഒന്നാ : എന്നാലും വേണേ, കൃതികളിൽ കവിയുടെ ജീവിതമുടേ?

കാളിദാ : അതില്ലാതെ ഒരു കവിക്കും എഴുതാൻ കഴിയില്ല.

രണ്ടാ : പക്ഷേ, കാണുന്നില്ലല്ലോ താങ്കളുടെ കൃതികളിൽ... ആറു കാലം കൊണ്ട് ഹാരം തീർക്കുന ‘ഘതുസംഹാരം’, യക്ഷൻ കാമുകിക്ക് സംന്ദര്ഭത്തിൽ ‘മേഘസാന്ദരം’, ശിവ പാർവതിമാരുടെ പ്രണായകമ പറയുന്ന ‘കുമാരസംഭവം’..

മൂന്നാ : കുടാതെ ചില നാടകങ്ങൾ.... വിക്രമാർവ്വായിരും, മാളവികാ ശ്രീമിത്രം, ഇപ്പോൾ അരങ്ങേറിയ അഭിജന്താന ശാകുന്ത ഇവും... എല്ലാം പുരാണകമകൾ. ഈതിൽ എവിടെയുണ്ട് കവിയുടെ ജീവിതം ?

കാളി : കവിയുടെ ജീവിതം കൃതിയിൽ നിന്ന്, വായിക്കാൻ കഴിയരുത് ! കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ, കവിക്ക് സെസരജിവിതം സാഖ്യമല്ലാതാകും. പക്ഷേ, സുക്ഷ്മദ്വക്കുകൾക്ക് കുട്ടിവായിക്കാവുന്ന നേർത്തെതാരു നുലിച എത്തോരു കവിയുടെ രചനകളിലും കാണും. ഈ നുലിചയിൽ കവി സന്തം ജീവിതം ഒളിച്ചു കോർത്തു വെച്ചിരിക്കും. ഘതുസംഹാരം മുതലുള്ള എണ്ണേ കൃതികളിൽ എണ്ണേയും എന്നാട്ടാപ്പം ജീവിക്കുന്ന പലരുടെയും ജീവിതമുണ്ട്. മുഴുവനായല്ല... ഭാഗികമായി. അത്രയേ പാടുള്ളതാനും. വരികൾക്കിടയിൽ വായിക്കുന്ന സഹ്യദയന് അത് കണ്ണടത്താൻ കഴിയും.

“വാഗർത്ഥാവിവ സംപൂർണ്ണ
വാഗർത്ഥ പ്രതിപത്തയേ
ജഗത്ഃ പിതരൈ വനേ
പാർപ്പരീ പരമേശരരൈ”

എന്ന്, വാക്കും അർത്ഥവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് ഞാൻ എഴു തിയത് കവിയും സഹ്യദയനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തിനും ബാധകമാണ്.

രണ്ടാ : എങ്ങൻ അത്രയ്ക്കൊന്നും സുക്ഷ്മബുദ്ധികളുണ്ട്. അതു കൊണ്ട് കവിതനെ ചില സുചനകൾ തന്നാൽ ഉപകാരമായിരുന്നു.

- കാളി** : പല സമസ്യകൾക്കും ഉത്തരം കണ്ടെത്തിയ സദസ്യാഖ്യാലോ ഇത്. നവരത്നങ്ങൾക്കിടയിൽ എൻ്റെ ജീവിതവും ഒരു സമ സ്വയായിരിക്കുന്നു.
- ങന്നാ** : അതെയെതെ. ക വ ഗ ലെ... എന്ന് എഴുതിക്കൊടുത്താലും പുരിപ്പിക്കുന്ന പണ്ണഡിതനാർ ഇവിടെയുണ്ടാലോ...
- കാളി** : അതെരക്കാരും എററെയില്ല. അതുകൊണ്ടാണല്ലോ പലരും ശ്രമിച്ചിട്ട് പറ്റാതിരുന്നത്.
- ങന്നാ** : ഓ.... ! അതിന് അതെ വലിയ പാണ്ഡിത്യമൊന്നും ആവ ശ്രമില്ല.
- കാത്തം ബാലോ ? കാഞ്ചനമാല....
കസ്യാപുത്രി ? കനകലതായാം
കിം വാഹസ്തേ ? താലീപത്ര
കാവാരേവ ? ക വ ഗ ലെ.
- എത് വില്ലീക്കും കഴിയും ഇങ്ങനെ പുരിപ്പിക്കാൻ
- വിക്ര** : അക്ഷരലക്ഷം സർബ്ബനാണയങ്ങൾ വാർദ്ധാനം ചെയ്തിട്ടും എന്തെ, മറ്റാരു വില്ലീക്കും ഇങ്ങനെ പുരിപ്പിക്കാൻ പറ്റിയില്ല? ശരിയാണ്... കുമാരസംഭവവും രാലുവംശവും ശാകുന്തളവും കുറിച്ച് എഴുത്താണിയുടെ ലഭിതമായ പ്രവൃത്തികളാണ് സമ സ്ഥാപുരണം. പക്ഷേ, മറ്റാർക്കും എന്തുകൊണ്ട് പറ്റുന്നില്ല? വരുചി എന്തു പറയുന്നു?
- വരരുചി** : ലഭിതം എന്ന് തോന്തിക്കുന്നത് കവിയുടെ സിദ്ധിയാണ്. ഇത് തനിക്കും എഴുതാമായിരുന്നുവല്ലോ എന്ന് സഹ്യദയനെ കൊണ്ട് ചിന്തിപ്പിക്കലാണ് കവിതാം. കവിയുടെ വാക്കുകൾ സത്യമാകുന്നത് അതുകൊണ്ടാണ്. ഈ യക്ഷഗം, ഗൗരിയും, ശകുന്തളയും താനാഞ്ചല്ലോ എന്ന് സഹ്യദയന് തോന്തിയാൽ കവി വിജയിച്ചു. ഈശ്വരതുല്യമായ ഈ കവിതരമാണ് സമസ്യ ലഭിതമാണ് എന്ന് തോന്തിക്കുന്നത്.
- വിക്ര** : എങ്കിൽ... ഈ സമസ്യ നാം വരരുചിയെ ഏൽപ്പിക്കുകയാണ്. കാളിഭാസൻ്റെ കുട്ടിക്കാലം മുതൽ ഇതുവരെയുള്ള ജീവിതം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുതികളിൽ നിന്ന് കണ്ടെടുക്കണം. വിശ്വാ സ്വയത് രാജസദസ്യിന് ബോധ്യപ്പെടുകയും വേണം. എന്താ... കഴിയുമോ?
- വരരുചി** : ശ്രമിക്കാം രാജൻ .. കാളിഭാസൻ്റെ കമാപാത്രങ്ങൾ പലരും എൻ്റെ ഉറക്കം കെടുത്തുന്നവരാണ്. അതാവാം ഈ അന്നേ ഷണം എൻ്റെതന്നെ നിയോഗമായത്.
(വരരുചി രാജാവിനെ വന്നാണുന്നു. ഇരിപ്പിടത്തിൽത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നു)

ശകുന്തളയായി വേഷമിട്ട നർത്തകി പ്രവേശിക്കുന്നു. രാജാവ് സമാനം കൊടുക്കുന്നു. കവിയുടെ മുന്നിൽ കുമിടുന്നു. കാലുതൊട്ട് നമ സ്കർഡിക്കുന്നു.

നർത്തകി : താങ്കളുടെ സപ്പന്തതിലെ ശകുന്തളയെ രംഗത്തെത്തിക്കാൻ എനിക്ക് കഴിഞ്ഞുവോ എന്നറിയില്ല. ഈല്ലകിൽ... പൊരു കണ്ണം. എത്തായാലും ശകുന്തളയിലുടെ എൻ്റെ ജന്മം സഹായായി. ജീവിതത്തിൽ ലഭിക്കാത്തതെല്ലാം നാടകത്തിലുടെ ലഭിച്ചു. എങ്ങനെയാണ് നന്ദിപരിയേണ്ടത് എന്നറിയില്ല.

കാളി : വാക്കും അർത്ഥവും പോലെ നമ്മുടെ മനസ്സുകൾ ലഭിച്ചു ചേർന്നിരിക്കുന്നു. എൻ്റെ ശകുന്തളയ്ക്ക് ഇതിനേക്കാൾ നല്ലാരു സാക്ഷാത്കാരം സാഖ്യമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. സത്യത്തിൽ ഞാനാണ് നന്ദിപരിയേണ്ടത്.

നർത്തകി : ഈ പാവത്തിൻ്റെ ജീവിതം ധന്യമായി... (ഈതുവരെ സപ്പന ലോകത്തായിരുന്ന കാളിഭാസൻ നർത്തകിയെ എഴുന്നേൽപ്പി കുന്നു. മുവത്തുദ്യോഗിയുറപ്പിക്കുന്നു. തെട്ടിപ്പിരകോട്ടുമാറുന്നു)

കാളിദാ : : നീ ? പ്രിയം വദ...!

നർത്തകി : : അല്ല മഹാകവേ... ഞാൻ മല്ലിക്. കൊട്ടാരം നർത്തകിയാണ്. മാളവത്തിലാണ് എൻ്റെ സന്നം വീട്.

കാളി : അല്ല !....അല്ല !.... അവന്തിയാണ്. നിന്റെ നാട്. നീ പ്രിയം വദ..... എനിക്കുന്നിയാം. പ്രിയംവദയാണ് നീ.. അതേ മുവം... അതേ കണ്ണുകൾ... നിന്റെ മാൻകുട്ടിയുടെ അതേ കണ്ണുകൾ....ഞാന്ത് മരക്കില്ലാ... മരക്കില്ല...

പണ്ഡി : കവിക്ക് നർത്തകിയെ നന്നായി ബോധിച്ചു എന്ന് തോന്നുന്നല്ലോ..

(പരി) (കവി ശ്രദ്ധിക്കുന്നേയില്ല.... എത്തോ ഗതകാല സ്മരണകളിലേയ്ക്ക് ആണ്ടിരഞ്ഞുന്നതുപോലെ തോന്നും. ജീതുസംഹാരത്തിലെ ഭ്രംകം കേൾക്കുന്നു)

“പ്രചണ്യ സുര്യഃ സ്വപ്നഹണിയ ചന്ദ്രമാഃ
സദാവഗാഹക്ഷമ വാരി സഞ്ചയ :
ഭിന്നാന്തരമോ ച്യുപശാന്ത മനമോ
നിദാശകാലോര്യ മുപാഗതഃ പ്രിയേ”

പേടിപ്പുടുത്തുന്ന സുര്യൻ
കൊതിപ്പിച്ചു മുത്തം കൊടുക്കുന്ന ചന്ദ്രൻ
കുളിക്കാൻ വിളിക്കും കുളങ്ങൾ
സുവംതനുപോകുന്ന സാധനങ്ങൾ
അടങ്കിയ കാമം, അലിവുള്ള കാലം.
ഗ്രീഷ്മം പ്രിയേ... സെയിവുമേകുന്ന കാലം.

(കവി നർത്തകിക്കുന്നേരെ അടുക്കുന്നു)

കാളിഭാസൻ : സത്യം പറയു... നീ പ്രിയംവദയല്ലോ? അതെ! പ്രിയംവദ തന്നെ...

നർത്തകി : അല്ലോ! അല്ലോനു പറഞ്ഞില്ലോ? ഞാൻ പ്രിയംവദയല്ലോ! ഞാൻ മല്ലികയാൻ. കൊട്ടാരം നർത്തകി.

(നർത്തകി കരണ്ടുകൊണ്ട് ഓടിപ്പോകുന്നു. ഗ്രേജിബൾ്ഡ് മുൻഭാഗത്ത് ‘പ്രിയംവദ’ എന്ന് മന്ത്രിച്ചു നിൽക്കുന്ന കാളിഭാസൻ)

രംഗം - 3

ഗ്രേജിബൾ്ഡ് മുൻഡഭാഗത്ത് കഴിഞ്ഞ രംഗത്തിലെ പോസിൽ കാളിഭാസൻ. പിൻ ഭാഗത്ത് മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ രണ്ടുരൂപങ്ങൾ. മലകളും നീരോ ചുക്കും, പുത്രമരങ്ങളും. നീർച്ചോലയ്ക്കെടുത്ത് വലിയൊരു ഉരുളൻ കല്ലിൽ കയറിയിരുന്ന് മാലകോർക്കുന്ന പെൺകുട്ടി. അവർക്കുമുമ്പിൽ മുട്ടുകു ത്തിയിരുന്ന് കാലിയും കോലരക്കിൻ്റെ ചാറുകൊണ്ട് നിറം പിടിപ്പിക്കുന്ന ചെറുപ്പക്കാരൻ. പെൺകുട്ടിക്ക് നർത്തകിയുടേയും ചെറുപ്പക്കാരന് കാളിഭാസൻറെയും മുവച്ചായ. പെൺകുട്ടി കാലാട്ടുമേഖല വരത്തെറുന്നു. ചെറുപ്പക്കാരൻ ദേഹം വരുന്നുണ്ട്.

കാളി : ഒഹ! പ്രിയംവദോ... അരുത്! കാലിഇക്കരുതെന്ന് പറഞ്ഞില്ലോ? വരത്തെറുന്നു.

പ്രിയംവദ : മതി! എൻ്റെ കാല് വിടു... ആരെക്കില്ലും കാണും!!

കാളി : ദാ... നീർത്തി! ഇംഗ്യാരോറു ദളം കുടി.

പ്രിയ : നീ കാളിഭാസനോ, അതോ പ്രിയാഭാസനോ?

കാളി : രണ്ടും ഒന്നുതന്നെയല്ലോ?

പ്രിയ : അല്ലല്ല! ഞാൻ കാളിയല്ല...

കാളി : നീ തന്നെയാണ് എൻ്റെ കാളി. എൻ്റെ ഭ്രാന്തുകളെ കവിതയെന്ന് വിജിച്ചുണ്ടാക്കുവശ്! എൻ്റെ നെഞ്ചിലെ ഉഷ്ണകാറ്റിൽ നന്നെത ചുണ്ടുചേർത്ത് തണ്ടുപ്പിക്കുന്നവർ... എൻ്റെ നാവിൽ ചിന്താമണി മന്ത്രം കുറിക്കുന്ന വന്ദേവത...

(രൈ ശാന്തം കേൾക്കുന്നു. മുൻതലത്തിലെ കാളിഭാസൻ മാറുന്നു. രംഗത്ത് പുർണ്ണമായി വെളിച്ചു)

കോലരക്കിൻ്റെ ചാറണിഞ്ഞതുതുട്ടത്തും

നുപുരം മെല്ലുച്ചിരിച്ചു കുഴഞ്ഞതും

ചേലിൽ പദം വെച്ചു നീ നടക്കുമേഖല

പാറിപ്പറക്കുന്നു മോഹങ്ങളുള്ളിൽ..

(കോലരക്കിൻ്റെ..)

പുർണ്ണേന്നു പാലാഴി തീർക്കുന്ന കാലം

രത്നങ്ങൾ പുത്രുകൊഴിയുന്ന കാലം

ചന്ദ്രചൂരിൻ കുളിരുമായ് നീയും
ഗ്രീഷ്മം പ്രിയേ സൗഖ്യമേകുന്നകാലം...

(കോലരക്കിൻ....)

പേടിപ്പെടുത്തുന്ന സുരൂൻ
കൊട്ടിപ്പിച്ചു മുതൽ കൊടുക്കുന്ന ചന്ദ്രൻ
കുളിക്കാൻ വിളിക്കും കുളങ്ങൾ
സുവം തന്നുപോകുന്ന സാധനങ്ങൾ
അടങ്കിയ കാമം..... അലിവൃഷ്ട കാലം..
ഗ്രീഷ്മം പ്രിയേ... സൗഖ്യമേകുന്ന കാലം...

(കോലരക്കിൻ)

പാട്ടിരൈ ഒടുവിൽ പോസ് ചെയ്തു നിൽക്കുന്ന പ്രിയംവദയുടെ
കാലടികളിൽ കാളിഭാസൻ ചുംബിക്കുന്നു. പ്രിയംവദ കൈതാഴ്ത്തി തടു
കുന്നു. എന്നീറ്റ് പിന്നങ്ങി മാറുന്നു.

പ്രിയ : അയ്യേ....! എന്താ ചെയ്തത് ? ഞാൻ മിണ്ട്ലൈ...

(കാളിഭാസൻ എഴുന്നേർക്കുന്നു. പ്രിയംവദയെ സമാധാനിപ്പിക്കാൻ
ശ്രമിക്കുന്നു. അവൾ വഴങ്ങുന്നില്ല.)

പ്രിയ : വേണ്ട... വേണ്ട... ഒന്നും പറയേണ്ട.. ഞാനിനി ഒരിക്കലും
മിണ്ട്ലൈ..

കാളി : നിന്നെന്നെന്ന ഇഷ്ടപ്പെടാൻ കഴിയില്ല. ഞാൻ പ്രാന്തന്മേ ?
എല്ലാവരും അങ്ങനെയെല്ല പറയുന്നത് ? ഇഷ്ടമല്ലെങ്കിൽ തുറ
നുപറഞ്ഞൊളു... എനിക്ക് വെഷ്മം ഒന്നംല്ലു.. പിനീക് ഒരി
കലും ഞാൻ നിന്നെന്ന ഉപദേവികില്ല. (പ്രിയംവദ മഹം. കാളി
ദാസൻ പോകാൻ രുജ്ജുന്നു)

പ്രിയ : ഇഷ്ടംല്ലോന് ആരാ പറഞ്ഞത് ? ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലല്ലോ...

കാളി : എനിട്ടാണോ... ഒന്ന് തൊടപ്പൂഴയ്‌കും... ഇങ്ങനെ ?

പ്രിയ : തൊടപ്പും... ഞാനോന്നും പറഞ്ഞില്ലല്ലോ...

കാളി : പിനെ ഞാനെന്നൊ ചെയ്തത് ? ഒന്ന് ഉമ്മവെച്ചു. അത്രയല്ലോ
ഉള്ളു... അതിന് ഇങ്ങനെന്നും കൈ പെണ്ണങ്ങണോ ?

പ്രിയ : കാലടിയിലാണോ ഉമ്മ വെയ്ക്കും ?

കാളിരോ : പിനെ എവട്ടും ഉമ്മ വെയ്ക്കേണ്ടത് ? പറഞ്ഞൊളു.. (മുന്നോ
ടായുന്നു)

പ്രിയ : അയ്യട ! അങ്ങനിപ്പം വേണ്ട. (പിറക്കോട്ടു മാറുന്നു)

(കാളിഭാസൻ. ഒരുസംഹാരത്തിലെ രൂ ഭ്രൂകം ചൊല്ലുന്നു. പ്രിയം
വദ പദംവെച്ച് ആടുന്നു. ഇടയ്ക്ക് നിർത്തി അർത്ഥം പറയുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ
ലാർത്ഥം തിരിച്ചറിഞ്ഞ് നാണിക്കുന്നു)

“നിദാനലാക്ഷരസ രാഗരണജിതെരർ-
നിതംബിനീനാം ചരണ്ണേ സനുപുരേ
പദേപദേ ഹംസരുതാനു കാരിഭിർ-
ജനസ്യചിത്തം കീയതേ സമമമം”

“ചെവണ്ണിച്ചാറണിഞ്ഞ തുടുപ്പിച്ച്, കാൽച്ചിലങ്കകൾ ധരിച്ച്, ഓരോ
അടി വെയ്പിലും അരയന്നങ്ങൾ കുകുന്നതുപോലെ കിലുകമുണ്ടാക്കുന്ന
നിതംബിനിമാരുടെ ചേവടികൾ ജനങളുടെ മനസ്സിനെ കാമവിവരമാ
ക്കുന്നു.”

- പ്രിയ : അയ്യേ....! എന്താക്കും എഴുതിയിരിക്കുന്നത് ?
- കാളി : എന്തു പറ്റി ?
- പ്രിയ : എങ്ങന്നായാലും അവസാനം തോന്നുംസംതനെ പറ
യണം... അല്ലോ? കഷ്ണംണ്ട് ദ്രോ....
- കാളി : കാമനെ ദഹിപ്പിച്ച് പരമശിവൻ പോലും അർഥനാൾശര
നല്ലോ? പിന്നെയാണോ ഇത് പാവം കാളിഭാസൻ ?
- പ്രിയ : ആളുകൾക്ക് നേർവശി കാണിക്കേണ്ണവരല്ലോ കവികൾ ? അവർ
തന്നെ കാമത്തിൻ്റെ ന്തൃതി പാംകരായാലോ?
- കാളി : ശാപം കിട്ടിയ ജനമാണ് കവിയുടെ... ഏത് വികാരവും
എറവും തീക്ഷ്ണമായി അനുഭവിക്കാൻ വിധിക്കപ്പെട്ടവനാ
ണയാൾ. ഒരെത്തമതിൽ എല്ലാ വിഷവും വാങ്ങിക്കുടിക്കു
ലാണ് കവിയുടെ ദാത്യം. കാമവും അതിൽപ്പെട്ടും. നീല
കണ്ഠംണ്ട് ദാത്യവും ഇതുതനെ.
- പ്രിയ : ഓ... എല്ലാറ്റിനും ഉണ്ടല്ലോ യോജിച്ച തത്തവാസ്ത്രം ! വെറു
തെയല്ലോ ആളുകൾ ഭ്രാന്തനുംവിളിക്കുന്നത്.
- കാളി : അതാ... നിന്റെ മാൻകുട്ടി നിന്നെന്നും തേടി വരുന്നു.
- പ്രിയ : എവിടെ ? (കുറച്ച് ദുരേഖ്യക്ക് ഓടിച്ചേന്ന് മാൻകുട്ടിയെ
എടുത്ത് തിരിച്ചുവരുന്നു)
(മാൻകുട്ടിയോട്) ഭാഹിക്കന്നണ്ണോ കുട്ടാ ?
- വെള്ളം തരാ...ദ്രോ..
- (കാളിഭാസൻ നിരോധുക്കിൽ നിന്ന് ഇലക്കുവിളിൽ വെള്ളമെടുത്ത്
തിരിച്ചുവരുന്നു. മാൻകുട്ടിക്ക് കൊടുക്കുന്നു. കുടിക്കുന്നില്ല. പ്രിയംവദ
വാങ്ങിക്കൊടുക്കുന്നോൾ കുടിക്കുന്നു)
- പ്രിയ : ഇപ്പോഴേങ്ങനെ ?
- കാളി : രണ്ടും കാട്ടുജാതിയല്ലോ ! അതുകൊണ്ടാ..
- പ്രിയ : ഓ... പറയുന്ന ആളുപിനെ ഉജഞ്ഞിനീ നഗരത്തിലല്ലേ
താമസം ! എനിക്ക് കേൾക്കണം..

(ദുരെ കൂടി പോകുന്ന വഴിയാത്രക്കാർ ഇവരെ കാണുന്നു. പരിഹാസിക്കുന്നു.)

യാത്ര : എട്ടി പെണ്ണേ... ആ പ്രാന്തൻ്റെ കുട അഴിഞ്ഞാടി നടന്നട്ടേ...
പള്ള നെറയുമ്പേ.. വിവരം അറിയു..

പ്രിയ : പോടാ.. കൊരങ്ങാ !

യാത്ര : അതിന് എങ്ങന്നും... ? മുള്ള് എൻ്റെ മൊരട്ട് മുള്ളേൾ
മൊളയ്ക്കു... തലള ഇങ്ങനെ അഴിഞ്ഞാടി നടന്നെൻ്റെ സന്ധാരം...
ഡ്രോൾ... ഇവള്ള?

(യാത്രക്കാർ ചിത്രക്കുന്ന ശബ്ദം. പ്രിയംവദ കരയുന്നു. കാളിഭാസൻ
ആശസിപ്പിക്കുന്നു. ആകുസംഹാരത്തിൽ നിന്ന് ഒരു ഫ്ലോക്കം കേൾക്കുന്നു.

ഫ്ലോക്കത്തിൻ്റെ ഹമ്മിംഗ് കേൾക്കുമ്പോൾ രണ്ടു പേരും എല്ലാം മറന്നു
നൃത്യം ചെയ്യുന്നു)

“നിശാ : ശശാക്കഷത നിലരാജ്യാ
കച്ചിവിച്ചിത്രം ജലയന്ത്രമന്തിരം
മൺപ്രകാരാം സരസം ച ചന്ദനം
ഗുച്ഛപ പ്രിയേ ! യാനി ജനസ്യസേവിതാം”

വെണ്ണ് തികച്ച ഉള്ളരാത്രി. ചിലേടത്ത് വിസ്മയം ജനിപ്പിക്കുന്ന ജല
യന്ത്രമന്തിരം. പലതരം രത്നങ്ങൾ കൊഞ്ചത്ത ചന്ദനച്ചാർ. പ്രിയേ ഇതെല്ലാം
ശ്രീഷ്ഠമകാലത്ത് സുവമായി അനുഭവിക്കുന്നതുകാവധാരിത്തിരുന്നു.

(സംഗീതത്തെ കീറിമുറിക്കുന്ന തരത്തിൽ “പ്രിയംവദേ...” എന്ന്
നീട്ടിവിളിക്കുന്ന സ്വർത്തീ ശബ്ദം. പാട്ടും നൃത്യവും പെട്ടെന്ന് നിലയ്ക്കുന്നു.)

പ്രിയ : അമു വിളിക്കുന്നുണ്ട്.... സന്ധ്യയായി... ഞാൻ പോട്ടേ...?

കാളി : വേണ്ട. (തടയുന്നില്ല. പകേജ്... സമ്മതാ കൊടുക്കുന്നുമില്ല.)

പ്രിയം : എന്നാട്ടോ.... എനിക്ക് പോണം.

(കാളിഭാസൻ നന്നാംമിണ്ടുന്നില്ല. പ്രിയംവദ നടക്കുന്നു. അല്പപദ്ധതി
ചെന്ന് കാലിൽ എന്നോ തരച്ചു എന്ന നാട്പത്തിൽ തിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു.
തലയിളക്കി, “പോട്ട്?” എന്ന് വിണ്ടും സമ്മതം ചോദിക്കുന്നു. കാളിഭാസൻ
സന്നിധിയാവാവത്തിൽ തലയാട്ടുമ്പോൾ ചിത്രച്ചുകൊണ്ട് ഓടിപ്പോകുന്നു.)

“ദർഭാകുരേണ ചരണക്ഷത ഇത്യുകാണ്ണൈ

തന്മീസമിതാ കതിച്ചിദേവ പദാനിഗത്രാ”

(സംസ്കൃതഫ്ലോക്കത്തെ കീഴ്പ്പെടുത്തുന്നമട്ടിൽ മലയാള ഫ്ലോക്കം
കേൾക്കുന്നു.)

“കൊണ്ടൽ വേണിയൈരു രണ്ടുനാലട്ടി

നടന്തില്ലതിനു മുമ്പുതാൻ

കൊണ്ടു ദർദ്ദമുന കാലിലെന്നു
 വെറുതേ നടച്ചു തിലകോണ്ടിരേ...
 കണ്ഠവുംബത തിരിച്ചുനിന്നിതവൾ
 വല്കലാബൈലമിലച്ചിലിൽ
 കൊണ്ടുടക്കുമൊരു മട്ടുകാടി
 വിടുവിച്ചിട്ടുന കപടത്താടേ”

രംഗം - 4

(രു കുടിലിന്റെ ഉൾവശം. ചെറുതെങ്കിലും വൃത്തിയുള്ളത്. വില
 കുറഞ്ഞ ചില മൂലിക്കണ്ണൾ ,രു കട്ടിൽ ,കുറച്ചു മൺപാത്രങ്ങൾ, വയ
 സ്ഥായ ഒരു സ്ത്രീയും രണ്ടുപുരുഷരായും മുൻകുള്ളിൽ. അവർ തമി
 ലുള്ള സംഭാഷണം തുടർന്നു കേൾക്കുന്നു.)

രത്നസിംഹൻ : അല്ലോ.. ഒന്നും ഉണ്ടായിട്ടില്ലോ.. എന്നാലും ഒരു മുന്നറയിപ്പ്
 തരണമല്ലോ.... അല്ലെങ്കിൽ തെങ്ങങ്ങൾ ചെവകത്തോട് കാണി
 കുന ചതിയാവില്ലോ ? ” എന്നാലും എൻ്റെ രത്നസിംഹാ...
 നീ എന്നോടൊരു വാക്ക് സുചിപ്പിച്ചില്ലല്ലോ ...” എന്ന്
 ചെവകകം പിന്നീട് എന്നോട് ചോദിക്കുന്നോൾ..ഞാനെന്ത്
 മറുപടിപറയും ? അതുകൊണ്ട് പറയുന്നതാണ്. മദ്രാസ്സും
 തോന്നാരുത്.

ഗുണദാസൻ : അല്ലോ.. ചേച്ചിക്ക് പറിയതുപോലെ പറ്റരുതല്ലോ !

രത്ന : മിണാതിരിക്ക് ശപ്പു....

ഗുണദാസൻ : ശപ്പുന്നല്ലാണുനേ... ഗുണദാസൻ !

ഗു.ഡാ.ദാ...സ...ൻ.. ഗുണദാസൻ..

രത്ന : ഓ... കൊണ്ടാബസകിൽ... കൊണ്ടാസൻ ! (ചെവകത്തോട്)

സംഭന്ധം കിലും അവൻ പറഞ്ഞതിലും കാര്യമുണ്ട്. നിഈ
 സാമർത്ഥ്യകാരിയായതുകൊണ്ട് വല്ലപാടും.. ഒത്തുപിടിച്ച്.. ഇങ്ങനെന്നെയാ
 കൈ കഴിഞ്ഞു കുടുന്നു. എന്നോ.. അതിനുതക്ക സാമർത്ഥ്യം വല്ലതുമുണ്ടോ
 ആ പെണ്ണിന് ! .

ചെവകകം : തെങ്ങങ്ങൾ വല്ലപാടും അല്ലോ... പണിയെടുത്താണ് കഴിയുന്നത്!
 വയ്ക്കാതുകാലം വന്നാൽ ഞാനും എൻ്റെ മോളും തെണ്ടും.
 എന്നാലും നടപ്പാതിരയ്ക്ക് നിങ്ങള് വന്ന് മുട്ടുനോ.. ഈ
 വാതില് തൊറക്കില്ല.

രത്ന : അതാപ്പും.. നന്നായത് ! നന്നുപദ്ധതിച്ചു കളയാം എന്നുവെ
 ചുപ്പേ... തലയിൽ കേരുന്നോ ! പെണ്ണങ്ങൾക്ക് ഇതേ അഹ
 മതി നല്ലതല്ല...

- ചെവു : നിങ്ങെന്തെങ്കെ ഉപദേശം ഞാൻ കൊരേ കേടുതാണല്ലോ..
ഉപദേശിക്കാതെ പോയാൽത്തനെ വലിയ ഉപകാരം.. (പരി
ഹാസത്തോടെ കൈകുപ്പുനു)
- രത്ന : ആ കാളിദാസനേ.. പ്രാന്താ..! മുഴുപ്പൊന്ത് ! നിന്റെ പെണ്ണനു
ഞാകിൽ.. കൊഴണ്ടാടിത്തരം നല്ലാണം സേനും..
(എഴുന്നേൽക്കുന്നു)
- സുണ : പറയാനുള്ളത് എങ്ങനെ പറഞ്ഞു.. ഇനിയെങ്കെ നിങ്ങെ
ഇഷ്ടം..
(പ്രിയംവദ വരുന്നു)
- രത്ന : ഒപ്പാ...!! വന്നല്ലോ മോൽ.. എങ്ങനെ ഇപ്പോ.. നെന്നേ കാര്യം
പറഞ്ഞ നാവെക്കത്തെ ഉള്ള.. എന്നാപ്പീനെ എറണ്ണട്ട് ?
മോൽ മിടുക്കിയാൻ.. മിടുമിടുകി.. (വളിച്ച ചിരി..)
(പ്രിയംവദ പേടിച്ചു പേടിച്ചു കയറിവരുന്നു. ചെമ്പകം ശ്രദ്ധിക്കു
നില്ല. വീട്ടിലെ പണികൾ ഓരോനു ചെയ്യുന്നു. പ്രിയംവദ മെല്ലു അടു
ത്തുചെല്ലുന്നു.)
- പ്രിയ : അമ്മേ.. ഞാൻ അടിച്ച് വാരാം.. ചുള്ള് ഇണ്ണോട്ട് തരു..
- ചെവു : (ദേഹ്യത്തിൽ) എവിടെയായിരുന്നു നീ ? ഇതേനേരം...
- പ്രിയ : ഞാൻ വെറുതെ.. പുറിത്ത്...
- ചെവു : നൃത്തപരിശീലനം മുടക്കിയാണോ ചുറ്റിത്തിരിയുന്നത് ? പറ
ഞ്ഞിടില്ലോ ഞാൻ.. പരിശീലനം മുടക്കരുതെന്ന് ? എന്നാ
എന്നേ ഭാഷ നിനക്ക് മനസ്സിലാവില്ലോ ?
- പ്രിയ : അമ്മയെന്തിനാ ഇങ്ങനെ വഴക്കുപറയുന്നത് ? ഇപ്പോൾ തുട
അാമല്ലോ പരിശീലനം... ഞാനിതാ ഒരുങ്ങി.
- (നൃത്തത്തിന് തയ്യാറായി തൊഴുതു നിൽക്കുന്നു. അമ്മ താളം കൊട്ടി
ജതി പറഞ്ഞതുടുടങ്ങുന്നു. കർന്മമായ പരിശീലനത്തിന്റെ ഒടുക്കം പ്രിയം
വദ തളർന്നുവീഴുന്നു. കാളിദാസൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)
- കാളി : എന്തുപറ്റി പ്രിയംവദേ ? ഇങ്ങനെ തളർന്നു വീഴുമ്പരെ പരി
ശീലിക്കാൻ... വിശ്വേഷിച്ച് ?
- ചെമ്പകം : ഇല്ലോ.. ഇപ്പോൾ വിശ്വേഷംമാനും ആയിട്ടില്ല. ആവാതിരി
ക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് പറയുന്നത്..
- കാളി : അമ്മ ഇന്ന് വല്ലാതെ കേഷാലിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ..
- ചെമ്പകം : പലപ്പോഴും ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ്.. കവികൾ ശ്രദ്ധിച്ചു
കൊള്ളണമെന്നില്ല. അവർ സ്വപ്നലോകത്താണല്ലോ..
ഇനിതാ വീണ്ടും പറയുന്നു. പ്രിയംവദയുടെ ഭാവി നീയാ
യിട്ട് നശിപ്പിക്കരുത് !

- കാളി** : ഞാൻ പ്രിയംവദയുടെ ഭാവി നശിപ്പിക്കുന്നോ...? എനിക്ക് ഒന്നും മനസ്സിലായില്ല..
- ചെമ്പകം** : (ആലോചനയിൽ) പലതും സുപ്പനം കണ്ടിരുന്നു ഞാൻ... നൃത്തത്തിലുടെ പേരും പ്രശ്നസ്തിയും മാത്രമല്ല. സാധ്യം വരെ.. ആയിരക്കണക്കിന് കാൺകിൾക്കുമുമ്പിൽ തന്നത്താൻ മറന്നാടി നൃത്തവും നർത്തകിയും വേരെ വേരെയല്ലാതാ കുന്ന നിമിഷത്തിൽ... അരങ്ങിൽത്തന്നെ മരിച്ചുവിഴണം എന്നുംവരെ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. ഒന്നും നേടാനായില്ല. ഒന്നും! ഒരു പാട്ടുകാരൻ്റെ മയുരശബ്ദത്തിൽ എൻ്റെ ചുവടുപിഴച്ചു. എൻ്റെ തട്ടകം ചുരുങ്ങി.. ചുരുങ്ങി.. അവൻ്റെ കരവലയ തന്നൊളം ചെറുതായി. എന്നാൽ അതും സന്തമായോ? ഇല്ല. സന്തമായി... ഒരു രാത്രി.. ഒറ്റരാത്രിമാത്രം. എനിക്കുപകര മായിക്കിട്ടിയത് ഇതാ.. ഇവളേ. (പ്രിയംവദയെ പിടിച്ചു മുന്നോട്ടു തളളുന്നു)
- പിന്നെ പരിഹാസം ! അപമാനം...!
- പ്രിയ** : അമേ... ഈ പഴക്കമകളാക്കേ കാളിദാസനോടെന്നിന് പറയുന്നു? അവനെന്ന് പിഴച്ചു?
- ചെമ്പ** : പറയണം. ഇവനോട് പറയണം. ഇവനോടാണ് ഇനിയിതു പറയേണ്ടത്. എനിക്കിപ്പോൾ ബോധ്യമായി. നീ എൻ്റെ മകൾ തന്നെ ! എൻ്റെ വഴിക്കുതെന്നെന്നാണ് നീയും നടക്കുന്നത്. എനിക്കു ചണ്ണാതി പാട്ടുകാരനായിരുന്നുവെക്കിൽ നിനക്ക് കവിയാണെന്നുമാത്രം ! നമ്മുടെ വഴികൾ ഒന്ന് ! വിധിയും ഒന്ന് !
- കാളി** : അമു തെറ്റിഡിക്കരുത്.. എനിക്ക് പ്രിയംവദയെ ഇഷ്ടമാണ്. അതിനപ്പുറം ഒന്നുമില്ല. ഏകകല്ലും ഞാനിവളുടെ വഴി തടയില്ല.. ഇവളേ ആകാശതന്നൊളം ഉയരത്തിലേയ്ക്ക് പറത്തി വിടാൻ എൻ്റെ കൈകളും കുട്ടുണ്ടാകും..
- ചെമ്പ** : വേണാ ! നിന്റെ കൈ കുട്ടവേണാ.. നിനക്കിവള്ളാട് സ്നേഹ മുണ്ടെങ്കിൽ.. വേണാ, ദയവെക്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ.. നീ ചെയ്യേണ്ടത് ഇത്രമാത്രം. ദയവുചെയ്ത് ഇവളെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കരുത്! ഇവളുടെ എകാഗ്രത നശിപ്പിക്കരുത് !
- പ്രിയ** : അമേ !
- ചെമ്പ** : അതെ.. അമു തന്നെ. അമു പറയുകയാണ്. നിങ്ങൾ തമിൽ ഇനി ഏകകല്ലും കാണാറുത് ! സംസാരിക്കരുത് ! കുട്ടുകൂടി ആളുകളെക്കൊണ്ട് പറയിക്കരുത് !
- പ്രിയ** : പകേഷ്.. എന്തുകൊണ്ട് ?

ചെമ്പകം : എനിക്ക് നഷ്ടപ്പെട്ടത് നിനക്ക് ലഭിക്കണം. അമ്മയുടെ സഹ്യമാണത്. നിഞ്ഞേ ചിലകകളുടെ കിലുകൾ ഉജ്ജയിനിയിലെ തത്തണം. ചെമ്പകത്തിന്റെ മകൾ പ്രശസ്തയായ നർത്തകിയെന്ന് ഭാരതം മുഴവൻ അറിയണം. മുന്നുനേരത്തെ അന്വധും ഒരു പുരുഷന്റെ കാമവും കൊണ്ട് നീ തൃപ്തയായിക്കുടാ.. ലോകം കൂടിക്കാനുള്ള അശിഖ്യം നിഞ്ഞേ കണ്ണുകളിൽ. അത് ജലിക്കണം.. ആളിക്കാത്തണം.. ആ അശി ഉംതിക്കു ടുത്താൻ ഇവനെ ഞാൻ അനുവദിക്കില്ല.

പ്രിയ : അമേ.. കാളിഭാസനോട് സംസാർച്ചാൽ എങ്ങനെയാണ് നൃത്തം മറക്കുക ? ഈന് ഒറ്റ ദിവസമല്ലോ പരിശീലനം വൈകിയുള്ളു ? ഈനി ഇതാവർത്തിക്കാതിരുന്നാൽ പോരെ ?

ചെമ്പ : പൊട്ടിപ്പെണ്ണ് ! മോളേ.. നിനക്കെന്തിയാം പുരുഷന്റെ സ്വാർത്ഥതയെപ്പറ്റി ? അവനാഗ്രഹിക്കുന്നില്ല പെണ്ണിന്റെ വളർച്ച. അത് കാമുകിയായാലും ഭാര്യയായാലും കൊള്ളാം.. തനേക്കാൾ പേരും പ്രശസ്തിയും അവൾ കയ്യടക്കുന്നു എന്നു വന്നാൽ പുരുഷന് സഹിക്കില്ല. അതുകൊണ്ട് കഴിയുന്നതും വേഗം അവർക്കൊരു തൊട്ടിൽ കെട്ടിക്കൊടുക്കും.. താരാട്ടാൻ ഒരു ഉണ്ണിയേയും അവിടെ നിലയ്ക്കും അവളുടെ എല്ലാ മോഹങ്ങളും. അവളുടെ നൃത്തവും പാട്ടും കവിതയും.. എല്ലാം !

(കാളിഭാസനോട്)

ഞാൻ നിഞ്ഞേ കാല് പിടിച്ച് അപേക്ഷിക്കാം. ഇവളെ ഉപദ്രവിക്കരുത്... ദയവുചെയ്ത് പോകു..

പ്രിയ : അമേ.. അരുത് ! അങ്ങനെ പറയരുത് !

കാളിഭാസനെ പറഞ്ഞയ്ക്കരുത്.. കാളിഭാസൻ ഉണ്ടെങ്കിലേ പ്രിയംവദയുള്ളൂ..

(കാളിഭാസൻ ഇറങ്ങിനടക്കുന്നു.)

(“ദാസാ.. പോകരുത്... പോകരുത്..” എന്ന് വിളിക്കുന്ന പ്രിയംവദ. “പ്രാന്തൻ !” എന്ന് ചെമ്പകം പ്രതികരിക്കുന്നു.)

പ്രിയ : അമു അങ്ങനെ പറയരുത് ! കാളിഭാസന് പ്രാന്തില്ല. ഏനിക്കുഡിയാം അവനെ. പ്രാന്തനെന്ന് വിളിച്ച് ആളുകൾ കല്ലേറ്റാരുണ്ട്.. പക്ഷേ.. അവൻ പ്രാന്തില്ല. സത്യമായിട്ടും പ്രാന്തില്ല.. അമ്മയെക്കില്ലും വിശ്രസിക്കണം.

ചെമ്പകം : സുക്ഷിക്കണം.. അതാണപകടം !

- പ്രിയ : ഏത് ? പ്രാന്തിക്ലീഡാത്തതോ?
- ചെമ്പ : അതെ. പ്രാന്തിക്ലീഡാത്തവരെ പേടിക്കണം, പ്രത്യേകിച്ചും കലാകാരന്മാരെ. പ്രാന്തനാർ ഉപദ്രവിക്കും. പക്ഷേ, ചതിക്കില്ല. അവരുടെ മനസ്സ് നിഷ്കളുകൾമായിരിക്കും. കാളിഭാസന് പ്രാന്തിക്ലീഡാ. അവൻ കവിയുമാണ്. അതുകൊണ്ട് സുക്ഷിക്കണം! മോളേ.. അമ്മയ്ക്കരിയാം കലാകാരൻ്റെ മനസ്സ്... നിരൈയ ചതിക്കുചികളാണ്. പുക്കേജൈക്കൊണ്ട് മുടിയ ചതിക്കുചികൾ.
- പ്രിയ : കാളിഭാസൻ പാവമാണമേ.. അമ്മകരുതുന്നതുപോലെ ഒന്നും അല്ല. ശുദ്ധപാവം. ഞാൻകുടി കൈവിട്ടാൽ അവനാകെ തകർന്നുപോകും.
- ചെമ്പ : നിന്നോടവൻ അത്രയ്ക്കിഷ്ട്മാണോ?
- പ്രിയ : ഇഷ്ടമാണ്.. പക്ഷേ, അമ്മ കരുതുന്നതുപോലെ.. ചീതെ ഇഷ്ടമല്ല..
- ചെമ്പ : ഏത് ഇഷ്ടമായാലും ശരി.. അവൻ നിന്നെ കല്ലുണം കഴിക്കില്ലോ?
- പ്രിയ : ഇല്ല.. ഞാനതിന് സമ്മതിക്കില്ല.
- ചെമ്പ : പിന്ന നിന്നക് ഇഷ്ടമാണെന്നുപറഞ്ഞത് ?
- പ്രിയ : ഇഷ്ടമാണ്.. ആരാധനയാണ്..
- കാളിഭാസൻ്റെ പേര് ലോകം മുഴുവൻ അറിയപ്പെടുന്ന ഒരു കൂലംവരും. അന്ന്, അവന്തിയിലെ ഇരു കുടിലിലിരുന്ന് ഞാനും അഭിമാനിക്കും. അവനെന്നോർത്ത്... അവൻ്റെ വളർച്ചകിടയിൽ പ്രതിബന്ധമാകാൻ ഞാനെനാരിക്കലും ആഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല. ഒരിക്കലും ..! ഞാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത് കവിയായ കാളിഭാസനയാണ്. അവൻ്റെ കവിതയെ എല്ലാ വിലങ്ങുകളിൽ നിന്നും മോചിപ്പിക്കലാണ് പ്രിയംവദയുടെ പ്രസാധം.
- ചെമ്പകം : വിഡ്യാലിപ്പേണ്ണേ.. കാളിഭാസൻ നാഞ്ചെ ലോകപ്രശസ്തനായെങ്കാം.. അല്ലെങ്കിൽ ആരോഗ്യമിരിയാതെ മരിച്ചുപോകാം.. പക്ഷേ.. നിന്റെ ജീവിതം എന്താകും ? ചിന്തിച്ചിട്ടുണ്ടോ നീ? അമ്മയുടെ ചിരികിന് ഇനി ഏറെരെയാനും പറിക്കാനാവില്ല മോളേ.. നീ ഒറ്റയ്ക്കാകുമ്പോൾ ഇരുചെറുപ്പുരയുടെ വാതിൽ നിന്നെ സംരക്ഷിക്കില്ല.. മനുഷ്യന് വിശക്കുന്ന ഒരു വയറു മാത്രമല്ല, സൗഖ്യംമുണ്ടും, ഭാവനകളും ഉണ്ട്. നീ വളരെണ്ണം.. ഭാരതം മുഴുവൻ അറിയപ്പെടുന്ന നർത്തകിയാവണം. നിന്റെ ജനം പാഴാകരുത് !

പ്രിയ : മഹാകാവ്യങ്ങൾ പകർത്തിയെഴുതുന്ന താളിയോലയുടെ ജന്മം എങ്ങനെന്നയാണ് പാശിലാവുക ? കാളിഭാസൻസ് കവിത കർ പകർത്തിയെഴുതാനുള്ള താളിയോലയായി ഞാനെന്ന് നാളേയെ സ്വപ്നം കാണുന്നു. ആരോഗ്യം ശ്രദ്ധിക്കാതെ.. എല്ലാറിനും സാക്ഷിയായി ഓരോ അക്ഷരത്തിനും വേണ്ടി എഴുതാണി വാർന്നുമറിക്കുമോൾ സൃഷ്ടിയുടെ വേദ നയും സൃഖവും എന്നിൽ ചോരപ്പാടോടെ ഏറ്റവാങ്ങുന്ന ഓലയുടെ ജന്മം. അമ്മയ്ക്ക് എന്നെന്നയോർത്ത് വേദനിക്കേണ്ടി വരില്ല. അതുപോരെ ?

ചെമ്പകം : ഇപ്പറഞ്ഞതില്ലും വലിയ വേദന എന്നു വേണം മോളേ.. ഒര മയ്ക്ക് ? മതി ! ധാരാളം മതി...! അമ്മയുടെ കലയും ജീവി തവിനും നശിച്ചു. ഒരു പുരുഷനോടുതോന്നിയ സന്ദേഹംമുലം. നിന്നേ ഭാവി അങ്ങനെ തകരുത് ! അതുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു പോയതാണ് അമ്മ !

പ്രിയ : അമേ... മാപ്പ് !

(കരണ്ണുകൊണ്ട് അമ്മയുടെ കാൽക്കൽ ഇരിക്കുന്നു. അമ്മ ദുരേയ്ക്ക് കണ്ണോടിച്ചുകൊണ്ട് പ്രിയംവദയുടെ തലയിൽ കൈവെക്കുന്നു. മുടിയിൽ വിരലോടിക്കുന്നു.)

രംഗം - 5

(ഇടിഞ്ഞുപൊളിഞ്ഞ ഒരു കാളിക്കേശത്രേം, മുന്നിൽ പടർന്നു പന്ത ലിംഗം ഒരു ആൽമരം. റണ്ട് ദേശാരും ചില നാടുകാരും ചേർന്ന് ആരെയോ തിരയുന്നു. കുറ്റിക്കാട്ടിലും പൊന്തയിലും ഒക്കെ നോക്കുന്നുണ്ട്)

നാട്ടു: 1 : എവിടെപ്പോയി ? ഇവിടെ കാണുന്നതാണമല്ലോ.. സാധാരണ...

നാട്ടു: 2 : എവിടെപ്പോകാൻ ! ഇവിടെ വല്ലേടത്തും കാണും

ഭടൻ 1 : അപ്പോൾ.. കവിക്ക് വിശ്വാസ്യം ഇല്ലോ ?

നാട്ടു: 2 : കവിയോ ? എന്തു കവി?

നാട്ടു: 1 : അവൻ തന്നെന്നോ.. നമ്മുടെ കാളിഭാസനേ.. അയാള്ക്ക് കാര്യം തന്നും.. ഇവൻ പായുന്നത്.

നാട്ടു: 2 : അയാള്ക്ക് പ്രാന്തനല്ലോ ? പിന്നുന്നതാ കവിന്ന് പറഞ്ഞത് ?

ഭടൻ 2 : അയ്യോ.. പ്രാന്തും.. ഭേദം ? എന്നാലേ... മായണാം.. നിയ്യ് ഒരു കാര്യം ചെയ്യു... അയാളെ വേഗം കൊട്ടാരത്തിലേയ്ക്ക് കൊണ്ടാണോ.. ഞാൻ മുഖ്യ നടക്കാം. എന്നിക്ക് പ്രാന്തന്മാ രെ കൈ ണ്ടാൽ ദേശ്യം വരും. എന്നെ കീലും ചെയ്ത പോയാലോ.. മോശമല്ലോ !

ഭടൻ 1:

മായണാം : അങ്ങന്‍യാണോ എന്നാൽപ്പിനെ.. സാധാരണാം.. നിയ്യ് ഇവിടെ നിൽക്കുന്നതാം.. നല്ലത്. കാളിഭാസൻ വരുമോ.. കൊട്ടാരത്തി

- ലേയ് ക്ക് കുട്ടിക്കോ. കയ്യും കാല്യും പിടിച്ച് കെട്ടണമെങ്കിൽ.. ദാ.. ഇവർ സഹായിക്കും. എനിക്ക് പ്രാതനമാരെ പേട്യാണ്. ഞാൻ ഇവിടെ നിന്നിട്ട് ഒരു കാര്യോം..ല്ലോ.
- സാധ : അല്ലോ.. അത്‌പും.. പേടിന് പറഞ്ഞാൽ.. എനിക്കും..ഞ്ഞ.. കൊരേബേളു..
- നാട്ടു : നിങ്ങളെള്ളതിനാ പേടിക്കണമെന്ത് ? ഞങ്ങളെള്ളാക്കെ ഇല്ലോ കുടെ?
- സാധ : ഉപദ്രവിക്കോ ?
- നാട്ടു 1 : എന്നുവച്ചാൽ.. വല്ലോ ഉപദ്രവം തന്നും.. നടപ്പാതിരക്ക് എന്നൊക്കേയാ മന്ത്രങ്ങളും ഉറക്കെ ചൊല്ലിക്കൊണ്ട് നടക്കും.. ചെലപ്പും.. ഓട്ടും.. ചെലപ്പും.. ചീരിക്കും.. ചെലപ്പും.. കാണാം.. കരയ്ക്കാൽ. മിക്കസമയത്തും ആ കാളിക്കേഷ്ട്രത്തിന്റെ ഉള്ളിലുണ്ടാകും.
- നാട്ടു 2 : ചെലപ്പോ.. ആ പെൺഡിന്റെ കുടെ കൊണ്ണിക്കൊണ്ടെന്ത്.. ഇവിടെ ഏതെങ്കിലും മരത്തിന്റെ ചോട്ടിൽ കെടക്കണമെന്ത് കാണാം.
- മായ : ഏത് പെൺ്റ് ?
- നാട്ടു 2 : പ്രിയംവദാ!.. ശുഭപെഴ്ചാ.. അത്‌ന്റെ അമ്മേം പെഴ്ചായിരുന്നു.
- മായ : അതെന്തെന്തോ ? വളരെ സന്തോഷം.. എന്നിട്ട് അവശ്രദ്ധിക്കുന്നു.
- സാധ : എടോ മായണാ.. നമ്മളിവിടെ എന്തിനാ വന്നത് ? കാളിഡാ സനെ കാണാനോ, അതോ പെഴ്ച പെൺ്റുങ്ങളുടെ കണ ക്കെടക്കാനോ ?
- നാട്ടു 2 : നിങ്ങളും ഇയാളെ പിടിച്ച് കൊണ്ണോയിട്ട് എന്നാ ചെയ്യോ?
- നാട്ടു 1 : കൽത്തരുക്കില്ല.. അടക്ക്യായിരിക്കും.. സാധാരണ പ്രാതന മാരെ അങ്ങനും.. ചെയ്യാൻ..
- നാട്ടു 2 : വേണ്ടില്ലായിരുന്നു.. ട്രാ.. പാവം! വേരെ ഉപദ്രവം ഞന്നും ല്ലോല്ലോ..
- സാധ : ആരു പറഞ്ഞത് കൽത്തരുക്കില്ല അടയ്ക്കുംനോ ?
- നാട്ടു 2 : പിനെ ?
- മായ : വിക്രമാദിത്യ മഹാരാജാവിന്റെ രാജസദസ്സിൽ ആസ്ഥാനക വിശ്വാസി വാഴിക്കാനാണ് കൊണ്ടുപോകുന്നത്.
- സാധ : പല്ലക്കും ആമാലമാരെയും കൊണ്ടാ ഞങ്ങളും വന്നത്.
- നാട്ടു 1 : ശിവ. ശിവ.! ഈ രാജാവിന് എന്നാ പറ്റുത് ?
- നാട്ടു 2 : ഇനിയിപ്പോ.. ശരിക്കും അയാളും കവിതനെ ആണോ ?
- നാട്ടു 1 : ഏതായാലും നമ്മുടെ കാര്യം പോകാണ്..

- നാട്ടു2 : എന്തേ ?
- നാട്ടു1 : എന്തേനോ ? പ്രാന്തനെന്ന് വിളിച്ചതല്ലോ ? പിന്നാലെ നടന്ന് കല്ലുവിണ്ണില്ലോ ? കണ്ണാടക്കരതാക്കവൈച്ച് കളിയാക്കിലോ? അയാള് അതൊക്കെ രാജാവിനോട് പറഞ്ഞാലോ ?..
- നാട്ടു2 : എൻ്റെ ദൈവേ.. (തലയ്ക്ക് കയ്യും കൊടുത്ത് നിലയ്ക്കിരിക്കുന്നു)
- സായ : നിങ്ങൾ വർത്തമാനം പറഞ്ഞിരിക്കുംതെ.. കവിയെ കാണിച്ചുത്തിന്. ഇവിടെയില്ലെങ്കിൽ വേരു വല്ലേട്ടത്തും ചെന്ന് അനോഷ്ടിക്കണം.. ഇല്ലെങ്കിലേ.. തിരിച്ച് കൊട്ടാരത്തിൽ ചെന്നാൽ തെങ്ങുടെ കുണ്ണിത്തല കഴുത്തിൽക്കാണില്ല. (നാട്ടുകാർ ചാടിക്കുന്നു) കാളിദാസാ... മഹാകവി കാളിദാസാ...
- (നാലുപാടും നടന്ന് ആവർത്തിച്ചു വിളിക്കുന്നു. ആരും വിളിക്കേൾക്കുന്നില്ല.)
- പ്രാന്തൻ കാളിദാസാ.. പ്രാന്തൻ കാളിദാസാ..
- “ഒംഹേ... എന്താ? ആരാ ?”
- (ആർത്തതുകരഞ്ഞുകൊണ്ട് കാളിദാസൻ ആലിന്റെ കൊമ്പത്തുനിന്നു താഴേവിഴുന്നു. എല്ലാവരും കുടി കാളിദാസനെ പിടിച്ച് എഴുന്നേൽപ്പിക്കുന്നു)
- നാട്ടു1 : ഹോ ! പേടിപ്പിച്ചു കളഞ്ഞതല്ലോ.. മരത്തിന്റെ മുകളില് എന്തെ ക്കവായിരുന്നു...?
- കാളി : എന്താൻ ഒരുഞ്ചായിരുന്നു. നല്ലകാറുണ്ട്..
- സായ : ഒരുഞ്ചു? എൻ്റീശരാ.. മരത്തിന്റെ മുകളിൽ കെടനാണോ സാധാരണ ഉറങ്ങാർ ?
- കാളി : അതെ. മഴക്കാലത്ത് കാളിക്കേഷത്രത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ കയറിക്കി ചക്കും.
- മായ : അപ്പോ.. പേട്യാവില്ലോ ?
- കാളി : എന്തിനാ പേടിക്കുന്നത് ? ഭ്രേകാളി കുട്ടിനുണ്ടാവില്ലോ ?
- സായ : ഭ്രേകാളി അനുഗ്രഹിച്ചുന്ന് പറയ്ക്കുന്നത് നേരാണ് അല്ലോ !
- കാളി : എന്താ സംശയം ? സർവ്വവിജ്ഞാനങ്ങളും തന്റെ പഞ്ചിവാർ മുനക്കാണ്ക് മനുഷ്യപ്രയത്നതിൽ കുറിക്കുന്ന അവൾ തന്നെ അനന്ത ബേഹത്തിന്റെയും മാതാവ്. അവളുടെ അനുഗ്രഹം എനിക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

നാട്ടു : കാളിഭാസം.. ഞങ്ങളോട് പൊറുക്കണം.. (കാൽക്കൽ കുമി ടുന്നു) അറിവില്ലായ്മ കൊണ്ട് ഞങ്ങൾ ചിലപ്പോഴാക്കേ പ്രാന്താന് വിളിച്ചിട്ടുണ്ട്...കളിയാക്കിട്ടുണ്ട്..

നാട്ടു 2 : ചെലപ്പോഴാക്കേ കല്ലെടുത്തതിനെന്തിട്ടും ഉണ്ട്.

കാളിഭാ : ഭാ.. കൊരച്ച് മുമ്പും വിളിച്ചു.. പ്രാന്താന്

നാട്ടു 1 : അതെ. ഒന്നും അറിഞ്ഞെന്നോടു ചെയ്തതല്ല. ഞങ്ങളോട് ക്ഷമി കണം. മഹാരാജാവിനോട് ഇതൊന്നും പറയരുതേ.. മഹാ കവേ..

(സാംഖ്യാംഗം പ്രശ്നമിക്കുന്നു. കാളിഭാസൻ അകനുമാറുന്നു)

കാളിഭാ : ചെര ! എന്നാ നിങ്ങളും പെയ്യുന്നത് ? ആരാണിവർ ?

സായ : ഞാൻ പറയാം.

മായ : വേണ്ട ഞാൻ പറയാം.

സായ : നീ കൊട്ടാരത്തിൽ വനിച്ച് എത്ര കൊല്ലുമായി ?

മായ : അഭ്യുകൊല്ലം !

സായ : എന്നാലേ.. ഞാൻ വനിച്ച് ആറുകൊല്ലുമായി.

മായ : അതുകൊണ്ട് ?

സായ : അതുകൊണ്ട് ഞാൻ പറയുന്നത് നീ അനുസരിക്കണം.

മായ : എന്നാ.. ശരി

(കാളിഭാസനു നേരെ തിരിഞ്ഞ്, കയ്യിലുള്ള വടി ചെങ്കോല്ലു പോലെ പിടിച്ച് അധികാരസ്വരത്തിൽ)

ഞാൻ... വിക്രമാദിത്യ മഹാരാജാവ് !

(നാട്ടുകാർ ദേഹം.. "അയ്യോ.... ! ക്ഷമിക്കണം പ്രഭോ..." പ്രാർത്ഥമിച്ചു നിൽക്കുന്നു)

സായ : ചെര ! എന്നതാക്കെയാടോ പുലവുന്നത് ?

നീയാണോ വിക്രമാദിത്യ മഹാരാജാവ് ?

മായ : ഹേ... മുഴുവൻ പറയാൻ സമ്മതിക്ക്യാഞ്ഞാൽ പിന്ന എങ്ങന്നും.. കാര്യം മനസ്സിലാവം ?.. എന്നാ വേണ്ട, നീ തന്ന പാശ്രേഷം..

സായ : ശരി.. ഞാൻതന്നെ പറയാം.. (അഭിമാനഞ്ഞാട് വടി നില തത്തുന്നി അധികാരസ്വരത്തിൽ) ഞാൻ ! വിക്രമാദിത്യമഹാ രാജാവിന്റെ മഹാ.. സേവകൻ. സായണൻ ! (പുഞ്ചതന്നാട് ഇവൻ മായണൻ...)

കാളി : നിങ്ങൾക്ക് എന്നാ വേണ്ടത് ?

- സായ : താങ്കളെ കൊട്ടാരത്തിലേയ്ക്ക് കൊണ്ടുപോകാൻ വന്ന താൻ. മഹാരാജാവ് തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് കല്പിച്ചയച്ചതാണ് എങ്ങെല്ല...
- കാളി : എന്താൻ എന്താൻ ചെയ്ത കുറ്റം ?
- സായ : താങ്കൾ എഴുതിയ ‘ജതുസംഹാരം’ രാജാവ് വായിക്കാനിടയായി.
- കാളി : അതിൽ രാജ്യദ്വാഹം ഒന്നുമില്ലല്ലോ..
- സായ : ശിക്ഷിക്കാനല്ല.. രക്ഷിക്കാനാൻ വിളിക്കുന്നത്.
- കാളി : എൻ്റെ രക്ഷയ്ക്ക് ഇവളുണ്ട്.. ഇതാ.. ഈ ഭ്രകാളി. എന്തെ വരുന്നില്ലെന്ന് രാജാവിനോട് ചെന്ന് പറഞ്ഞത്തുകൂടു.
- സായ : അങ്ങനെ പറയരുതേ.. താങ്കളെ കുട്ടിക്കൊണ്ടുചെന്നാൽ എങ്ങൻക്കും കിട്ടും സമ്മാനം..
- കാളി : ഇല്ല.. എന്തെ വരുന്നില്ല. ഉജജയിനിയിലെ കാറ്റ് സ്ഥിരതാമസത്തിനു പഴിയതല്ല. എന്നെപ്പോലുള്ളതുവർക്ക് പ്രത്യേകിച്ചും.
- നാട്ടു 1 : ഭാഗ്യം കാൽക്കൽവരുമ്പോൾ ഇങ്ങനെ തട്ടിമാറ്റരുത് കാളി ദാസാ.. കൊട്ടാരത്തിൽ ഓരാളുണ്ടാവുകയെന്നത് എങ്ങൻകാട്ടുകാർക്കും അഭിമാനകരമാണല്ലോ..
- നാട്ടു 2 : എന്നെന്നോ മറ്റോ ഇങ്ങനെ വിളിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ..
- നാട്ടു 1 : അതിനേ.. തലയ്ക്കുള്ളിൽ വല്ലതും വേണം. പുറമെ ഇതു പോലെ ധാരാളം ഉണ്ടായതുകൊണ്ട് കാര്യമില്ല.
- (കാളിഭാസൻ മരത്തിനുമുകളിലേയ്ക്കുതന്നെ കയറിത്തുടങ്ങുന്നു. ഭേദമാർ ചെന്ന് കാലിൽ പിടിക്കുന്നു)
- ഒ : അയ്യോ.. അങ്ങനെ പോകരുതേ.. എങ്ങൻകും വിടില്ലു.. എങ്ങനെ കുടെ വന്നെ പറ്റു..
- കാളി : ചെ ! വിടാൻ.. വിടാനല്ലേ പറഞ്ഞത്..
- (ദേഖ്യം സഹിക്കാനാവാതെ ഭേദമാരിൽ ഒരുവൻ എൻ്റെ വടി പിടിച്ചു വാങ്ങി അടിക്കാൻ ഓങ്ങുന്നു)
- ഭേദമാർ : എൻ്റെമോ...! ഇയാൾക്ക് തനിവട്ടുതന്നെ ! ഓടിക്കോ...
- (സാധാരണ മായണാമാരും നാട്ടുകാരും ഓടിപ്പോകുന്നു. കാളിഭാസൻ ചിരിക്കുന്നു. ഭേദമെൻ്റെ വടി ദുരേയ്ക്ക് എറിഞ്ഞുകൊടുക്കുന്നു. രംഗത്തെത്തുക്കൾ പ്രിയംവദ വരുന്നു)
- പ്രിയംവദ : എന്തുണ്ടായി ? എന്തിനാ അവരെ ഓടിക്കുന്നത് ?
- കാളി : ഹേയ...! ഒന്നുമില്ല. എന്നെ ഉജജയിനിയിലേയ്ക്ക് കൊണ്ടോ വാൻ വന്നതാണവർ..രാജാവ് പറഞ്ഞത്തുചൂതാണതെ ! വരുന്നില്ലെന്ന് പറഞ്ഞിട്ട് അവർക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല..

- പ്രിയ : അയ്യോ.. രാജാവ് പറഞ്ഞതയച്ചതോ.. ഭാഗ്യം ! എന്നിട്ട് എന്താ പോകുന്നില്ലെന്ന് പറഞ്ഞത് ? അതുപറ്റില്ലെന്നോ.. പോണം.
- കാളി : ഇല്ല ! ഞാൻ പോകുന്നില്ല... അതുപോടു.. നീയെന്തിനാ എന്നെന്നതേടി വന്നത് ?
- പ്രിയ : നീർച്ചേരുലയ്ക്കെടുത്തു കണ്ടില്ല. അപ്പോൾ നേരെ ഇങ്ങനൊടു പോന്നു.
- കാളി : അമ്മ വിവരം അറിഞ്ഞാലോ ? വേണ്ട... ഇനി എന്ന കാണാൻ വരരുത് !
- പ്രിയ : അമ്മ പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് നമുക്ക് തമിൽ കാണാതിരിക്കാൻ കഴിയുമോ?
- (കാളിഭാസന്നേ കണ്ണിലേയ്ക്കുനോക്കുന്നു.) പറയു... കഴിയുമോ?
- (കാളിഭാസന്നേ ദൃഷ്ടിയിൽച്ചുകളയുന്നു)
- പ്രിയ : എനിക്കു കഴിയില്ല ! നിനക്കും കഴിയില്ലെന്ന് എനിക്കെന്തിയാം.. എന്നായാലും ഉജ്ജയിനിയിലേയ്ക്ക് പോകാതിരുന്നത് ബുദ്ധിയായില്ല. എത്ര കാലമായി ഇങ്ങനെന്തൊരവസരം ഞാൻ സ്വപ്നം കാണാൻ തുടങ്ങിയിട്ട് ?
- കാളി : എന്നെന്നെക്കാണ്ട് അതെ ഉപദ്രവമായോ ?
- പ്രിയ : അവന്തിയിലെ നാടോടിപ്പുള്ളായ പ്രിയംവദയെവിടെ.. കാളി ഭാസകവിയെവിടെ ? ഇവിടെ ഈ കാട്ടുമുക്കിൽ കഴിഞ്ഞു കുടിയാൽ നീ പറിച്ചതും എഴുതിയതും എല്ലാം വ്യർത്ഥ മാകും. ഉജ്ജയിനിയിലെ രാജസദസ്സിൽ നിന്റെ കവിതയ്ക്ക് ചിരകുമുള്ളതും. ലോകം മുഴുവൻ നിന്റെ കവിത പറന്നു ചെല്ലും. അതുകൊണ്ടാണ് പറയുന്നത്. നീ പോകണം.. തീർച്ചയായും പോകണം.
- കാളി : എന്നെന്നയും എന്റെ കവിതയും നീ മാത്രം അറിഞ്ഞാൽ മതി. നിനോട് എനിക്കു പറയാനുള്ള സ്വപ്നങ്ങളും മോഹങ്ങളും മാത്രമാണ് എന്റെ കവിത. മറ്റാർക്കും മനസ്സിലാകാത്ത ഒരു മറുഭാഷയിലേയ്ക്ക് ഞാനത് പകർത്തിയെഴുതുന്നു എന്നു മാത്രം.
- പ്രിയ : ഉജ്ജയിനി ആദരിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഒരു കവിയുടെ സ്വപ്നത്തിൽ ഈ പാവം പെണ്ണിന് സ്ഥാനമുണ്ടാക്കും. അതു മാത്രം മതിയെന്നിക്ക്. അതുമാത്രം..
- കാളി : എനിക്കെതുമാത്രം പോരാ.. (പ്രിയംവദയുടെ രണ്ടു കയ്യും കൂട്ടി പൂട്ടിച്ച് കണ്ണിലേയ്ക്കു നോക്കുന്നു) നിന്നെ പുർണ്ണമായും

എനിക്കുവേണും. നിന്റെ ഗസ്യമേൽക്കാതെ.. നിന്റെ ചുടറിയാതെ.. നിന്റെ പുകാലത്തിൽ മയങ്ങാതെ എനിക്ക് ഒറ്റവരിപോലും എഴുതാൻ കഴിയില്ല പെണ്ണു..

(ശ്രദ്ധാർത്ഥിൽ നിന്ന് ഫ്രോകം കേൾക്കുന്നു)

"സദാമനോജനം സ്വന്ദര്ഭത്വവോത്സുകം
വികീർണ്ണവിസ്തീർണ്ണ കലാപഗ്രഹിതം
സസംഘോഷിംഗന ചുംബനാകുലം
പ്രവൃത്തന്യത്യം കുലമദ്യബർഹിണാം "

(ഫ്രോകം മഞ്ചിപ്പോകുന്ന തരത്തിൽ മലയാളഗാനം തെളിഞ്ഞുകേൾക്കുന്നു)

"സദാമനോജനം പ്രിയരാഗം
സദാ സഹർഷം നവഗാനം..
പീലിക്കണ്ണിൽ പ്രൂഢിവിടർത്തീ
വാരിപ്പുണരും മയിലാട്ടം"

(മയിലിന്റെ മുട്ടകാണിക്കുന്ന പ്രിയംവദയുടെ മുന്നിൽ മുട്ടുകുത്തികുന്നിയുന്ന കാളിഭാസൻ. അതിന് അനുവദിക്കാതെ കുട കുന്നിയുന്ന പ്രിയംവദ.)

പ്രിയ : അകന്നു നിൽക്കുമ്പോഴാണ് ആഴത്തിൽ അടുക്കാൻ കഴിയുക. നിന്റെ നാമം നാളെ നാടെങ്ങും ആശോലാഷിക്കപ്പെട്ടു പോൾ കണ്ണശവച്ചതു പോലും വരാതെ ദുരൈനിന് ഞാനും അലിമാനിക്കും. എന്റെ ജീവിതവും അങ്ങനെ സഹലമാകും.

കാളി : ദയവുചെയ്ത പോകാൻ പറയരുത്.. എനിക്കത്തിന് കഴിയില്ല. അധികാരം സർബ്ബച്ഛണ്ടല പോലെയാണ്. അത് ഒരേ സമയം അലങ്കാരവും അടിമത്തവും സമ്മാനിക്കും. ഓർമ്മാത്രം സീകരിച്ച് മറുതിനെ തിരിസ്കരിക്കാൻ ആർക്കും കഴിയില്ല.

(മുട്ടുകുത്തിനിൽക്കുന്ന കാളിഭാസന്റെ പിറകിൽ ചെന്ന പ്രിയംവദ അവൻ്റെ ശിരസ്സ് നെണ്ണോടു ചേർത്തുനിൽക്കുന്നു)

പ്രിയ : ഇംഗ്ലൈ.. എങ്ങനെന്നയാണ് ഞാൻ ഇവന്നെപ്പറഞ്ഞ് മനസ്സിലാക്കുക?

(പെട്ടെന്ന് ശക്തമായി ഇടിവെട്ടുന്നു. കാറ്റും മഴയും വരുന്നതിന്റെ ആരവം)

പ്രിയ : മഴവരുന്നു.. ഞാൻ പോട്ടു ?

കാളി : ആഷാഡമാസത്തിലെ ആദ്യത്തെ മഴ!

കുട്ടിക്കാലം തൊട്ടെ ഒരുമിച്ച് നനയാറുള്ളതണ്ണേ നാം ? കുറച്ചു കഴിഞ്ഞു പോകാം.. പുതുമഴയത്ത് നന്നത് നമുക്ക് വിണ്ണും ചെറിയ കുട്ടികളാകാം.

- പ്രിയ : ഇപ്പോൾ നാം കുട്ടികളില്ല..
- കാളി : മനസ്സിൽ കുട്ടിത്തും ബാക്കിയുണ്ടെങ്കിൽ എന്നും കുട്ടികൾ തന്നെ.

(പെട്ടുന്ന മഴപെയ്യുന്നു. മരച്ചുവട്ടിൽ ഒരുണ്ടിനിൽക്കുന്ന പ്രിയംവദയെ കാളിഭാസൻ മഴയത്തെയ്ക്ക് പിടിച്ചുവലിക്കുന്നു. രണ്ടുപേരും മഴക്കാണ്ക് പാടി നൃത്യം ചെയ്യുന്നു.)

"മുഖിത ഇവ കദംബബൈർ ജാതപ്യുഷ്പംപേശമന്താൽ
പവനചലിത ശാഖവേശ ശാഖിഭിർ നൃത്യതീവ
ഹസിതമിവ വിധത്തെ സുചിഭിഃ കേതകീനാം
നവസലില നിഷേഷക്ഷീനതാപോവനാന്തഃ "

കാടിൻ എന്നും തന്നുക്കുന്നു..
കാടുകടമിനു കുളിരുന്നു.
പുതുമഴകാളിളും പുമരമാകെ
പാടിയുലഞ്ഞു ചിരിക്കുന്നു

(കാടിൻ...)

കൈതപ്പുശൈഡി വാരിപ്പുശിയ
തെന്നല്ലവനു വിളിക്കുണ്ടോൾ
കണ്ണിരൈപ്പിപ്പുശ്ചിതുകിയ
വിരഹികൾ നോവു മറക്കുന്നു.

(കാടിൻ..)

പൊള്ളിയ മലയിൽക്കുളിരുതളിക്കാൻ
കുടം നിറയ്ക്കും പുതുവർഷം
മരങ്ങൾ, കൊമ്പുകൾ, വള്ളിക്കുടിലിനു
വരും കൊടുക്കും പുതുവർഷം
പ്രാണി ജഗത്തവിലിത്തിനുമൊരുപോൽ
പ്രാണൻ നല്കും പുതുവർഷം
പ്രിയേ നമുക്കും ഹിതകരമായതു
പലതും പെയ്തു മടങ്ങുന്നു..
പലതും പെയ്തു മടങ്ങുന്നു..

(കാടിൻ...)

(രംഗമാകെ നടുക്കുന്ന മിന്തപ്പിണർ. പ്രിയംവദ മിന്നലേറ്റ് കരണ്ണതു നിലംപതിക്കുന്നു. പിടയുന്നു. കാളിഭാസൻ മടിയിൽ എടുത്തു കിടത്തുന്നു. വീണ്ടും വീണ്ടും വിളിക്കുന്നു കരയുന്നു. പ്രിയംവദ ഉണ്ടുന്നില്ല. സ്വഹി ഇവും, കരച്ചിലും കേട്ട് ആരൈക്കെന്നോ ഓടിവരുന്നു.

ആളുകൾ : ആരാ കരയുന്നത് ? എന്താ.. എന്തുപറ്റി ?

(ഓടിവന വർ കാളിഭാസ സനെ സംശയ ദ്വാഷ്ടി യോം നോക്കുന്നു)

കാളി : ഞാൻ ഒന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലോ... ഒന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലോ.. ഞാൻ ഒന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലോ..

(കരയുന്നു)

(പ്രിയംവദയുടെ അമ്മ കരണ്ണതുകൊണ്ട് ഓടിവരുന്നു)

ചെമ്പകം : അയ്യോ.. എൻ്റെ മോൾക്ക് എന്തുപറ്റി ?
എന്തുപറ്റിമോഞ്ഞേ..

(കാളിഭാസനനയും പ്രിയംവദയേയും കാണുന്നു. കാളിഭാസൻ എഴു നേരിക്കുന്നു. ചെമ്പകം കുഖ്യയായി കാളിഭാസൻ്റെ വസ്ത്രം കുടിപ്പിടിക്കുന്നു.)

ചെമ്പകം : ദുഷ്ടാ..! നീ എൻ്റെ മോബൈൽക്കാനോ? പറയ.. എന്തിനിൽക്കു ചെയ്തു.. അയ്യോ..! എൻ്റെ മോഞ്ഞേ..

(കരണ്ണതുകൊണ്ട് പിടുത്തം വിടുന്നു. പ്രിയംവദയെ സമീപിക്കുന്നു. നാട്ടുകർ കുടിനിന്ന് സ്വകാര്യം പറയുന്നു. കാളിഭാസൻ്റെ നേരെ അടുക്കുന്നു.)

നാട്ടു : അവൻ്റെ പ്രാത്യ ഇന്ന് തീർക്കണം.

കാളി : ഞാൻ ഒന്നും ചെയ്തിട്ടില്ല.. നിൽക്കു.. പറയുന്നത് കേൾക്കു..
എറിയരുത് ! അരുത് ! ഞാനൊന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലോ...

(കാളിഭാസൻ പറയുന്നത് ആരും ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല. കല്ലറിഞ്ഞ ഓടിക്കുന്നു)

"അമവാ മമ ഭാഗ്യ വിപ്പവാ-
ദശനിഃ കല്പിത എഷ്ച വേധസാ
യദനേന തരുർന്ന പാതിതഃ
ക്ഷപിതാ തദിപാശ്രിതാലതാ "

അമവാ മമ ഭാഗ്യദോഷമോ
വിധിയീമട്ടിക്കിമിനലായെറിഞ്ഞ
തരുമണ്ണിലുറച്ചു നിൽക്കവേ.
അരയിൽ ചുറ്റിയ വള്ളിയറ്റു വിണ്ണു.

രംഗം - 6

പ്രിയംവദയുടെ വേർപാടിൽ വിലപിച്ചുകൊണ്ട് ദേശാന്തരങ്ങളിൽ അലഞ്ഞുനടക്കുന്ന കാളിഭാസൻ. ഹിമാലയസാനുകളും നഗരവും, നാടും പന്തയുമൊക്കെ ദൃശ്യമാകുന്നു.

താമരപ്പുവുകുന്നിയല്ലോ സവി..

ഉള്ളിലെക്കരിവിണ്ണും മയങ്ങാം...

നീയുമെന്നോയ്ക്കുമായുണ്ടുനോ ?

നിത്യശാന സുഷ്പുപ്തിയോ മുത്യു ?

പുവിതൾ കൊണ്ടു മെത്ത തീർത്താലും

നോവുമല്ലോ നിനക്കെൻ പ്രിയംവദേ-
അത്രപല്ലവമായ നിൻ മേനി
എത്രവേഗം ചിത്തതീരെയടുത്തു!

കാലിൽച്ചുവണ്ണിച്ചാറു നീ പുണി
പുവിടർത്തിപണ്ടിയശോകത്തിൽ
ഓർക്കയാണിനു നിനെനക്കുറിച്ചിവൻ
പുകളിൽത്തുടക്കണ്ണുനീർത്തുകി..

രംഗം - 7

- (ഉള്ള യിനിയിലെ മഹാകാളുക്കേൾതും മുന്നിൽ പ്രാർത്ഥിച്ചു
നിൽക്കുന്ന വസന്തയും ലതികയും. രാജകുമാരി ഗൗരിയുടെ തോഴിമാർ)
- വസന്ത : ലതികേ.. നോക്കു.. രാജകുമാരി ആരെയാണ് തൊഴുന്നത്?
അക്കത്തുള്ള ശിവനെന്നോ, അതോ പുറത്ത് പ്രാർത്ഥിച്ചു
നിൽക്കുന്ന ശിവനെന്നോ?
- ലതിക : പറഞ്ഞതുപോലെ വസന്തേ.. രാജകുമാരിയുടെ കുപ്പുകൈക
കൾ മാത്രമേ അവലുന്നത്തിലുള്ളൂ. മനസ്സും മിച്ചിയും പുറ
ത്താണാല്ലോ..
- വസന്ത : ആരാണയാൾ? കണ്ടിട്ട് സാക്ഷാൽ നീലകൺം എന്നപ്പോലെ
യുണ്ടല്ലോ..
- ലതിക : വരുന്നുണ്ട്.. വരുന്നുണ്ട്.. നമുക്ക് രാജകുമാരിയോടുതന്നെ
ചോദിക്കാം.
- (ഗൗരിപുറതേയ്ക്കുവരുന്നു)
- വസന്ത : കുമാരി... എന്താ ? ശിവൻ കോവിലിനുള്ളിൽ നിന്ന് പുറ
ത്തിരിങ്ങിയോ !
- (ഗൗരി സംശയിച്ചു നോക്കുന്നു)
- വസന്ത : അല്ലോ.. കുമാരി ശ്രീകോവിലിനു പുറതുള്ള നീലകൺം എന്നെന്നു
തൊഴുന്നിൽക്കുന്നു എന്ന് ഈ ലതിക പറഞ്ഞതാണ്.
- ലതിക : അയ്യോ.. താനല്ലാട്ടോ.. ഈ വസന്തതന്നെന്നയാ പറഞ്ഞത്.
- ഗൗരി : വസന്തേ, ലതികേ, എന്താണിൽ? കളിക്കുറച്ച് കുടുന്നുണ്ട്.
അദ്ദേഹം കേട്ടാൽ എന്ത് കരുതും?
- ലതിക : എദ്ദേഹം?
- ഗൗരി : അറിയില്ലോ? കാളിദാസകവിയാണ് അവിടെ ജേനയിരിക്കു
ന്നത്. പുജാരി പറഞ്ഞു. അച്ചനോടും ജേപ്പംനോടും ഉടനെ
വിവരം പറയണം.

- വസന്ത : (കളിയാക്കുന്നു) അതുവേണ്ടതാണ്. അവരുവേണമല്ലോ കാര്യങ്ങൾ തീരുമാനിക്കാൻ.
- ലതിക : ഏതായാലും കുമാരിയെ സമ്മതിച്ചിൽക്കുന്നു ഒരുസംഹാരത്തിലെ ഫ്രോക്കങ്ങൾ മന്ത്രം പോലെ ഉറുവിട്ട്.. ഒടുവിൽ കവിയെ ഉജ്ജയിനിയിലേയ്ക്ക് ആവാഹിച്ചുല്ലോ...
- വസന്ത : ഇപ്പേരം കൊട്ടാരത്തിലേയ്ക്ക് വരുന്നില്ലെന്നല്ല കേട്ടത് ? ഇപ്പോൾ എന്തുപറ്റി ?
- ലതിക : ഇവളുടെ ആവാഹനത്തിലെ അശ്വി സഹിക്കാൻ കഴിയാതെ എണ്ണീറ്റ് ഓടിവന്നതാകും.
- (കവി തൊഴുത് പുറത്തുവരുന്നു. ഗൗരിയേയും തോഴിമാരെയും കടന്നുപോകുന്നു. ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല.)
- വസന്ത : ഒന്നു നിൽക്കണം...
- (കവി തിരിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നു. ഗൗരിയുടെ മുവത്തു ദ്യുഷ്ടി)
- കാളി : ആരാണ് ? മനസ്സിലായില്ല..
- ഗൗരി : കൊളളാമല്ലോ... ഈ ചോദ്യം ഞങ്ങളില്ലോ ചോദിക്കേണ്ടത്? എവിടെ നിന്നുവരുന്നു ? ആരെക്കാണാണോ?
- കാളി : ഞാൻ ഒരു ദേശാടനക്കാരൻ. മഹാകാളിക്ഷത്രത്തിൽ തൊഴാൻ വന്നു. പറ്റിയാൽ മഹാരാജാവിനെ മുഖം കാണിക്കണം. തിരിച്ചുപോകണം.
- ഗൗരി : കളിവുപറയുന്നത് ഇഷ്യമാണ് അല്ലോ ?
- കാളി : എന്താ അങ്ങനെ ചോദിച്ചത് ?
- ഗൗരി : അംല്ലാ.. ചോദിച്ചുനേയുള്ളു..
- "വഹന്തി വർഷത്തി നന്തി ഭാന്തി
ധ്യായത്തി നൃത്യത്തി സമാഗ്രയത്തി
നദേശാലനാ മതതഗജം വനാനാം
പ്രിയാ വിഹീനാഃ ശിവിനഃ പുവംഗാഃ"
- ഗൗരി : (പുഴകൾ ദണ്ഡകുന്നു. മേലങ്ങൾ വർഷിക്കുന്നു. മദിച്ച ആനകൾ ചിന്നം വിളിക്കുന്നു. വനപ്രദേശം ശോഭിക്കുന്നു. മയിലുകൾ നൃത്തം വെക്കുന്നു. വാനരമാർ വള്ളിക്കുടിലുകൾ പുകുന്നു. അപ്പോഴും വിരഹികൾ ചിന്താകുലരായിരിക്കുന്നതു ശ്രദ്ധിച്ച കവിയുടെ സുക്ഷ്മദ്യഷ്ടികൾ പ്രണാമം.)
- കാളി : (പുണ്ണിതിക്കുന്നു) എല്ലാം അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ചോദിച്ചതാണ് അല്ലോ?
- ഗൗരി : എല്ലാം അറിയില്ല. എക്കിലും ചിലതൊക്കെ അറിയാം. കാളി ഭാസൻ.. അനുഗ്രഹീതനായ കവി. ആസ്ഥാനകവിപ്പട്ടം പുറം

കാലുകൊണ്ടു തട്ടിത്തെറിപ്പിച്ചയാൾ. ഈപ്പോൾ ഉള്ളജയിനിയി ലേയ്ക്ക് വരാൻ തോന്തിയത് എന്തുകൊണ്ടുമാത്രം മന സ്റ്റിലായില്ല.

കാളി : പേടിക്കേണ്ട. അധികാരത്തിന്റെ ഒരു സൗമന്യസ്വത്തിനും വേണ്ടി വന്നതല്ല. അടങ്ങാത്ത തീക്കുണ്ടാവാണ് നെഞ്ചിൽ ചുടലകൾക്ക് അധിപനായ മഹാകാളിന്റെ മുന്നിൽ പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ തീ അണഞ്ഞു കിട്ടും എന്ന പ്രതിക്ഷയിൽ വന്നതാണ്. തിരിച്ചുപോകും.

(കാളിദാസൻ പോകാൻ രുദ്ധാനു)

വസന്ത : എങ്ങനെ ഈ തോഴി ആരാണെന്ന് ഉപചാരത്തിനു വേണ്ടി യൈക്കില്ലും ചോദിച്ചുകൂടെ?

കാളി : വേണ്ട! (ഗൗരിയുടെ മുഖം വാട്ടുനു)

കാളി : എനിക്ക് നന്നായറിയാം. മഹാരാജാവിന്റെ ഏക മകൾ. വിക്ര മാദിത്യന്റെ സഹോദരി. പേര് ഗൗരി.സഹ്യദയത്തം, സാഹിത്യാദികലക്കോടോട് കമ്പം. വാക്കും അർത്ഥവും പോലെ.

(ഗൗരി പുണ്ണിരിച്ച് തലകുനിക്കുനു)

ലതിക : കുമാരീ.. ഇനി തല ഉയർത്തിക്കോളു.. അദ്ദേഹം എപ്പോഴേ.. സമലംവിട്ടു.

ഗൗരി : അയ്യോ പോയോ ?

(രണ്ടുപേരും കൂടി ഗൗരിയെ കളിയാക്കിച്ചിരിക്കുനു)

ഗൗരി : ചെ ! തമാശകളയു... അദ്ദേഹത്തെ അഞ്ചെന്ന പരിഞ്ഞയയ്ക്കു രൂത്! കാളിദാസൻ ഇങ്ങനൊടു വന്നത് ഉള്ളജയിനിയുടെ ഭാഗ്യമാണ്. മഹാരാജാവിനെ മുഖം കാണിച്ചേ പോകാവു എന്ന് അദ്ദേഹത്തോട് പരയണം. വേഗം ചെല്ലു... തോൻ അച്ചുനോക്ക വിവരം പറയാം.

ലതിക : വരു.. വസന്തേ.. വേഗം വരു.. കാണുന്നില്ലോ.. രാജകുമാരിയുടെ ശ്രാസഗതി വേഗത്തിലായത് ? മോഹാലസ്യം വരും മുന്പ് ആ കവിവരനോട് വരണമാല്യവുമായി വരാൻ പറയണം.

(ഗൗരി ദേഖ്യത്തോടെ അടിക്കാൻ ഓഞ്ചുനു. തോഴിമാർ അടിപ്പോകുന്നു. ഗൗരി കവിപോയ ഭാഗത്തെയ്ക്കുനോക്കി ചിരിച്ചുകൊണ്ട് നിൽക്കുനു.)

১০৮০ - ৮

(കൊട്ടാരത്തിലേയ്ക്കുള്ള പ്രവേശനകവാടം. റണ്ടു ഭടകാർ കാവൽ നിൽക്കുന്നു. സാധാരണമായണന്നു)

- സായ : വരുന്നുണ്ട്.. വരുന്നുണ്ട്..

മായ : ആര് ?

സായ : ഏതോ ഒരു ദരിദ്രവാസി.. വല്ലപൊട്ടക്കവിതയും എഴുതി വരും.. എന്നിട്ടോ.. അക്ഷരലക്ഷം സർജ്ജനാണയാണെള്ളും പൊതിഞ്ഞു കെട്ടി തിരിച്ചുപോകും. നമ്മൾ വിശദ ഒരു ജനം മുഴുവനും കാവല്യനിന്നാലും കിട്ടാത്തത്ര സന്ധത്താണ് ഓരോരുത്തനും വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോകുന്നത്.

മായ : കൊടുക്കുന്ന രാജാവിനില്ലെങ്കിൽ വാങ്ങുന്ന കോന്തൊർക്കെ കുല്യം വേണ്ടെ ഒരു വീണ്ടുവിചാരം ? പൊഴയ്ക്ക് നെലയില്ലെങ്കിലും മുങ്ങുന്നവന് നെലവേണം എന്നാലേ ചൊല്ല്...

സായ : ഏടോ.. ഇത് നമ്മുടെ ആ പ്രാന്തൻ കവിയാലേ ?

മായ : ഏത് പ്രാന്തൻ ?

സായ : കാളിഭാസനേ.. ഉള്ളയിനിയിലേയ്ക്ക് വിളിക്കാൻ നമ്മെല്ലാ റിക്കൽ ചെന്നതല്ലോ?

മായ : പക്ഷേ... അയാളും വരുന്നില്ലെന്നാലേ പറഞ്ഞത് ?
അന്ന് നമ്മെല്ല അടിച്ച് ഓടിച്ചതല്ലോ ? ഇപ്പോൾ എന്നുപറ്റി ?

സായ : ആരെക്കില്ലോ പറഞ്ഞുകാണും. ഇവിടെ വന്നാൽ നല്ല കോളാ സൗന്ദര്യം സമ്മാനം കിട്ടുവാൻ വേണ്ടാണ് വെയ്ക്കണാ കവികളുണ്ടാവോ ലോകത്തിൽ ...?

മായ : വരെടു... അയാളെ ഓന്ന് കളിയാക്കി വിടണം. നമ്മെല്ല കൊരേ ഓടിച്ചതല്ലോ ?

(കാളിഡാസൻ രംഗത്ത്. ഉള്ളിലേയ്ക്ക് പ്രവേശിക്കാൻ തുടങ്ങുന്നോൾ ടെന്റാർ തകയുന്നു.)

- കാളി : തൊൻ കാളിഭാസൻ. കവിയാൻ. മഹാരാജാവിനെ കാണണം.

സായ : എത്ര കാളിഭാസൻ?

കാളി : അത് മഹാരാജാവിനറിയാം.

മായ : തെങ്ങൾ ആരാബണന്നറിയാമോ?

കാളി : അറിയേണ്ട ആവശ്യമില്ല.

മായ : എന്നാൽ അറിയണം!

കാളി : ആനയെ പേടിച്ചാൽപ്പോരെ? അതിന്റെ പിണ്ഡത്തെയും പേടിക്കാണോ?

- സായ : അപമാനിക്കാൻ തന്നുഭാവം.. അല്ലോ ?
 എന്നാൽ കേട്ടോളു.. എന്ന് ! (അഭിമാനപുർവ്വം)
- സായണൻ! (പുഷ്ടത്തിൽ) ഇവൻ മായണൻ
- കാളി : സായണമായണയാർക്കെന്തുവേണം ?
- സായ : എങ്ങളുടെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് കൃത്യമായ ഉത്തരം പറയുന്ന വരെ മാത്രമേ ഇനി കൊട്ടാരത്തിനുള്ളിലേയ്ക്ക് കടത്തിവിടുന്നുള്ളു...
- കാളി : രാജാവിഞ്ചീ കൽപ്പനയാണോ ?
- സായ : ആണെന്നു കുട്ടിക്കോളു.. രാജാവിഞ്ചീ അധികാരത്തിന്റെ ഒരു ശംതനന്നയാണല്ലോ രാജഭടനാർക്കും ലഭിക്കുന്നത്.
- കാളി : ശരി. കേൾക്കെട്ട്. എന്താണ് നിങ്ങളുടെ സമസ്യ ?
- സായ : സുഷ്ടി സ്ഥിതി സംഘാര കർത്താക്കരണാണല്ലോ ബൈഹാ വിഷ്ണുമഹോദശരഹാർ...
- കാളി : അതെ.
- സായണ : അവരിൽ വിഷ്ണുവിനേയും ശിവനേയും എല്ലാവരും പുജിക്കുന്നു. സുഷ്ടികർത്താവായ ബൈഹാവിനെ ഭൂലോകത്തിൽ ആരും പുജിക്കാത്തത് എന്തുകൊണ്ടാണ്. ?
- കാളി : അതിന് കാരണമുണ്ട്.
- മായ : പറയു.. കേൾക്കെട്ട്.
- കാളി : കേട്ടോളു..
- " അജാഗ്രളസ്ഥസ്തനമുഷ്ട്രക്കണ്ഠം
 നാസാന്തരേ ലോമ തമാണംധയുഗ്മം
 വുമാ സുജൻ സായണ മായണാച
 പുജാംനലേഡേ ഭൂവി പത്മജരാ"
 മനസ്സിലായില്ലോ?
- സായ : മനസ്സിലായി... മനസ്സിലായി.
 "വുമാ സുജൻ സായണ മായണാച"അല്ലോ? അസ്സിലായി ടുണ്ട്. ജീവിതത്തിൽ ആദ്യമായാണ് എങ്ങളെപ്പറ്റി ഒരു കവി ഷ്ടോകമുണ്ടാക്കുന്നത്. അതും സംസ്കൃതത്തിൽ. താകൾ മഹാ ക വിത്തനാം.. സംശ യല്ലോ.. പൊയ് കോളു പൊയ് കോളു..
- മായ : എനിക്ക് ഷ്ടോകത്തിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലായില്ല.
- സായ : അയ്യോ കഷ്ടം ! സംസ്കൃതം ഒടും അറിയില്ലല്ലോ അല്ലോ?
 നിന്നെന്നയാക്കേ എന്തിനുകൊള്ളാം ?
 (കാളിഭാസനോട്) താകൾ തന്നെ ഓന്നുപറഞ്ഞു കൊടുക്കാം. ഇവൻ സംസ്കൃതം അറിയില്ല. കവിയുടെ വായിൽ നിന്നു തന്നെ കേൾക്കുന്നതാണല്ലോ ഭൗംി..

കാളി : അതിനെന്തോ? പറയാമല്ലോ..
 "പെണ്ണാടിന്റെ കഴുത്തിലെ മുലയും ഒടക്കത്തിന്റെ കഴുത്തും മുകിന്നുകത്തുരോമവും, സായണമായണാമാരെയും ഒരു കാര്യവും ഇല്ലാതെ വെറുതെ സൃഷ്ടിച്ചതുകൊണ്ടാണ് ഭൂമിയിൽ ബേഹാവിനെ ആരും പുജിക്കാത്തത്."

(സായണനും മായണനും തളർന്ന നിലത്തിരിക്കുന്നു. കാളിദാസൻ ഉള്ളിലേയ്ക്ക് പ്രവേശിക്കുന്നു)

മായണ : തുപ്പതിയായല്ലോ അല്ലോ? ഓ..! ഒരു സംസ്കൃത പണ്ഡിതൻ! നാണമില്ലാല്ലോ തനിക്ക്..
 (സായണൻ മറന്നു)

രംഗം - 9

(ഡോജരാജാവിന്റെ സദയ്യ്. യുവരാജാവ് വിക്രമാദിത്യനടക്കം പല പണ്ഡിതന്മാരും സദയ്യിലുണ്ട്. കാളിദാസൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ഡോജ : കാളിദാസകവിയെ ഉള്ളായിനി സ്വാഗതം ചെയ്യുന്നു. നിരന്തര മനസ്സുാട. ആഗ്രഹമനവുത്താനും കുമാരി പറഞ്ഞതിന്തു. രത്നങ്ങൾ രാജാവിന്റെ സാന്നിധ്യത്തിലാണ് ഏറ്റവും നന്നായി ശോഭിക്കുന്നത്. ഈ രാജസദയ്യ് ഇന്ന് സഫലമായി.

കാളി : മഹാരാജാവ് വിജയിച്ചാലും... അങ്ങ് കവിയായതുകൊണ്ടാണ് എൻ്റെ കവിതയെ ഇത്ര അടുത്തറിയാൻ കഴിഞ്ഞത്.
 "സുകവേ ശബ്ദസൗഖ്യം
 സത് കവീർവേത്തി നാപരഃ
 വസ്യാനഹി വിജാനാതി
 പരാം സൗഹ്യദ സന്ധദം "

വിക്ര : 'ശത്രിയാണ് അങ്ങു പറഞ്ഞത്. സത്കവിയുടെ വാക്കുകളുടെ ഭംഗി സത് കവിയല്ലാതെ അന്യുർ അറിയുന്നില്ല. ശർഭസവ തതിനെക്കുറിച്ച് വസ്യ അറിയാത്തതുപോലെ. അനോപമം തന്നെ താങ്കളുടെ ഉപമ. അതിശയകരമായ സാമ്യം.

ഡോജ : ഈ ഫ്രോക്കത്തിലെ ഓരോ അക്ഷരത്തിനും ഓരോ ലക്ഷം സർബ്ബനാണയങ്ങൾ വീതം സമ്മാനമായി നല്കുകയാണ്. സ്വീകരിക്കണമെന്ന് കവിയോട് അപേക്ഷിക്കുന്നു.

കാളി : കർപ്പിച്ചാലും മഹാരാജൻ..
 (കാളിദാസൻ സമ്മാനം സ്വീകരിക്കുന്നു. രാജാവ് തൊട്ടട്ടുത്ത് ആസനം നല്കി ഇരുത്തുന്നു. ഒക്കെ കൂപ്പി തൊഴുന്ന കാളിദാസൻ പ്രിയം വദയുടെ വാക്കുകൾ സ്മരിക്കുന്നു)

"ഉള്ളായിനിയിലെ രാജസദയ്യിൽ നിന്റെ കവിതയ്ക്ക് ചീരകുമുള്ളതും. നിന്റെ കവിത ലോകം മുഴുവൻ പറഞ്ഞുചെല്ലും. അതുകൊണ്ടാണ് പറയുന്നത് നീ പോകണം. തീർച്ചയായും പോകണം".

(മഹാകാളിക്ഷേത്രം. നട അടച്ചിരിക്കുന്നു. ഗൗരിയും തോഴിമാരും പ്രസാദം വാങ്ങി മടങ്ങുകയാണ്. പെട്ടെന്ന് ആരോ വിജിച്ചതുപോലെ അഭിനയിച്ച് വസന്തയും ലതികയും രണ്ടുഭാഗത്തെയ്ക്ക് മാറികളിയുന്നു. ഗൗരിക്ക് ഒന്നും മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. പരിവീച്ചു നിൽക്കുമ്പോൾ കാളിഭാസൻമുന്നിൽ.

- കാളി : തോഴിമാർ സമർത്ഥകളാണല്ലോ.
- ഗൗരി : നടയാച്ചു പോയി. ഇനിയെന്തുചെയ്യും ?
- കാളി : സാരമില്ല . സുന്ദരമായ ഏല്ലാറ്റിലും കവിക്ക് ഇഷ്യരനെ കണ്ണടത്താനാവും.
- “നിർവാണാഭ്യാസിഷ്ഠമമാസ്യവീര്യം
സന്യുക്ഷയത്തിവ വപുർഗ്ഗണേന
അനുപ്രയാതാ വനദേവതാഭ്യാ-
മദ്യശ്വര സ്ഥാവരരാജകന്നാ”
- ഗൗരി : “ആ സമയത്ത് മികവൊരും കെട്ടിരുന്ന കാമഞ്ചീ വീര്യത്തെ
തന്ത്രിംബിരിസൗന്ദര്യത്താൽ ഉള്ളതിക്കണ്ണിച്ചുകൊണ്ടു
പോലെ രണ്ടുവനദേവതമാരാൽ പിന്തുടരപ്പെടുന്ന പാർവ്വതി
വരുന്നതായിക്കാണപ്പെട്ടു.”
- കൊള്ളാം... ഫ്രോകം നന്നായിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട്
പ്രാർത്ഥന സ്വീകരിച്ചു.
- കാളി : പക്ഷേ പ്രസാദം കിട്ടിയില്ലല്ലോ..
- ഗൗരി : സ്വീകരിക്കാൻ തയ്യാറുണ്ടെങ്കിൽ പ്രസാദവും കിട്ടിയിരിക്കും.
- (ഗൗരി താലത്തിൽ നിന്ന് ചട്ടമം എടുത്ത് കാളിഭാസൻറെ നെറ്റി
യിൽ തൊടുവിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. കാളിഭാസൻ വഴിയാതെ ചട്ടമം
കയ്യിൽ വാങ്ങുന്നു.)
- കാളി : അർഹതയില്ലാത്തത് സ്വീകരിക്കുന്നത് ശരിയല്ല.
- ഗൗരി : അർഹത തീരുമാനിക്കേണ്ടത് നല്കുന്നയാളല്ലോ ? നല്കു
നയാർക്ക് പുർണ്ണഭോധയുമുണ്ടെങ്കിലോ ?
- കാളി : (ധനിമനസ്സിലാക്കാത്ത ഭാവത്തിൽ) ശരി... വരട്ട് ?
(പോകാൻ അനുമതി ചോദിക്കുന്നു)
- ഗൗരി : വന്നോളു...
- കാളി : അതല്ല, ഞാൻ പൊയ്ക്കോട്ട് എന്നാണ് ചോദിച്ചത്.
- ഗൗരി : എൻ്റെ ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം കിട്ടിയില്ല
- കാളി : (പ്രസാദം ഞാൻ സ്വീകരിച്ചുവല്ലോ..
- ഗൗരി : ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചതെന്നന് അറിയാമല്ലോ. പിന്നെ എന്തിനീ
ഒളിച്ചുകളി ?

- കാളി : എന്നപൂറി എന്തിയാം ?
- ഗൗരി : ഒന്നും അറിയണമെന്നില്ല.
- കാളി : ഗൗരി... ഭിക്ഷതെണ്ടി ജീവിക്കുന്ന നീലകൺടാൻ ഞാൻ. ജീവിതം കവിതയല്ല. നീ രാജകുമാർ. ഉത്തമനായ ഒരു രാജകുമാരനെ നിനക്ക് ഭർത്താവായി ലഭിക്കും. മഹാരാജാവും യുവരാജാവുമൊക്കെ അതുതനെന്നയാവും ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. അതുനടക്കട്ടേ. എന്നെ മറ്റൊന്ത്‌ക്കു.
- ഗൗരി : എങ്കിൽ കേടോളു.. ഈ നീലകൺടാൻ ഒപ്പമില്ലാത്തൊരു ജീവിതം ഗൗരിക്കുണ്ടാവില്ല. ഒരു പൊട്ടിപ്പേണ്ണിൽ ബാലി ശമായ ജല്പനമല്ല ഈതെന്ന് അങ്ങെങ്ക് താമസിയാതെ ബോധ്യപ്പെടും.
- (ഗൗരി ശുണ്ടിയെടുത്ത് പോകുന്നു)
- കാളി : ഗൗരി.. നില്ക്കു.. അരുത് ! ഞാൻ പറയുന്നത് കേൾക്കു..
- (ഗൗരി ശഭിക്കുന്നില്ല)
- പോകുന്നു
- (ആത്മഗതം)
- കാളി : നിനക്കിരിയില്ല കുട്ടി.. കാളിഭാസൾ സുപ്പന്തതിൽ ഒരു പെണ്ണകുട്ടിയുണ്ട്. അവളുടെ കാലടികളിൽ ചെന്നെന്തിച്ചും രൂക്കാണ്ഡ ചിത്രം വരയ്ക്കുന്ന മനസ്സാൻ ഇന്നും കാളിഭാസൾ സന്തേരു.. അവളുടെ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരിക്കാൻ ഒരു രാജകുമാരിക്കും അർഹതയില്ല..

രംഗം - 11

(കൊട്ടാരത്തിനകത്തെ ഒരു മുറി. യുവരാജാവ് വിക്രമാദിത്യനും സായണനും രംഗത്ത്. സായണൻ ഭയന്നു, എന്നാൽ പറയാനുള്ളതെന്നോ പറയാൻ കഴിയാതെ പരിഭ്രമിച്ചും നിൽക്കുന്നു.)

- വിക്ര : സായണൻ എന്നിട്ടും പറഞ്ഞില്ല. കാര്യമെന്താണെന്നും.
- സായ : തിരുവുള്ളേക്കേടുണ്ടാകരുത്. അടിയൻ്തെ ഒരു സംശയം മാത്രമാണ്.
- വിക്ര : ആമുഖം തുടങ്ങിയിട്ട് എറെ നേരമായില്ലോ.. എന്തായാലും ഇനി കാര്യം പറയു.
- സായ : രാജകുമാരിയെപൂറിയാണ് അടിയൻ പറയാനുള്ളത്. അതു കൊണ്ടാണ് പറയാൻ പേടി.
- വിക്ര : ആർ ? ഗൗരിയോ ? ഗൗരിക്ക് എന്താണ് പ്രശ്നം ?
- സായ : അത്.. രാജകുമാരിയും കാളിഭാസനും തമ്മിൽ...
- വിക്ര : എന്താ ? പിണ്ണങ്ങിയോ ?

- സായ : അതല്ല തിരുമേനീ... ചെലപ്പോ.. ആളുകള് വെറുതെ പറയുന്നതും ആവാം. എന്നായാലും കൊട്ടാരത്തിലിപ്പോൾ പലരും പരസ്യമായിത്തന്നെ പറയാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. രാജകുമാരിയും കവിയും തമിൽ...
- വിക്ര : സത്യമാണോ നീ പറയുന്നത് ?
- സായ : അതെ യുവരാജൻ.. ആളുകൾ അഞ്ചെനെ പറയുന്നുണ്ട്.
- വിക്ര : ആളുകൾ പറയുന്നത് പോട്ട. നേരിട്ട് വല്ലതും കണ്ണോ ?
- സായ : കണ്ണോ എന്ന് ചോദിച്ചാൽ ഇല്ല എന്ന് പറയാൻ കഴിയില്ല. എന്നാൽ എന്നാണ് കണ്ണത് എന്ന് ചോദിച്ചാൽ വ്യക്തമായി എന്നും പറയാനും കഴിയില്ല. ഏതായാലും രാജകുമാരിക്ക് കവിയോട് താൽപര്യമുണ്ട് എന്നത് സത്യം.
- വിക്ര : കവിക്ക് അഞ്ചോടോ?
- സായ : ഇല്ലാതിരിക്കാൻ വഴിയില്ലാണ്ടോ.. രാജകുമാരിയുടെ സ്ത്രീഹം വേണ്ടുന്നുവെങ്കാൻ അത്രമുണ്ടാണോ കാളിഭാസൻ ? സിംഹാസനത്തിലേയ്ക്കുള്ള എല്ലുപ്പവഴി രാജകുമാരിയുടെ ഹ്യാഗ്രതിലുംടെയാണല്ലോ..
- വിക്ര : സമ്പത്തിനോടും അധികാരത്താടും അതെ താൽപര്യമുള്ള ആളുന്നുമല്ല കാളിഭാസൻ.
- സായ : അതൊക്കെ യുവരാജാവിന് വെറുതെ തോന്നുന്നതാണ്. അതരം ഒരു തോന്നലുണ്ടാക്കാൻ ചില വിദ്യകളൊക്കെ കവിക്ക് അറിയുകയും ചെയ്യാം. കൊട്ടാരത്തിലേയ്ക്ക് വിജിച്ചപ്പോൾ ആദ്യം എന്നാ പറഞ്ഞത് ? അധികാരത്തിന്റെ ഒരു സാമനസ്യവും തനിക്കുവേണ്ടെന്ന്. എന്നിട്ടോ ? കുറിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആളുതാ വരുന്നു കൊട്ടാരത്തിലേയ്ക്ക്... അത്രയേ ഉള്ള. കവികളുടെ കാര്യം.
- വിക്ര : അല്ലാ.. ഇനി യിപ്പോൾ അഞ്ചെനെയൊരു ബന്ധം ആയാൽത്തന്നെ എന്നാ തെറ്റ് ?
- സായ : അയ്യോ.. യുവരാജൻ.. അഞ്ചെയ്ക്കിത്തന്നു പറ്റി ?
- വിക്ര : എന്നാ ? അറിയപ്പെടുന്ന കവിയാണയാൾ. കാളിഭാസനെ വരുന്നായി ലഭിക്കാൻ ഏത് പെണ്ണകുട്ടിയാണ് ആഗ്രഹിക്കാത്തത്?
- സായ : ഒക്കെ ശരിയായിരിക്കാം. പക്ഷേ.. പാരമ്പര്യം എന്നൊന്നില്ലോ? നൃറാണകളുടെ പാരമ്പര്യമുള്ള ഇതു രാജവംശത്തിൽ ദോജരാജാവിന്റെ ഏക പുത്രത്തിന് വരുന്നായി ലഭിക്കുന്നത്.. ഇരിക്കും കൊന്ദമുറിക്കുന്നവൻ തന്നെ വേണമെന്നുണ്ടോ?
- വിക്ര : വിഡ്യാശിത്തം പറയാതിരിക്കു.. കാളിഭാസനെ എന്നിക്കരിയാം. പതിനാല് ശാസ്ത്രങ്ങളിലും അവഗാഹമുള്ള പണ്ഡിതന്മാരാൾ. പോരാത്തത്തിന് ബോധിശാസ്ത്രം.

- സാധാ** : അങ്ങു പറയുന്നത് സത്യമാകാം. പക്ഷേ എൻ്റെ കണ്ണുകളെ എനിക്ക് അവിശ്വസിക്കാൻ വയ്ക്കോ.. അതെന്നോ ആകട്ടേ. പക്ഷേ, ശക്തമായ ഒരു രാജവംശത്തിൽ നിന്ന് രാജകുമാരിക്ക് വരെനെ ലഭിച്ചാൽ അത് ഉജ്ജയിനിക്കും ദ്രോഹിക്കര മല്ലോ?
- വിക്ര** : അതു നീ പറഞ്ഞത് ശരിയാണ്
- സാധ** : ഭോജരാജാവിന്റെ കാലഗണ്ഡിം മാകരുതല്ലോ.. അതിനു വേണ്ട കരുകൾ നീക്കേണ്ടത് അങ്ങു യുടെ കടമയാണ്. വിവാഹത്തിലൂടെ വളർത്തിയെടുത്ത ബന്ധങ്ങളാണ് പല രാജാക്കന്മാരെയും ചക്രവർത്തികളാക്കിയത്.
- വിക്ര** : പക്ഷേ.. ഗൗരിയോട് എങ്ങനെന്നയാണ് പറയുക? അവൾ മഹാ ശാംകാരാജാവിന്. പോരാത്തതിന് മഹാരാജാവിന് രണ്ടു പേരോടും താൽപര്യം എറെയുമാണ്.
- സാധ** : കാളിദാസനെ വിളിച്ച് അങ്ങ് കാര്യം പറയണം. അങ്ങയുടെ അടുത്ത സൃഷ്ടത്താണല്ലോ.. കുറിച്ചുകാലം ഗൗരിയും കാളി ദാസനും തമിൽ കാണാതിരുന്നാൽ എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളും തിരും. ഒരു ദേഹാടനം കവിക്ക് എന്തുകൊണ്ടും നല്ലതാണ്. അതിനിടയ്ക്ക് രാജകുമാരിയുടെ വിവാഹം നടക്കണം. പിന്നെ എല്ലാം ശുഭം. രണ്ടുകുടുമ്പും പഴയതൊക്കെ മറന്നു കൊള്ളും.
- വിക്ര** : കൊട്ടാരത്തിൽ നിന്ന് പറഞ്ഞയ്ക്കേണ്ടോ?
- കാളിദാസനെ പിരിയാൻ മഹാരാജാവിന് ഒട്ടും സമ്മതമുണ്ടാക്കില്ല.
- സാധ** : മഹാരാജാവ് ഇതൊന്നും അറിയണമെന്നില്ലല്ലോ. കൊട്ടാര തലിലുണ്ടായാൽ രാജകുമാരിയും കവിയും തമിൽ കുടുതൽ അടുക്കാനാണ് സാധ്യത. അല്ലെങ്കിലും, കവികൾ എല്ലാകാലത്തും കൊട്ടാരത്തിൽ ചടങ്ങുകൂടുന്ന പതിവും ഇല്ല.
- വിക്ര** : നോക്കാം. നീ ചെന്ന കാളിദാസനോട് വരാൻ പറയു...
 (സാധാനാൻ രാജകുമാരനെ വണ്ണണി പോകുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ കാളിദാസൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)
- കാളി** : പ്രധാനപ്പെട്ട എന്നോ കാര്യം സംസാരിക്കാനുണ്ടെന്നു. കുമാരൻ്റെ മുഖത്തുനോക്കുന്നോൾ അത് ബോധ്യപ്പെടുന്നും ഉണ്ട്. എന്നാണ് പ്രശ്നം?
- വിക്ര** : പറയാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ട്.
- കാളി** : എന്നായാലും പറയാതെ വയ്ക്കോ.

- விகு : மர்தாரத்தமத்தில் காளைத்..
- காஜி : ராஜகுமாரன் காருயம் பரிசீலில்.
- விகு : தாக்ஸ் காருவிவரமுடை அஞ்சாளைபோ.. ராதி ஏரு மணி பெற்றான். முனூங்பினூங் நோக்காதெ ஏற்றெக்கிடுமொகை செய்துகூடியும். உபவேசிச்சிட்டும் காருமில். அதுகொள்ளான் தாக்ஜோடு பரியுந்த.
- காஜி : எதானான் செய்யுமா ? பரியு.
- விகு : தாக்ஸ்க்கும் வேளைமலோ ஏரு விவாഹமொகை. ஏரு ஓரூட்டு என்றுகொள்ளும் நல்லதாலே? பர்திய ஏரு பெள்கூட்டியை கலெக்டத்துக்கருயும் அநுவாத. தாக்ஸ் ஸமலாக்கிடுமில்லோ ஏரு ஸப்பநமென்று கருதி ராதியும் மின்று கொடுத்து.
- காஜி : யானி மன்றிலாகுங்கள். மஹாராஜாவினும் ஹதே அலி ப்ராயம் தனையானோ ?
- விகு : ஹகாரும் தாக்ஜோடு நேதிட்டுபரியான் அநேகத்தின் விஷ மமுள்ள. ராதியெப்பாலெல் தாக்ஜூம் ஶாங்கம் பிடிச்சால் வியியென்று ஸமாயானிக்குக்கை ரதியுமில்லை. பகேஷ, அநேகத்தினின்று மன்றில் வல்லாதெ வேங்கிக்கும் - தாக்ஸ் அத்து அந்த ஹிகிளெப்பென்னிக்கிறியாது.
- காஜி : மஹாராஜாவின் விஷமமுள்ளக்குடை ஏரு காருவும் காஜிடா ஸன் சிகித்திக்குக்கோலையும் ஹல்லை. காஜிடாஸன்று வல்லாத்து பிரகிடல் அது மன்றிலானுமில்லைத். அது எதான் மிகவில்லை ! ஏதி கலையும்
- விகு : ஏற்கிக்கிறியாது ஸுப்புதேது.. தாக்ஸ் ராதியை மிகக்கால ஏற்குபரியுபோல் ஹது ராஜவங்ஶத்தினுவேள்ளி ஏற்றுவும் வலிய திரும்பும் அநூஷ்டிக்குக்காருவான். எதான்த் மன்றிலாக்குங்கும்.
- காஜி : ஹல்லை.. தாக்ஜூத் மன்றிலாக்கியிடில்லை. எதானிதில் ஏரு திரும்பும் செய்யுகினில்லை. வேங்கிச்சு மிகக்கால் மாதிரம் எதான் வாழ எர்மூஷ்டிடில்லை.
- விகு : தாக்ஸ் பரியுந்த.
- காஜி : ஸுப்புதேது.. ஏற்கிறோ மன்றித் தீரு பெள்கூட்டியுள்ளது. ஆது ஸஂபாரத்தில் பெற்றுநீ மாபோலை ஏற்கிறோ தாஹாஷ்ரக்கூ மேல் திமிர்த்தை பெற்றவர்கள்.. காளைநீ காலை மேலாத்தி ஏற்றும் வசம் எதான் வஶ்கூ ஸநேஶமயக்கூக்காருவான். பகேஷ.. தாக்ஸ் கருதுமானதுபோலை அவர்கள் ராதியில்லை.

- വിക്ര** : പിനെ ? ആരാണവൾ ? ആരാണകിലും പറഞ്ഞാളു..
താക്കർക്കുവെള്ള വിവാഹം ചെയ്തുതരാൻ എന്നും ശ്രമിക്കാം.
എന്നാൽ എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങൾക്കും പരിഹാരവുമായി.
- കാളി** : ഇല്ല താക്കർക്കെതിനു കഴിയില്ല
- വിക്ര** : എന്തുകൊണ്ട് ?
- കാളി** : അവൾ ഈ ലോകത്തോടുതന്ന വിടപറഞ്ഞു. മിന്ത്യപ്പിണ രൂപോലെ എൻ്റെ സപ്പന്തതിൽ കുടിയിരുന്നവൾ മറ്റാരു മിന്ത്യപ്പിണരേറ്റ് മരിച്ചു. എൻ്റെ മടിയിൽ.. ഈ കൈക ഭിൽക്കിടന്ന് അവൾ പിടഞ്ഞു മരിച്ചു. എൻ്റെ കവിതയിലെ സപ്പനകാമുകി അവളാണ്. ഇനിയൊരിക്കലും തിരിച്ചുവരാതെ എൻ്റെ പ്രിയംവദ.
- വിക്ര** : കഷമിക്കണം.. എന്ന മനസ്സിലാക്കാൻ വെക്കി.
- കാളി** : സാരമില്ല.
- വിക്ര** : അതുകൊണ്ട് താക്കർക്കിനി കുടുംബജീവിതമേ വേണ്ട നാണ്യാ?
- കാളി** : അല്ല ! വിരഹം ദുഃഖത്തിൽ ജീവിതം ഹോമിക്കാൻ ബാലിശ പ്രണയത്തിന്റെ കാലവും കഴിഞ്ഞല്ലോ. ഇനിയൊരു പെണ്ണക്കുട്ടിയും എൻ്റെ സമനില തെറ്റിക്കില്ലോ എന്നെ എന്ന പറ ഞ്ഞുള്ളു. താക്കർ ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ രാജകുമാരിയെ എന്ന വിവാഹം കഴിക്കാം. വേണ്ടകിൽ വേണ്ടാ.. ! അതുതന്ന.
- വിക്ര** : സത്യം പറഞ്ഞാൽ, താക്കർ ശൗരിയെ വിവാഹം കഴിക്കുന്ന തിൽ എനിക്ക് എതിർപ്പുണ്ടുമില്ല. പക്ഷേ... ശക്തമായ ഒരു രാജവംശത്തിൽ നിന്ന് ബന്ധമുണ്ടായാൽ അത് ഉള്ളയി നിക്കും നന്നല്ലോ.. അതാണ് എന്നൊക്കൊണ്ട് ഇങ്ങനെ പറ തിപ്പിക്കുന്നത്. താക്കർക്ക് അമിതാവേശമുണ്ടും ഇല്ലെന്നത്, ശരിയായിരിക്കാം. പക്ഷേ, അവർക്ക് താക്കളോട് അങ്ങനെയെ തില്ല..
- കാളി** : ദേശാടനം കഴിഞ്ഞ് തിരിച്ചുവരുമ്പോശേയ്ക്കും എല്ലാം ശരിയാകും.. താക്കർ ആഗ്രഹിക്കുന്നതുപോലെ ശക്തനായ ഒരു രാജകുമാരൻ്റെ കയ്യിൽ ശൗരിയെ എൽപ്പിക്കുക. കുറേക്കാലമായി ദുരയാത്രചെയ്തിട്ടും. എന്ന ഇന്നുതന്ന പുറിപ്പെട്ടുകയായി. നേരം പുലർന്നാൽപ്പിനെ പോകാൻ പറിയുവരില്ല.
- വിക്ര** : എന്നോട് അപ്രിയം തോന്നരുതേ.. ഗത്യുന്നരമില്ലാതെ ഏറ്റു ടുതതാണ് ഈ ദിവസം. സത്യം പറഞ്ഞാൽ എനിക്കുമുണ്ട് വിഷമം. താക്കളെ പിരിയേണ്ടിവരുന്നതിൽ.

- കാളി** : സാരമില്ല.. എല്ലാം നല്ലതിനാണ് എന്ന് സമാധാനിക്കു.. ഈനിയാതെ ചോദിക്കാൻ ഇടക്കിട്ടിയെന്നു വരില്ല. അതുകൊണ്ട് വിട... ചിലപ്പോൾ എന്നെന്നേയ്ക്കുമായി.
- വിക്ര** : അശുദ്ധ പറയാതിരിക്കു.. നാം വിശദും കണക്കുമുട്ടും.. ഏറെവെക്കാതെ.

രംഗം - 12

(മഹാകാളക്ഷേത്രം. ഗൗരി താപസവേഷത്തിൽ. വസന്തയും ലതികയും കൃഡ.)

- വസന്ത** : ഗൗരി.. എന്ത് വിവരക്കേടാണ് നീ കാണിക്കുന്നത് ? കാളിഭാസൻ നിനെ ഇഷ്ടമായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഒക്കശരം മിണ്ടാതെ പാതിരാത്രിയിൽ നാടുവിടുമായിരുന്നോ ? പിനെ.. നീ ഇവിടെ ക്ഷേണം പോലും കഴിക്കാതെ തപസ്സിരുന്നതുകൊണ്ട് എന്തു പ്രയോജനം?
- ഗൗരി** : ജേയ്യഷ്ടം അദ്ദേഹത്തെ പറഞ്ഞയച്ചതാണ്. എനിക്കറിയാം എന്നാൻ കാരണം കാളിഭാസൻ അപമാനിക്കപ്പെട്ടു. കൊട്ടാരം വിട്ടുപോകേണ്ടിയും വന്നു. അദ്ദേഹം കൊട്ടാരത്തിലേയ്ക്ക് തിരിച്ചുവരുണം. ഒന്നുകിൽ എനിക്കു വരുണ്ണ മാല്യം ചാർത്താൻ അല്ലെങ്കിൽ..
- ലതിക** : അല്ലെങ്കിൽ ?
- ഗൗരി** : അല്ലെങ്കിൽ എൻ്റെ മരണവാർത്ത ആരൈക്കില്ലും പറഞ്ഞ റിഞ്ഞ്..
എൻ്റെ തീരുമാനത്തിൽ മാറ്റമില്ല. പുജയ്ക്കുള്ള ഒരുക്കങ്ങളാക്കേ ചെയ്തുകൊള്ളു.
- (ഒരു സ്ത്രീയുടെ കരച്ചിൽ കേൾക്കുന്നു)
- " മോഞ്ഞ.. അരുത് ! തപസ്സു തുടങ്ങരുത്.. അമ്മയാണ് പറയുന്നത് ... "
- " ഉമേതിമാത്രാ തപസ്സോ നിഷ്ഠിഭാ
പശ്ചാദ്യമാവ്യാം സുമുഖി ജഗാമ "
- (രാജണിയും രാജാവും വിക്രമാദിത്യനും രംഗത്ത്. മഹാരാണി കരണ്ടുകൊണ്ടാണ് വരുന്നത്.)
- രാജണി** : അരുത്.. മോഞ്ഞ, സാഹസം കാണിക്കരുത്. തപസ്സിൽ നിന്ന് പിയാറു.. അഛന്നും ജേയ്യഷ്ടംനും പറയുന്നത് അനുസരിക്കു.. ഗുരുനിന്നയരുത് ?
- ഗൗരി** : ഇല്ലമേ ! ഗൗരിയുടെ തീരുമാനത്തിൽ മാറ്റമില്ല. പിനെ.. ഇന്ത്യാര പുജ ഗുരുനിന്നയാകുന്നതെങ്ങനെ ?

- രാജാവ്** : മക്കളേ.. കാളിഭാസന് നിനെ വിവാഹം കഴിക്കാൻ സമ്മത മാണഞ്ചിൽ അച്ചുന്ന് നൃവട്ടം സമ്മതം. പക്ഷേ.. അയാളെ വിട ? ഒരു വാക്കുപോലും എന്നോടുപറയാതെ നാടുവി ടില്ലേ ? സത്യമായിട്ടും എനിക്കരിയില്ല. എന്തിനാണയാൾ കൊട്ടാരം വിട്ടുപോയതെന്ന്.
- ഗൗരി** : അച്ചുനിയില്ല. പക്ഷേ.. വേരെ ചിലർക്കരിയാം (വിക്രമാദി ത്യന്റെ മുവത്തുനോക്കുന്നു. വിക്രമാദിത്യൻ തലകുനി കുന്നു)
- രാജാവ്** : എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലാക്കുന്നില്ലല്ലോ..
- വിക്ര** : അച്ചൻ കഷ്മിക്കണം. കാളിഭാസൻ ദേശസ്വീരത്തിനു പോയതാണ്. എന്നോടു പരഞ്ഞിരുന്നു. ഒരു വിവാഹമെങ്കെ കഴിച്ച് തിരിച്ചു വരാൻ ഞാൻ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടും ഉണ്ട്. ശക്ത മായ ഒരു രാജവംശത്തിൽ നിന്ന് ഗൗരിക്ക് ഭർത്താവിനെ ലഭിക്കുന്നത് ഉജ്ജയിനിയുടെ നാളേയ്ക്കും നല്ലതാണല്ലോ എന്നും കരുതി. ഗൗരിയുടെ സ്വന്നഹം ഇത്രമാത്രം ഗൗരവമുള്ളതാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയില്ല.
- രാജാവ്** : കവിയെ അങ്ങനെ പറഞ്ഞുവിടരുതായിരുന്നു. അപമാനിക്കേ പ്പെട്ടതായി തോന്ത്രിക്കാണും. സാരമില്ല.. നമുക്ക് അനേകിച്ചുകണ്ണുപിടിക്കാം (ഗൗരിയോട്) അതിനു നീ ഇത്ര കട്ടത്ത തപസ്സു ചെയ്യണം എനില്ല.)
- ഗൗരി** : ഇല്ലാം.. അദ്ദേഹം അങ്ങനെയൊന്നും തിരിച്ചുവരില്ല. അഭിമാനം വ്യാഘ്രപ്പട്ടാണ് ഇരഞ്ഞില്ലോയൽ. ജീവിക്കാനായാലും മരിക്കാനായാലും എനിക്കിൽക്കേ വഴിയുള്ളൂ. അച്ചുന്നും അമധ്യം എന്നെ അനുഗ്രഹമിക്കണം.
- (മുട്ടകുത്തുന്നു.)
- രാജാവ്** : വാശിപിടിച്ചാൽ പിനെ നിന്നോട് എന്തു പറഞ്ഞിട്ടും കാര്യമില്ലെന്നറിയാം. ഇനിയൊക്കെ നീലകണ്ഠംൻ തനെ നിശ്ചയിക്കേട്.
- ശക്രാ .. കാതതുകൊള്ളണോ...
- (ക്രഷ്ണത്തിനു നേരെ തൊഴുന്നു)
- (വസന്തയോടും ലതികയോടും)
- ഇവർക്ക് പുജയ്ക്കുവേണ്ട ചമതയും, പുക്കളും, ദർശയും ശേഖരിച്ചു കൊടുക്കണം. പിനെ.. തുളസീതീർത്ഥമെക്കില്ലും കുടിക്കാനും പറയണം. ചുമരുണ്ടെങ്കിലേ ചിത്രമെഴുതാൻ കഴിയു. അത് ഓർത്താൽ നന്ന്.

(രാജസഭയ്ക്ക് ഭോജരാജാവ് സിംഹാസനത്തിൽ. പണ്ഡിതന്മാർ തമ്മിൽ ചർച്ച നടക്കുകയാണ്.)

പണ്ഡി : യക്ഷഗന്ധി കമ കാളിഭാസൻ സകൽപ്പിച്ച് എഴുതിയതാവാം. പക്ഷേ.. പിന്നീട് സത്യമായി വീച്ചു എന്ന് ഒരു യക്ഷൻ വന്ന് കാളിഭാസനോട് പറഞ്ഞതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. കാളിഭാസന ഭദ്രകാളി അനുഗ്രഹിച്ചു എന്ന് പറയുന്നത് നേരുത നേയാണോ ?

രണ്ട് : ജീവിതത്തെ ആഴത്തിൽ അറിയാനുള്ള ഉൾക്കൊഴ്ചയാണ് കവിതാം. നല്ല കവിക്ക് സത്യം കാണാനുള്ള അന്തർദ്ദൃഷ്ടിയുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ് അധ്യാർഷ എഴുതുന്നത് സത്യമാക്കുന്നത്. രംഗത്തിൽ ഇത് ദേവിപ്രസാദംതന്നെ.

മുന്നാ : മേഖസന്ദേശത്തിലെ നായകനെയേപ്പിച്ച് അഞ്ചെന യക്ഷനോളം പോകേണ്ടതുണ്ടോ ? കവിയുടെ പ്രസാധം തന്നെ ആയിക്കുവേ മേഖസന്ദേശത്തിൽ ഇതിവ്യത്തം ?

ഒന്നാ : അപ്പോൾ അളളകാപ്പുറിയോ ?

രണ്ട് : അത് ഉള്ളജയിനിയുമാകാം. ഏത് നഗരവുമാകാം.

(മഹാരാജാവ് വിഷാദഭാവത്തിൽ ഇരിക്കുകയാണ്. അല്പം കഴിഞ്ഞ എഴുന്നേൽക്കുന്നു)

രാജാവ് : നല്ല സുവം തോനുനില്ല. നമുക്കിപ്പോൾ പിരിയാം.

(രാജാവ് അക്കത്തെത്തയ്ക്കുപോകുന്നു. മറ്റുള്ളവർ സംഭാഷണം തുടരുന്നു)

ഒന്നാ : കാളിഭാസൻ കൊട്ടാരം വിച്ചതിൽപ്പിനെ മഹാരാജാവിന് ഓനില്ലും താൽപര്യം കാണുനില്ല.

രണ്ട് : ശരിയാണ് രാജസഭയിലേപ്പോൾ ചടങ്ങിനു മാത്രം

മുന്നാ : ഭരണകാര്യങ്ങളിൽപ്പോലും മഹാരാജാവിപ്പോൾ ശ്രദ്ധിക്കുനില്ല എന്നാണ് എൻ്റെ പക്ഷം.

വിക്ര : ശരിയുടെ തപ്പി, കവിയുടെ നാടുവിടൽ, രാജഞ്ചിത്യുടെ സകം, എല്ലാംകൂടി മഹാരാജാവിന് താങ്ങാൻ വയ്ക്കാതായി ടുണ്ട്. കൂത്യസമയത്ത് അമൃതേത്തത് പോലും ഇല്ലാതായിരിക്കുന്നു.

ഒന്നാ : രാജകുമാരി ഉള്ളാവ്രതമിരിക്കുന്നോൾ മഹാരാജാവിന് എങ്ങനെയാണ് അമൃതേത്ത കഴിക്കാനാവുക ?

വിക്ര : എല്ലാവർക്കുമുണ്ട് ദുഃഖം. പക്ഷേ പ്രായക്കുടുതലും രാജ്യഭാരവും കാരണം മഹാരാജാവിന് സഹിക്കാൻ പറ്റാതായിരിക്കുന്നു.

- രണ്ട്** : ഭരണകാര്യങ്ങളും ഇനി യുവരാജാവിനെ എൽപ്പിക്കാൻ പോകുന്നു എന്നും പറഞ്ഞുകേട്ടു.
- വിക്രീ** : ആരു പറഞ്ഞു ? അതൊന്നും നടക്കില്ല.
- മുന്നാ** : അല്ലോ.. അതിൽ തെറുപരിയാനില്ല. മഹാരാജാവിന് വിശ്രമിക്കാനുള്ള പ്രായം ആയല്ലോ. ഇനി യുവരാജാവ് എല്ലാം നോക്കി നടത്തണം. വാനപ്രസ്ഥം എന്നൊരാഴ്മം പണ്ടേ പതിവുള്ളതല്ലോ ?
- രണ്ട്** : യുവരാജാവിന് നല്കാലം വരുന്നു എന്ന് ചുരുക്കം.
- ങ്ങാ** : അതെയെതെ ! ഇനിയിപ്പോൾ.. കവിയെ പറഞ്ഞുവിട്ടും ഇതൊക്കെ ഉദ്ദേശിച്ചാകുമോ ?
- വിക്രീ** : നിർത്തിൻ !
- രണ്ട്** : യുവരാജൻ, ഞങ്ങൾ വെറുതേ.. തമാശ പറഞ്ഞതനേയുള്ളൂ.
- വിക്രീ** : മനസ്സിലായി ! അധികാരം പിടിച്ചെടുക്കാൻ കുത്രേം മെന യുന്ന യുവരാജാക്കന്മാരുടെ കമ ഞാനും വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. അക്കുട്ടത്തിൽ വിക്രമാദിത്യുനെ പെടുത്തരുത്. ഭോജരാജാവ് സ്ഥാനം ഒഴിയില്ല. ഉപജയിനിയിുടെ ചെങ്കോൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിൽത്തന്നെ ഇരിക്കും. സുരക്ഷിതമായി. അതിനു വേണ്ടി വിക്രമാദിത്യൻ എന്നുവിട്ടുവീഴ്ചയും ചെയ്യും എന്നും..
- ആരവിടെ !
- വിഷ്ണുദാസനോട് വരാൻ പറയു.
- ങ്ങാ** : അങ്ങ് എന്തിനുള്ള പുറപ്പാടാൻ ?
- വിക്രീ** : കാളിദാസനെ തിരികെ വിളിക്കണം.
- രണ്ട്** : അപ്പോൾ ഗ്രാമിയെ അദ്ദേഹത്തിന് വിവാഹം ചെയ്തു കൊടുക്കുമോ ?
- വിക്രീ** : അത് അദ്ദേഹം കൂടിവേണമല്ലോ തീരുമാനിക്കാൻ.. പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തെ കൊട്ടാരത്തിൽ വരുത്തിയേ തീരു..
- മുന്നാ** : അദ്ദേഹം തിരിച്ചുവരുമോ ?
- വിക്രീ** : വരും എനിക്കുറപ്പുണ്ട്. മഹാരാജാവിന് സുവാമില്ലെന്നു ഞാക്കൽ കാളിദാസൻ വരാതിരിക്കില്ല
- പാറാ** : വിഷ്ണുദാസൻ മുഖം കാണിക്കാൻ വനിതിക്കുന്നു.
- വിക്രീ** : വരാൻ പറയു.
(വിഷ്ണുദാസൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)
- വിക്രീ** : വിഷ്ണുദാസൻ, വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു ഭൂത്യം ഞാൻ താക്കലെ എൽപ്പിക്കുകയാണ്.

- വിഷ്ണു : ഉത്തരവ് യുവരാജൻ..
- വിക്ര : കാളിഭാസൻ എവിടെയുണ്ടെന്ന് നിന്നക്കുറിയാമല്ലോ..
- വിഷ്ണു : സത്യമായിട്ടും എനിക്കുറിയില്ല സ്വാമീൻ.
- വിക്ര : എങ്കിൽ അനേകഷിച്ച് കണ്ണുപിടിക്കണം. ഇവിടെതെ അവസ്ഥ താങ്കൾക്കുറിയാമല്ലോ.. ഗൗരി ഉണ്ണാവെത്തതിലാണ്. മഹാരാജാവ് വല്ലാതെ ദുഃഖിക്കുന്നു. രാജുകാര്യങ്ങളിൽപ്പോലും ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല. അമ്മയുടെ ആരോഗ്യവും ദിനംപതി മോൾ മാറി വരുന്നു. ഇവരെഒക്കെ ജീവിച്ചിരിക്കണമെന്ന് കാളിഭാസൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നെങ്കിൽ തിരിച്ചുവരാൻ പറയണം.
- വിഷ്ണു : അപ്പോൾ രാജകുമാരി ?
- വിക്ര : അതെ. അദ്ദേഹത്തിന് സമ്മതമാണെന്ന കിൽ ഗൗരിയെ വിവാഹം ചെയ്തുകൊടുക്കാൻ ഞങ്ങൾക്കു പുർണ്ണസമ്മതം. അക്കാര്യം കൂടി അറിയിച്ചേയ്ക്കു.
- വിഷ്ണു : ഉത്തരവ് !
- വിക്ര : ശരി.. ഉടനെ പുറപ്പെട്ടോളു.. വൈക രൂത് ! വൈകിയാൽപ്പിനെ തിരിച്ചുവന്നിട്ടും ഫലമില്ലാതാകും.
- (വിഷ്ണുഭാസൻ പോകുന്നു)

രംഗം - 14

(ഹിമാലയത്തിന്റെ ദൃശ്യം. ഒരു ഗുഹയ്ക്കുമുമ്പിൽ കാളിഭാസൻ ധ്യാനത്തിൽ. കയ്യിൽ ഓലയും എഴുത്താണിയും. മുടിയും താടിയും വളർന്ന് തിരിച്ചുവരിയാൻ കഴിയാത്ത രൂപം. കുമാരസംഭവത്തിലെ ശ്രോകം കേൾക്കുന്നു)

" അസ്ത്രയുതരസ്യാം ദിശി ദേവതാത്മാ
ഹിമാലയേ നാമ നഗാധിരാജഃ
പുർവ്വാപരൈവാരി നിഡി വഗാഹ്യ
സ്ഥിതഃ പുമിപ്യാ ഇവ മാനദണ്ഡഃ "

" പുർവ്വാപരാശികളിൽ മുഞ്ഞിവടക്കുവിക്കിൽ
മേവുന്നു ശ്രേഘവരനാകിയ ദേവതാത്മാ
ഭൂവിൽ വലിപ്പമറിയാനൊരു മാനദണ്ഡഃ-
മാവേ നമുക്കിന്തു ഹിമാലയ നാമയേയൻ "

(വിഷ്ണുഭാസൻ രംഗത്. ഏറെ യാത്രചെയ്തത്തിന്റെ ക്ഷേണം. കയ്യിൽ വടി, ഭാണ്ഡാക്കട്ട്. വടി നിലത്തുന്നി തുണ്ടിയാടി കാത്തു നിൽക്കുന്നു. ശ്രോകം ചൊല്ലിത്തുടങ്ങുമ്പോൾ വടിയുടെ മുകൾഭാഗത്തെ പിടുത്തം വിട്ട താഴോട്ട് ഉംബനുവരുന്നു. കാളിഭാസൻ എഴുന്നേറ്റ് ഓലയും

എഴുത്താണിയും എടുത്തുവെയ്ക്കുന്നു. വിഷ്ണുദാസൻ നിലത്തുവിഴുന്ന ശമ്പദം കേട്ട് ഓടിച്ചല്ലെന്നു.

കാളി : ഹേയ്.. വിഷ്ണു.. വിഷ്ണു.. എന്തുപറ്റി ?

(വിഷ്ണുദാസൻ സാവകാശം കണ്ണുതുറക്കുന്നു. കാളിദാസൻ പിടിച്ച് എഴുനേരപ്പിക്കുന്നു)

വിഷ്ണു : പറ്റിയതല്ല.. പറ്റിച്ചതാണ്.

കാളി : ആർ പറ്റിച്ചു ?

വിഷ്ണു : ഒങ്ങൾ ! ഒന്നും അറിയാത്തതുപോലെ പറയുന്നതുകേട്ടില്ലോ? പറ്റിച്ചത് താങ്കൾ തന്നെ. കവി കാളിദാസൻ. എഴുശരാ.. ഞാൻ ജീവനോടെ ബാക്കിയായതുതന്നെ ഭാഗ്യം ! ഇനി യിപ്പോ.. തിരിച്ചുചെല്ലുവോ.. ആ പെൺകുട്ടി ഇഹലോക വാസം വെടിഞ്ഞുകാണുമോ.. ആവോ.. എന്നാൽപ്പിനെ തിരിച്ചു ചെല്ലാതിരിക്കുന്നതാകും നല്ലത്. ഇവിടെനിന്നാ കുമ്പം.. കൈലാസത്തിലേയ്ക്ക് വഴി എന്നെയില്ലോ.. മോക്ഷ മെകിലും കിട്ടും.

കാളി : നീ എന്തൊക്കെയാണ് പുലവുന്നത് ? ഞാൻ എന്തു പറ്റിച്ചു? യാത്ര തിരികുന്നതിന്റെ തലേ ദിവസം നിന്നോട് പരഞ്ഞി രൂപിലേണ്ടു ?

വിഷ്ണു : പറഞ്ഞു.. പക്ഷേ, എവിടെയ്ക്കാണ് പോകുന്നതെന്ന് പറഞ്ഞോ?

കാളി : ഇല്ല.

വിഷ്ണു : എന്തുകൊണ്ട് പറഞ്ഞില്ല ? എന്ന കഷ്ടപ്പെടുത്താൻ.. അല്ലോ തെന്തിന് ?

കാളി : അതിന് എനിക്കെന്തിട്ടുവേണേ ? എങ്ങോടുപോകുന്നുന്നു?

വിഷ്ണു : അതുതന്നെയാ പറഞ്ഞത്.. പറ്റിച്ചുന്ന്..

കാളി : എന്തുണ്ടായിന്.. തെളിച്ചുപറ്റി.

വിഷ്ണു : രാജകുമാരി തപസ്സുതുടങ്ങി. കാളിദാസൻ കൊട്ടാരത്തിൽ തിരിച്ചുചെല്ലാമത്രേ..

കാളി : എന്തിന് ?

വിഷ്ണു : ഒന്നുകിൽ അവരെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യാൻ. അല്ലെങ്കിൽ അവൾ മരിച്ച ശേഷം അവസാനമായി ഒരു നോക്കു കാണാൻ.

കാളി : മരിക്കേ ? ഗൗരിക്കെന്നുപറ്റി ?

വിഷ്ണു : അതെല്ലു പറഞ്ഞത് തപസ്സുതുടങ്ങിന്.. ജലപാനംപോലുമി ഫൂതെ കൊടുന്തപ്പല്ല. മഹാകാളുക്കേഷ്ടത്തിനുമുന്നിൽ. ഇല

- കർപ്പോലും ഭക്ഷിക്കാത്തുകൊണ്ട് അവരെയിപ്പോൾ
അപർണ്ണമയന്നാൻ വിളിക്കുന്നത്.
- കാളി** : ഇഷ്യരാ.. ! എത്ര ദിവസമായി ?
- വിഷ്ണു** : ഞാൻ യാത്ര തിരിക്കുവോൾ വാരം രണ്ടുകഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളൂ.
പക്ഷേ, യാത്രതിൽച്ചിട്ടിപ്പോൾ എത്രനാളായെന്ന് ഒരെത്തും
പിടിയും ഇല്ല. കാട്ടിൽ എങ്ങനെന്ന നാളും പക്കവും ഓർക്കാൻ?
- കാളി** : എന്തൊരു ശാപം കിട്ടിയ ജനമാണ് എന്തേരുതുപെ
രുമാറുന്നവർക്കും സ്നേഹിക്കുന്നവർക്കും എല്ലായ്പോഴും
കൊടിയ വിപരത്തുമാത്രം സംഭവിക്കുന്നു. സന്തോഷത്തോടെ
കഴിയേണ്ട രാജകുമാരി. ഏതെങ്കിലും മഹാരാജാവിന്റെ
യർമ്മപത്തനിയാക്കേണ്ടവർ. ദരിദ്രവാസിയായ ഒരു കവിയെ
സ്നേഹി ചുതിന്റെ പേരിൽ അവൾ എന്തുമാത്രം
കഷ്ടപ്പെടുന്നു!
- വിഷ്ണു** : അപ്പോൾ താങ്കൾ എന്തേരു കുടെ ഇപ്പോൾ വരുന്നോ അതോ
രാജകുമാരി മരിച്ചുശേഷം ശവം കാണുന്നോ ?
- കാളി** : ചെറി ! അശുദ്ധ പറയാതിരിക്കു..
- വിഷ്ണു** : എക്കിൽ, ഉടനെ പുറപ്പെടുന്നതാണ് നല്ലത്. "ഹോ.. വിഷ്ണു
ദാസാ.. നീയെന്ന കല്യാണം കഴിക്കണം 'എന്നു ശാംഖം
പിടിച്ച് ഒരു പെണ്ണും തപ്പിച്ചെഴുന്നില്ലല്ലോ.. ദൈവമേ !
ഞാനൊക്കെ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ട് എന്ന കാര്യം ?
- കാളി** : ഞാൻ വന്നതുകൊണ്ട് എന്ന കാര്യം ? മഹാരാജാവും യുവ
രാജാവും വിവാഹത്തിന് സമർത്തിക്കുമോ ?
- വിഷ്ണു** : അവരെക്കും എനേ സമർത്തിച്ചിരിക്കുന്നു. എങ്ങനെന്നെയെ
കിലും രാജകുമാരിയുടെ ജീവൻ രക്ഷപ്പെട്ടാൽ മതി എന്നാ
ണിപ്പോൾ പ്രാർത്ഥമന. അവരല്ലോ എന്ന നാടുമുഴുവൻ ഓടി
ചുത് !
- കാളി** : എന്നാലും..
- വിഷ്ണു** : ഇനിയും എന്താണ് തടസ്സം ?
- കാളി** : അത് ശരിയാവില്ല വിഷ്ണു.. നിന്നക്കരിയാമല്ലോ.. എന്തേരു മന
സ്ഥിതി ഒരു പെൺകുട്ടിയെയുള്ളൂ. അനും ഇന്നും.
- വിഷ്ണു** : മരിച്ചവർ ഇനി തിരിച്ചുവരില്ലല്ലോ..
- കാളി** : നഷ്ടപ്പെടുന്നതിന്റെ ദുഃഖമാണ് കവിയുടെ സന്ധാദ്യം. വേർപ്പാ
ടിന്റെ ഉമിത്തീയിൽ വെന്നുനിറിയാണ് കവിത പുക്കുന്നത്.
ഈ ദുഃഖം എനിക്കു കൈ വിടാൻ വയ്ക്കുന്നതു ! ഇതെന്തേരു രഹസ്യ
സന്ധാദ്യം.. എന്തേരു മാത്രം ജീവിതം !
- വിഷ്ണു** : ഇങ്ങനെ പിടയുന്നതും ആത്മഹത്യയല്ല ? ആരോടാണ്
താങ്കൾ പക വീടുന്നത് ?

- കാളി** : ഇന്ത വാർഷമുന്നയിൽ പിടയുണ്ടാഴും കവിതയുണ്ടെന്ന് കൃതിന്.
- വിഷ്ണു** : ഞാൻ തർക്കി കുന്നില്ല. താങ്കളുടെ കവിതയ്ക്കും താങ്കൾക്കും ഇന്ത ദുഃഖം നല്പതിനാവാം. താങ്കൾ മഹാകവിയായി നാളെ കൊണ്ടാടപ്പെടുട്ടുക്കാം. പക്ഷേ അതിനുവേണ്ടി രാജകുമാരിയെയും മഹാരാജാവിനേയും, ഉജ്ജയിനിയെയും ശിക്ഷിക്കാൻ താങ്കൾക്ക് എന്തയിക്കാരം ?
- കാളി** : ശിക്ഷിക്കുകയോ ? ഞാനോ ? എല്ലാ ശിക്ഷയും ഞാൻ ഏറ്റി ടേയുള്ളു.. ഭോജരാജാവും രാജത്തിയും എന്നിക്ക് അച്ചുനമ്പും മാരെപ്പാലെയാണ്. അവർക്കുവേണ്ടി എന്ന് ജീവിതം പോലും സന്നോഷത്തോടെ ബലിനല്കും. അവരെ വേദനിപ്പിക്കാതിരിക്കാനാണ് ഒളിച്ചോടിയതു പോലും.. എന്നിട്ടും താങ്കൾ ഇങ്ങനെ പറയുന്നല്ലോ..
- വിഷ്ണു** : അതെ ! ഞാൻ മാത്രമല്ല, ഉജ്ജയിനി മുഴുവനും ഇങ്ങനെയേ പറയു. അറിയുമോ ? മഹാരാജാവ് രോഗിയായി. ഭരണകാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല. രാജത്തിയും കിടപ്പിലാണ്. താങ്കൾ കൊട്ടാരത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ ഇതെല്ലാം ഒഴിവാക്കാമായിരുന്നു.
- കാളി** : വിഷ്ണു.. പക്ഷേ എങ്ങനെ ? പ്രിയംവദയെ ഞാൻ എവിടെ വെച്ചാണ് മറക്കുക !
- വിഷ്ണു** : ഞാൻ കുറ്റം പറയില്ല ! താങ്കളെ സ്നേഹിക്കുന്നവർ ആ ഒരോ രൂക്കാരണത്താൽ മരിക്കണം എന്നാവും വിധി ! പ്രിയംവദത്താകളുടെ മടിയിൽക്കിടന്നു മരിച്ചു. ഇനിതാമ്മറ്റാരുപെണ്ണകുട്ടി.. രാജകുമാരി മരിച്ചാൽപ്പിനെ ഭോജരാജാവും രാജത്തിയും ജീവനോടിരിക്കില്ല. അങ്ങനെ വന്നാൽ താങ്കൾക്ക് ദുഃഖം ഇനിയും വർദ്ധിച്ചുകുട്ടിട്ടും. മഹാകാവ്യങ്ങൾപലതും എഴുതാനും കഴിണ്ടെന്തയ്ക്കും.
- കാളി** : നിർത്ത ! നിന്നേ ഭാവന വല്ലാതെ കാട്ടുകയറുന്നു. ഇല്ല.. അങ്ങനെ സംഭവിക്കില്ല. ഞാൻ അതിന് അനുവദിക്കില്ല.
- വിഷ്ണു** : ഭാവനയല്ല സുഹൃത്തേ.. സത്യം ! കവികളെപ്പാലെ ഭാവനാസന്ധനല്ലോ വിഷ്ണുദാസൻ.. പക്ഷേ... ഒന്നേന്നിക്കുയാം കാളിദാസൻ ഭാവനയിൽ സ്നേഹിച്ച പുരുഷനെ ലഭിക്കുന്ന കാമുകിമാരാണുള്ളത്. ആതുസംഹാരത്തിലെ പ്രിയ, കാമുകനെ ലഭിച്ചവളാണ്. യക്ഷന് സന്ദേശമയയ്ക്കാൻ ഒരു മേഘത്തെന്തെയകില്ലും കിട്ടി. സ്വന്തം ജീവിതം മറ്റാന്നായാൽ എവിടെയാണ് കവിയുടെ സത്യസന്ധര ?

- കാളി** : ഞാൻ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത് ? വിഷ്ണു പറയു.
- വിഷ്ണു** : ഞാൻ പറഞ്ഞാൽ വഴിയുമോ കാളിഭാസൻ ? കവിക്ക് സ്വന്തം ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളെ പ്രധാനം ! മറ്റുള്ളവരുടെ ദുഃഖവും സ്വന്തം ദുഃഖവും താങ്കൾക്ക് കവിതയാക്കാമല്ലോ ! അതല്ലോ നല്ലത്..
- കാളി** : വിഷ്ണു.. തമാഴ കളയു.. എന്തേ കവിത വറ്റിപ്പോയാലും ശരി സ്വന്നേഹിക്കുന്നവരെ കൊല്ലയ്ക്കുകൊടുക്കാൻ എന്നി കാവില്ലോ. കാളിഭാസൻ അത്രയ്ക്ക് ക്രൂരന്നല്ലോ.. വരാം ആരുടെ മുന്നിലും കഴുതതുനീട്ടാം. കാളിഭാസൻ സ്വന്തം കണ്ണീരിക്കേണ്ട മാത്രം കാമുകനാണ്. മറ്റുള്ളവരുടെ ദുഃഖം ഒരിക്കലും ആഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ലോ.. ഏറിക്കലും..

രംഗം - 15

(മഹാകാളക്ഷേത്രപരിസരം. ഗൗരി കൊടുംതപ്പല്ലോ ചെയ്യുന്നു)

"യദാഹ്ലം പുർവ്വതപഃ സമാധിനാ
നതാവതാ ലഭ്യമമംസ്ത കാംക്ഷിതം
തദാനപേക്ഷ്യ സ്വ ശരീര മാർദ്ദവം
തപോ മഹാർ സാ ചരിതും പ്രചക്രിയേ "

" ജലിച്ച നാലശ്രികൾ തൻ നടുക്കുതാൻ -
ചലിച്ചിടാ തന്യുനെ നോക്കിടാതെയും
തുളിച്ചു കണ്ണിൽപ്പെട്ടുമർക്കരശ്മിയെ
തുളിച്ചു നിർത്തിട്ടു തപല്ലു ചെയ്തവൻ !
നിരന്തരം തീവെയിൽ പെട്ടെന്നെന്നു തൻ
മുഖം വിളങ്ങൈ നന്ദപക്ഷങ്ങാപമം
കറുത്തുവന്നതെ ക്രമേണ ബാലതൻ .
നെന്നടുക്കണ്ണുകൾ ചുട്ടെടുത്ത പോൽ "

(രംഗത്തെയ്ക്ക് താപസവേഷത്തിൽ കാളിഭാസൻ വരുന്നു)

അമാജിനാഷാഡ ധരി പ്രഗതിവാർ -
ജജുലനിവി ബേഹമയേന തേജസ്വാ
വിവേക ക്ഷമി ജജടിലന്തപോവനം
ശരീരബന്ധഃ പ്രമമാശമോയമാ "

(മാനോാലും പൂശിൻ ദണ്ഡിയും ധരിച്ചവനും, പ്രാധമായി സംസാരിക്കുന്നവനും, ബേഹത്രേജസ്സുകൊണ്ട് ജജലിക്കുന്ന പോലിരിക്കുന്നവനും മായ ഒരു ജടാധാരി ഉടൽപുണ്ഡ് ബേഹചര്യം എന്നതുപോലെ തപോവന തതിൽ വന്നുകയറി -)

(കാളിഭാസൻ ഗൗരിയുടെ സമീപം. ഗൗരിക്ക് ആരേ മനസ്സിലാകുന്നില്ല. എന്തോ ബോഹമണി എന്നു കരുതി ഉപചാരപൂർവ്വം സ്വികരിക്കുന്നു.)

വസന്ത : ഇരുന്നാലും മഹാമുന്നേ.. താങ്കൾക്ക് കൂടിക്കാൻ എന്നാണ് വേണ്ടത് ?

- കാളി : അന്നപേയങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ച താപസിയുടെ അടുത്തു വന്ന കുടിക്കാൻ ചോദിക്കുന്നത് ഭംഗികേടല്ലോ?
- ലതിക : അത് സാരമില്ല. അതിമി സൽക്കാരവും ഞങ്ങളുടെ രാജകുമാരിക്ക് പുജപോലെ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്.
- കാളി : ഈപ്പോൾ ഓന്നുംവേണ്ട. ഈ ദർശനം തന്നെ സഹഭാഗ്യകരം. ഹോമത്തിനുവേണ്ട ചമതയും ദർശയുമൊക്കെ കിട്ടുന്നുണ്ടോ.. അല്ലോ ?
- ലതിക : ഉണ്ട് സ്വാമിൻ..
- കാളി : (ഗൗരിയോട്) വെതി നനച്ചു വളർത്തിയ ഈ ലതകളിൽ തുകർച്ചയായി തളിരിടുന്നുണ്ടോ.. കോലരക്കിണറ്റ് ചാറു പുരട്ടാത്തതിനാൽ ഇളംചോപ്പുനിറമായ വെതിയുടെ ചുണ്ടുകളോടു സമമായിരിക്കുന്നു അവ ഈപ്പോൾ.
- (ഗൗരി മഹാ. ദേഖ്യം നിയന്ത്രിക്കുന്നു)
- കാളി : ഭോജരാജാവിൻ്റെ മകളായി ജനനം. മുന്നുലോകത്തെയും സൗര്യം ഒത്തിണാങ്ങിയതുപോലുള്ള അംഗവടിവ്. ഇഷ്ടം പോലെ സമ്പത്ത്. പുതിയ യഹവനം. ഈന്തി തപസ്യുകൊണ്ട് കിട്ടേണ്ട ഫലം എന്താണ്? മനസ്സിലാകുന്നില്ല.
- (ഗൗരി സവികളെ നോക്കുന്നു. ‘നീ തന്നെ പറയു’ എന്ന് അവർ ആംഗ്യം കാണിക്കുന്നു.)
- കാളി : സ്വർഗ്ഗമാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നതെങ്കിൽ ഈത് വെറുതേയുള്ള ശ്രമമാണ്. കാരണം, നിൻ്റെ അച്ചുബന്ധം പ്രദേശങ്ങൾ സ്വർഗ്ഗ സമം തന്നെയാണെല്ലാ. അതിലും, വരചെയാണ് കാംക്ഷിക്കുന്നതെങ്കിൽ അതിന് തപസ്സ് ആവശ്യമില്ല. രത്നം അനേഷ്ഠിക്കാറില്ല. അത് അനേഷ്ഠിക്കപ്പെടുകയാണ്.
- (സവിമാരിൽ രണ്ട് മറ്റവള്ളെ വിളിച്ച് രഹസ്യം പറയുന്നു. വീണ്ടും മഹമായി നിൽക്കുന്നു)
- കാളി : ഹേ.. ഗൗരീ, എത്രകാലമാണ് നീ വിഷമിക്കുക? ബേഹച്ച രൂഗ്രാശമത്തിൽ നേടിയ തപസ്സ് എന്നിക്കുണ്ട്. വെതി അതിൻ്റെ പകുതിഡാഗം എടുത്ത് ആഗ്രഹം നിറവേറിക്കൊള്ളു. പക്ഷേ, ആഗ്രഹം എന്താണെന്നനിയാൻ എന്നിക്ക് താൽപര്യമുണ്ട്.
- (പരിഞ്ഞുകൊടുക്കാൻ ഗൗരി കണ്ണുകൊണ്ട് ആംഗ്യം കാണിക്കുന്നു.)
- വസന്ത : മുനിശ്രേഷ്ഠം... കാളിഭാസൻ എന്ന പേരിൽ പ്രശസ്തനായ കവി നീലകണ്ഠനെ വരനായി ലഭിക്കാൻ തപസ്സുണ്ടിക്കുകയാണ് ഞങ്ങളുടെ രാജകുമാരി.
- (കാളിഭാസൻ ഉരക്കെ ചിരിക്കുന്നു)

ലതിക	: എന്തിനാണ് താങ്കൾ ചിരിച്ചത് ?
കാളി	: അല്ലോ.. ഒരു തെണ്ടിയെത്തന്നെ ഭർത്താവായി ലഭിക്കണമെന്ന് ഇവർക്കെന്നാണിതുവാൻ ! അതിനുവേണ്ടി തപസ്സുപൂർണ്ണി കുന്നതോർത്ത് ചിരിച്ചുപോയതാണ്.
വസന്ത	: സ്വാമി.. അങ്ങനെന്നെല്ലാം പറഞ്ഞ ഞങ്ങളുടെ സ്വാമിനി യുടെ മനസ്സ് നോവിക്കരുതേ..
“നീലകൺം എവിടെയ്ക്ക് പോകുന്നു” എന്ന് ലക്ഷ്യമി ല്ലാതെ ചോദിച്ചുകൊണ്ട്, ഇല്ലാതെ കഴുത്തിൽ കെട്ടിപ്പിടിച്ച് ഇവർ പാതിമയക്കത്തിൽ നിന്ന് ഉണർന്നു കരയാറുണ്ട്.
‘കു നീലകൺം ! പ്രജസാരി, തൃലകഷ്യവാ-
ഗസത്യ കൺംഡപ്പിത ബാഹുബസന്നാ’
കാളി	: (ഗൗരിയോട്) രാജകുമാരി, ഈ ചീതെ ആഗ്രഹത്തിൽ നിന്ന് മനസ്സ് പിന്നിരിക്കു. നിനക്കും രാജ്യത്തിനും ദ്രോഹസ്കരമായത് അതാണ്.
ഗൗരി	: (കുപിതയായി) സബി.. ഇത്താളോട് മിണ്ടാതിരിക്കാൻ പറയു.. ഇത് കേടുകൊണ്ടിരിക്കാൻ എനിക്കു വയ്ക്കു ! അല്ലെങ്കിൽ വേണ്ട.. എന്ന് പോയേക്കാം.
(ഗൗരി പോകാൻ തുടങ്ങുന്നു. കാളിദാസൻ മുന്നിൽ ചെന്ന് വഴിച്ചുകൊണ്ട്)	
കാളി	: എന്നെ മനസ്സിലായില്ല ?
(ഗൗരി ആളെ തിരിച്ചറിയുന്നു. കല്ലുനിറയുന്നു. തൊഴുതുകൊണ്ട് കാൽക്കൽ ഇരിക്കുന്നു)	
കാളി	: അരുത് ! ഇന്നുമുതൽ എന്ന് നിരേക്ക് ഭാസനാണ്. നീ തപസ്സുകൊണ്ട് വിലക്കുവാങ്ങിയ.. നിരേക്ക് ഭാസനി.
“അദ്യപ്രഭുത്വവന്നാംഗി തവാസ്ഥിദാസഃ
ക്രൈതസ്തപോലിരിതിവാദിനി ചന്ദ്രമഹലഹ”	
കാൽക്കൽ കുമിള ഗൗരിയെ എഴുന്നേൽപ്പിച്ചു മാറ്റാടുചേർക്കാൻ ആയുന്നു. ബോധം വിശ്വാസിക്കുത്തുപോലെ ഗൗരി തടയുന്നു.	
ഗൗരി	: എന്നെ ഓർക്കേണ്ടത് ഭൂനാമനായ രാജാവാണ്. അദ്ദേഹ തേനാട് ആവശ്യപ്പെട്ടാലും..
കാളി	: അങ്ങനെന്നെല്ലാവെള്ള. എന്ന് ഇപ്പോൾത്തന്നെ മഹാരാജാവിനെ കാണാം. ഇനിയും ഈ പുക്കാവനം ഉണക്കരുതേ.. എന്നൊരു പ്രാർത്ഥനയുണ്ട്. (ഗൗരി നാണിച്ചു ചിരിക്കുന്നു.)
സബിമാർ	: ഇല്ല.. അങ്ങ് സമാധാനമായി പൊയ്ക്കൊള്ളു. അത് ഞങ്ങൾ നോക്കിരക്കാണ്ടാം.

(Flash Back തുടങ്ങിയ പഴയരംഗം. മുൻ ഭാഗത്ത് “പ്രിയം വദാ..”എന്ന മത്രിച്ചുനിൽക്കുന്ന കാളിഭാസൻ. പിൻഭാഗത്ത് വെളിച്ചും വരു സോൾ രാജാവ് അസ്യമന്ന്)

രാജാവ് : ഒരു കണ്ണി എന്നിട്ടും പൊരുത്തപ്പെടാതെയുണ്ട്.

വരരുചി : ഏതാണ് രാജൻ, ഇനിയും പൊരുത്തപ്പെടാത്ത കണ്ണി? കുത്ത നെയ്യും വിലങ്ങനെയും കളങ്ങളെല്ലാം പുരിപ്പിച്ചില്ലോ? ഇതു സംഹാരം മുതൽ ശാകുന്നതാം വരെയുള്ള കൃതികളിൽ നിന്ന് ഞാൻ കാളിഭാസൻറെ ജീവിതകമെ ഇഴപേർത്തെടുത്തു കാണി ചീല്ലോ?

മേലത്തിന്റെ കയ്യിൽ കാമുകിക്ക് സന്ദേശം കൊടുത്തയയ്ക്കുന്ന യക്ഷൻ..ഈതാ, ഈ കാളിഭാസൻ തനെൻ! ആറു ഇതുക്കൾ ടകാണ്ട് ഹാരം തീർത്ത കാമുകിയുടെ കഴുത്തിലണിയുന്ന ഇതുസംഹാരത്തിലെ നായ കനും മറ്റാരുമല്ല. കുമാരസംഭവത്തിൽ പാർവ്വതിക്കുമുഖിൽ പ്രത്യുക്ഷപ്പെടുന്ന നീലകണ്ഠനും ഇദ്ദേഹം തനെ, രഘുവംശത്തിൽ പാരിജാതപുഷ്പം പോലെ അണിപാതമെറ്റു മരിക്കുന്ന ഇന്നുമതി കാളിഭാസൻറെ പ്രിയംവദ. കാളിഭാസൻറെ ജീവിതത്തിൽ ഇനിയും പുർത്തിയാകാത്ത കളളി ഏതാണ്?

രാജാവ് : കാളിഭാസൻറെ ജീവിതത്തിലല്ല..

വരരുചി : പിനെ?

രാജാവ് : എന്തെ ജീവിതത്തിൽ..

വരരുചി : താങ്കളുടെ ജീവിതത്തിലോ? മനസ്സിലായില്ല.

രാജാവ് : വരരുചി മനസ്സിലായില്ലെന്ന് നടക്കുകയാണ്. വരരുചി മാത്ര മല്ല.. കാളിഭാസനടക്കം എല്ലാവരും.

കാളി : സത്യമായിട്ടും എനിക്കു മനസ്സിലായില്ല. താങ്കൾ എന്താണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്?

രാജാവ് : രഘുവംശത്തിലെ പത്താമ്പത്താം സർബ്ബത്തിൽ താങ്കൾ അവ തരിപ്പിച്ച അണിവർണ്ണൻ ആരാണ്?

കാളി : രഘുവംശത്തിലെ ഏറ്റവും ഒടുവിലത്തെ രാജാവിനെ ഭാവ നയിൽക്കണ്ട് എഴുതിയതാണ്.

രാജാ : എങ്ങനെയാണ് രഘുവംശത്തിലെ ഒടുക്കത്തെ രാജാവ് കാമ ഭ്രാന്തനും സ്ത്രീലുപകടനും കൊള്ളുതാത്തവനുമായത്? അണിവർണ്ണൻ ക്ഷയരോഗം പിടിച്ച് മരിക്കുന്നതായി താങ്കൾ വർണ്ണിച്ചെത്തിന്?

(കാളിഭാസൻ മറന്നു. വരരുചി മറുപടി പറയുന്നു)

வரருചி : ஏதென்று ராஜவங்களினும் உள்ளக்குமஸூர் சில அபசய ணஶ? வித்தினை வயல் என்னதுபோலை புதிய ராஜகு மாரகை சர்ட்டீஸ் யிலிசு ஏறு ராஜமாதாவில் பேரிக்கையில்லை கூன்னதுகொள்க ரல்யுவங்கம் நானிச்சுபோவில்லை என்க கவி ஸுபிலிக்குக்கூடியும் செய்யுண்டு.

ராஜா : வரருசி.. ஹதின் மருபடி பரயேள்ளத் தாக்குல்லை, காஜிதா ஸாங்கள். ஏன்னுகொள்க அஸிவர்ளாஞ்சி தூஷ்யாணஶ்கூங் விகுமாதிரியைகூரிச்சு ஸ்திரைக்கை பேசுவில்லை கம கால்கூங் ஸாமாங்கூங்?

' ஹாரியார்த்தம் பரிஶுந்துமக்கூங்
ஸோயுமேக மபி ஸக்கூந்தரங்
அன்றேவ விஹரன் திவாநிஶங்
நவு பெக்கத ஸமுத்துக்கா: பிஜா: "

ஹாரியார்த்தம் நின்க எரு நிமிசங் போலும் விடுவினில்கூங் வயாத்த ராஜாவ் ராவும் பகலும் அன்றைபுரதத்தில்ததை ரமிச்சு. பார கூரைப்புரி சினிச்சுதேயில்லைது !

"தங்கவாக்க விவராவலங்வினா
கேவலேந சரளை கல்பிதங்"

பிஜக்கால் தங்கால் நல்கியது தை ஜாலவிடவிலுட அதும் வெரும் கால்கொள்க.

"தூஷ்யோச மபிதநைஸா ட தூஜத்
ஸஂஶவங்கு திஷ்ஜாமநாஶவ: "

'வெவடுநால் பரிணதது ரளிக்காதை ஸ்த்ரைக்குமாயி ரமிக்கூங்.'

ஹாஸ்தை கவி பரிணததும் நம்முடை ஸ்திரைக்கை பேசுவில்லை கூங்கூங் ஏன்னுகொள்க? ஹா தூஷ்பேசுவரளையாக்க காஜி தாஸ்தும் பேசுவில்லை தென்கின்?

காஜி : மஹாராஜாவே, அஸிவர்ளாஞ் அயிகாரத்தில்லை அபசய மாங்க. அதிதில் காஜிதாஸ்தும்லை முவும் போலும் களேய்க்கால்.. ஸுக்ஷிச்சு ஸோக்கியால்..! தான்தாஞ் மருபக்கத்து நிர்த்தி குருவிசாரன செய்யுலாங் கவியுடை ஸ்துபாயத என்ன தொங் விஶாஸிக்கூங். அஸிவர்ளாஞ் ஏராஜிலும் பூர்ண மாயி களென்றதாஞ் கஷியில்லை. ஏநால், பலர்கூங் அது முவ சாயயித் பகுவதாகும். தொங்கும் தாக்குமாட்கால் பலர்கூங். ஹத் ஏல்லை முவசாயயாளூல்லை என்க பலர்கூங் தோன்கால். ஏரு பரியிவரை அது ஸ்துபுமாங்க.

ராஜா : தாக்க ஹபூஶ் பரிணதவாக்குக்கை அவன்தியிலை ஏரு ஸாயாரை பாரனில் நின்க கேட்கிறூங்குவெக்கில் பின்னொ ரிக்கலும் அவன் ஶஸ்திக்குமாயிருந்தில்லை.

- കാളി** : കവിയായ കാളിഭാസന് ഇതിൽ കുടുതൽ ഒന്നും പറയാൻില്ല. രാജകല്പപനകൾക്ക് കവിയുടെ സാമാജികതിൽ അധികാര വുമില്ല എന്നാൽ, അവന്തിയിലെ പഴരനായ കാളിഭാസൻ താങ്കളുടെ വാർത്തയിൽ കഴുത്തുനീട്ടാൻ ഒരുക്കമൊണ്ട്. ഭരണാരെ പറഞ്ഞുവിട്ടാൽ മതി. തോൻ എത്തിക്കോളാം. (കാളിഭാസൻ സഭയിൽ നിന്ന് എഴുന്നേറ്റു പോകുന്നു.)
- രാജാ** : ആരവിട !
- വരദുച്ചി** : അരുത് രാജൻ.. അവിവേകം കാണിക്കരുത്ത്! പണ്ട് ഉജ്ജ തിനിയിലേയ്ക്കു വന്ന തെണ്ണിയായ കവിയല്ല ഇപ്പോൾ കാളിഭാസൻ. രാജകുമാരയുടെ ഭർത്താവുകൂടിയാണ്.
- പണ്ഡി** : എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളും ബുദ്ധിപൂർവ്വം പരിഹരിക്കാം. അങ്ങ് സമാധാനിക്കു..
- രാജാ** : സൗഹ്യം ! എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളും പരിഹരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. സഭ ഇപ്പോൾ പിരിയുന്നു. (അല്പം കഴിഞ്ഞ്)
- ആരവിട !
- സായംമായണ്ണന്മാരെ വിളിക്കു..
(സായംനും മായംനും പ്രവേശിക്കുന്നു. വണങ്ങുന്നു)
- രാജാ** : വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ചില കാര്യങ്ങൾ നിങ്ങളോട് പറയാനുണ്ട്.
- സായ** : വിശദികരിക്കണമെന്നില്ല മഹാരാജൻ.. എല്ലാം തങ്ങൾക്കുട്ടി.
- രാജാ** : പരിഹാരവും ഭോഗിയിട്ടുണ്ടാകുമ്മല്ലോ. ബുദ്ധിപൂർവ്വം വേണം പ്രയോഗിക്കാൻ.
- സായ** : ഇന്ന് കാളിഭാസൻ ആ നർത്തകിയുടെ വിട്ടിൽ എത്താൻ സാധ്യതയുണ്ട്. ഗണികാലയത്തിൽ പലതരക്കാരും കാണുമല്ലോ.. മദ്യപാനികൾ, ഏകാലപാതകികൾ എല്ലാം.
- രാജാ** : വിക്രമാഭിത്യൻ ദുർന്മാപപതികാരനാണെന്ന് പ്രചരിപ്പിക്കുന്ന തെന്തിന്? അദ്ദേഹം ഗർജിയുടെ ഭർത്താവുകൂടിയല്ലോ? രാജ വംശത്തെ തേജോവധം ചെയ്താൽ കളക്കം അദ്ദേഹത്തിനു മില്ലോ?
- മായ** : ആ ഭോഷം ചിലപ്പോൾ ഗുണമായും വരാമല്ലോ..
- രാജാവ്** : മനസ്സിലായില്ല.
- മായ** : അല്ല.. കാളിഭാസനും രാജവംശത്തിലെ ബന്ധുവാണല്ലോ.. രാജാവ് ഏകാളളരുതാത്തവനെക്കിൽ... ഭരണം കയ്യേൽക്കാൻ രാജകുമാരിയുടെ ഭർത്താവിനും കടമയുണ്ടല്ലോ..

- സായ : അങ്ങനെന്നെല്ലാരു സാമ്പത്ത തള്ളിക്കളയാനാവില്ല..
- രാജാ : എങ്കിൽ.. വേദ്യാലയം തന്നെയാണ് പറ്റിയ സ്ഥലം. രല്ലു വംശത്തിലെ അഗ്നിവർണ്ണൻ മാത്രമല്ല, മഹാകവിയായ കാളി ദാസനും സ്ക്രീലപടനാഞ്ചൻ ലോകം അറിയണം!.
- സായ, മായ : ഉത്തരവ് മഹാരാജൻ..
- (പോകുന്നു.)

രംഗം - 17

- (ഗൗരിയുടെ അന്തഃപുരം. കാളിഭാസൻ വിഷണ്ണുനായി ഇരിക്കുന്നു. ഗൗരി പ്രവേശിക്കുന്നു. കാളിഭാസൻ ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല. അടുത്തുചെല്ലുന്നു)
- ഗൗരി : (പരിഭ്രമിപ്പാരത്തിൽ) എന്താ വിഷമിച്ചിരിക്കുന്നത്? കണ്ണുകി ടിയില്ലോ അവളെ?
- കാളി : ആരെ?
- ഗൗരി : ഒ.. ഒന്നും അറിയാത്തതുപോലെ.. പരിചാരകരാർക്കു പറഞ്ഞു ചിരിക്കാൻ നല്ലൊരു കമയായി. ശകുന്തളയായി അഭിനയിച്ച നർത്തകിയെക്കണ്ട് കവി മോഹാലസ്യപ്പെട്ടുപോ യെന്ന്.. എങ്കിലും ആ രാജസദസ്സിൽ വെച്ച് വേണ്ടിയിരുന്നില്ല.
- കാളി : ഗൗരി... തൊൻ നിന്നോട് പറഞ്ഞിരുന്നില്ലോ? പ്രിയംവദയെ കുറിച്ചു? അവളുടെ അന്തേമുഖചരായ. അതെ അവൾ തന്നെ! പകേഷ്..എങ്ങനെ? മരിച്ചവർ എങ്ങനെ തിരിച്ചുവരും?
- ഗൗരി : ഒരേ മുഖചരായയുള്ള എത്രപേര് കാണും? അങ്ങേയ്ക്കു വെറുതേ തോന്നിയതും ആവാം.
- ' ഒരുത്തനെന്തതനെ നിന്നും കുറിച്ചിരുന്നാൽ
വരുന്നതെല്ലാം അവനെന്നുതോന്നും.'
- എന്നൊരു ചൊല്ലുണ്ടെല്ലോ..അത് ഒരുത്തിയെത്തന്നെ എന്ന തിരുത്തിയാൽ മതി.
- കാളി : അല്ല! എനിക്ക് തെറ്റുപറ്റിയിട്ടില്ല. പ്രിയംവദയെ എനിക്ക് തിരിച്ചറിയാം. ഈത് അവൾ തന്നെ.
- ഗൗരി : അതെയ്ക്ക് ഇഷ്ടായിരുന്നു അവളെ. അല്ലോ?
- കാളി : അതെ. പറഞ്ഞിരുന്നില്ലോ തൊൻ. എല്ലാ കമകളും?
- ഗൗരി : എനിക്കണിയാം ഔതുസംഹാരത്തിൽ രണ്ട് രണ്ടു കമാപാ ത്രങ്ങളേണ്ണയുള്ളു. മനുഷ്യരായി? പ്രിയംവദയും പിന്നെ താങ്കളും.

(കാളിഭാസൻ പഴയ കമകളിലേയ്ക്ക് മനസ്സുകൊണ്ട് സഞ്ചരിക്കുകയാണ്)

- ഗൗരി : ഒരു കാര്യം ചോദിച്ചാൽ സത്യം പറയുമോ ?
- കാളി : സാധാരണ സത്യം പറയാറില്ല എന്നല്ലോ യാൻ ?
- ഗൗരി : ധനനിയും അലങ്കാരവും എന്തോ ആകട്ട, സത്യം പറയുമോ?
- കാളി : ചോദിച്ചു നോക്കു.
- ഗൗരി : മേലസന്ദേശത്തിലെ ധക്ഷകാമുകി. കുമാരസംഭവത്തിലെ പാർവതി.. ഇവരെക്കു എൻ്റെ പ്രതിരുപണങ്ങാണെന്ന് ഞാൻ അഭിമാനിച്ചിരുന്നു. ഒരു പരിധിവര അഹക്രിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ എനിക്കിപ്പോൾ സംശയം.
- കാളി : എന്തേ ?
- ഗൗരി : അവർക്കും പ്രിയംവദയുടെ മുഖചരായയുണ്ടോ ?
- കാളി : ഗൗരീ !
- ഗൗരി : അതെ. ഗൗരിതന്നെ. എനിക്ക് അസുയയാണ് എന്ന് പറ ഞേതാളു. പക്ഷേ, സ്ത്രീക്കും സ്വന്തം വ്യക്തിത്വം പ്രധാന പ്ലൂട്ടുതന്നെയാണ്. കുമാരസംഭവത്തിൻ്റെ എട്ടാം സർഗ്ഗ തതിൽ കാമചാപല്യങ്ങൾ എന്നെയുണ്ട്. പാർവ്വതീപരമേശ്വര നാരുടെ കാമകേളികൾ ഇത്ര പച്ചയായി വർണ്ണിച്ചതിനെ പലരും കുറച്ചുപ്ലൂട്ടത്തിയിട്ടും ഉണ്ട്. നമ്മുടെ മധുവിധു രാത്രി കളായെ ഞാനാവർണ്ണനകൾ കണ്ണിരുന്നുള്ളു.. ആ വരികൾ വായിക്കുമ്പോൾ മധുരസ്മരണകൾ ഇന്നും എന്നെപ്പോതിയാറുണ്ട്..
- കാളി : അതിലും നിനക്ക് സംശയമോ ?
- ഗൗരി : (ആലോചനയിൽ) അതെ ! ഞാൻ സംശയിക്കുന്നു.
- "ക്ഷീജ്ഞക്കേശമവല്ലപ്ത ചന്ദന
വ്യത്യാർപ്പിത നവം സമത്വരം
തസ്യത്ത്വിച്ചുരമേവലാ ശുണം
പാർവ്വതീരതമദ്ദന ശുപ്തയേ "
- തലമുടി അഴിഞ്ഞും ചന്ദന മാണ്ണും ക്രമമില്ലാതെ നവമുന്നി വാശിപിടിച്ചും അരഞ്ഞാണ് മുറിഞ്ഞും ഉള്ള കാമകേളി...
സത്യം പറയു.. ഇത് അവളുമോ ? താകളുടെ പ്രിയംവദ ?
- കാളി : കവിതയിലെ പ്രണയിനിയെ ജീവിതത്തിൽ തിരയാണ് ശ്രമി ക്കരുത് . സമാനതകൾ കാണും. അതിലേരെ വെവരുഡ്യ അഭ്യും. പ്രിയ, ധക്ഷിണി, പാർവ്വതി, മാളവിക, ഉർവശി, ശകു നിള.. ഇവരിലൊക്കെ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്നത് സ്ത്രീയൈക്കു റിച്ചുള്ള എൻ്റെ സപ്പനങ്ങളാണ്. അതിൽ നിന്ന് ജീവിത തതിലെ ഒരു മുഖവും പുർണ്ണമായി വരച്ചെടുക്കാനാവില്ല. പല രുദ്രയും മുഖചരായ കണ്ണെയ്ക്കാം. അക്കുട്ടത്തിൽ നീയുണ്ട്. മറുപദ്ധതുമുണ്ട്.

- ഗൗരി** : അപ്പോൾ.. മറുപലർക്കും ഉള്ള സ്ഥാനം മാത്രമേ കാളിദാസൻറെ മനസ്സിൽ ഗൗരിക്കും ഉള്ളു അല്ലോ ?
- കാളി** : ഗൗരി.. ഈന് മഹാരാജാവും ഇതുതനെ ചോദിച്ചു. രാഖു വംശത്തിലെ അഖിവർണ്ണൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുവച്ചായയും ഒരു എന്ന്. നിന്നു പരിശേഷം പക്ഷേ.. മുവച്ചായ പുരണ മല്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ്. കുറ്റം നിങ്ങളുടെത്തും.. എന്തേതു തനെ.
- 'ന ബേഡാത് സത്യമപ്പിയാ' എന്ന തത്തം ജീവിതത്തിൽ ആവശ്യമാവാം. കവിതയിൽ വയ്ക്കു ! ഉമിതൈയിൽ നീറി നീറി മരിക്കേണ്ടിവന്നാലും ഞാൻ സഹിക്കും. പക്ഷേ, കവിതയിൽ വിട്ടു വിഴച്ചു വയ്ക്കു ! വയ്ക്കു.. അത് എൻ്റെ സത്യ സാമാജ്യം. അവിടത്തെ ചട്ടകവർത്തി ഞാൻ. ഞാൻ മാത്രം ! മറ്റാരശക്കും അതിൽ അവകാശമില്ല. നിന്നു കൊടുക്കണം ആർക്കും ! (കുഖ്യനായി ഇരഞ്ഞിപ്പോകുന്നു)

രംഗം - 18

(കാളിദാസൻ ഒരു ഗണികാലയത്തിൽ. പാട്ടും നൃത്യവും നടക്കുന്നു. വേറെയും ചില ധനികരുണ്ട്. പരിചാരിക മദ്യം ഒഴിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. ശാകുന്നളളത്തിലെ രംഗത്തെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്ന ദൃശ്യം. നൃത്യം ചെയ്യുന്നത് പ്രിയംവദയുടെ മുവച്ചായയുള്ള പെൺകുട്ടി. പക്ഷേ, കവിശ്രദ്ധക്കുന്നില്ല. പല്ലവി പാടിക്കഴിയുന്നോൾ തിരിച്ചറിയുന്നു. ആവേശത്തോടെ എഴുന്നേൽക്കുന്നു. മറുള്ളവർ പിടിച്ചിരുത്തുന്നു. നൃത്യത്തിനുശേഷം പലരും നർത്തകികൾ സമ്മാനങ്ങൾ നല്കുന്നു. ഒരു ധനികൻ അവളുടെ അരയിൽ കൈചേര്ത്തു പിടിക്കുന്നു. കാളിദാസൻ കുഖ്യനായി ചാടിയെന്നിക്കുന്നു.)

- കാളി** : അവളെ തൊടരുത് ! തൊടരുതവെള്ള. അവൾ എൻ്റെ പ്രിയംവദ.. എൻ്റെ മാത്രം പ്രിയംവദ.. മറ്റാരും അവളെ തൊടുന്നത് എനിക്കിഷ്ടമല്ല !

(ആളുകൾ പരിഹസിച്ച് ആർത്തുചിത്രിക്കുന്നു. നർത്തകി ആകെയർമ്മ സങ്കടത്തിൽ)

- ധനികൻ** : ഹോ.. കാളിദാസൻ, താങ്കൾ മഹാകവിയായിരിക്കാം. പക്ഷേ, ഇത് വിക്രമാദിത്യൻറെ രാജസദസ്യല്ല.. മല്ലിക എന്ന ഗണികയുടെ പീടാണ്. ഇവളെ ആർക്കുംതൊടാം. ആർക്കും.. താങ്കൾക്കും തൊടാം ഇതാ.. ഇയാൾക്കും തൊടാം.. അയാൾക്കും തൊടാം. എന്തുവേണമെങ്കിലും ചെയ്യാം..

പക്ഷ.. പണം വേണം. വെറും പണമല്ലോ.. സ്വർണ്ണനാശയ അൾ (പൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്നു.)

(നർത്തകിയെ ഒന്നുകൂടി ചേർത്തു പിടിക്കുന്നു. നർത്തകി പിടുത്തം വിടുവിക്കാൻ നോക്കുന്നു. പക്ഷ, ധനികൻ സമ്മതിക്കുന്നില്ല.)

ധനി : ഇന്നുരാത്രി ഇവർ എന്തേതാണ്. എന്തേതുമാത്രം. നാളെ വേണമെങ്കിൽ താങ്കൾക്കുവിട്ടുതരാം.. ഇവർ സമ്മതിച്ചാൽ.. ഇപ്പോൾ പോയാട്ടെ. കൊട്ടാരത്തിൽചേരുന്ന് രാജകുമാരിയെ കെട്ടിപ്പിടിച്ച് ഉറങ്ങിക്കോളു.

(ആളുകൾ പരിഹസിക്കുന്നു)

കാളി : അല്ല ! ഇവർ മല്ലികയല്ല ! ഗണികയല്ലിവർ.. ഇവർ എൻ്റെ പ്രിയംവദ.. എൻ്റെ ശകുന്തളു.. ഉർവശി.. മാളവിക.. ഇവളെ ഞാൻ ആർക്കും വിട്ടുതരില്ല. എൻ്റെ സപ്പനനായിക.. എൻ്റെ കവിത. ഇവളെൻ്റെ കവിതയാണ്.. തൊടരുത് ! ഇവളെ തൊട്ട് ശുഖമാക്കരുത് !

(കവി ധനികനെ ബലാൽക്കാരമായി പിടിച്ചുതള്ളുന്നു. പ്രിയംവദയെ ചേർത്തു പിടിക്കുന്നു)

ധനി : എന്ത് ധിക്കാരം ? ഉജജയിനിയിൽ നീതിയും നീയമവും പാടേ നിലച്ചോ ? കവിയാണെന്നുവെച്ച് എന്ത് അതിക്രമവും ആവാ മെനോ ?

. (രണ്ടു രാജഭന്ദാർ ബഹുളം കേട്ട ഓടിവരുന്നു)

ഭടൻ : എന്നാണിവിടെ ബഹുളം? ആരാണ് മദ്യപിച്ച് ബഹുളമുണ്ടാ കുന്നത്? എല്ലാറിനേയും പിടിച്ച് കൽത്തുറുകിലംത്ത്‌കും.. പറഞ്ഞെന്തയ്ക്കാം..

(കാളിഭാസനെ കാണുന്നു)

ഓ.. കാളിഭാസൻ ! താങ്കളുമുണ്ടാ? രാജകുമാരിയുടെ അന്തഃ പുരം എന്തെ ദുരൈയല്ലല്ലോ.

ധനി : ഇയാളാണ് എല്ലാ കുഴപ്പങ്ങൾക്കും കാരണം.

ഭടൻ : എന്ത് കുഴപ്പം ?

ധനി : ഇന്നുരാത്രി ഇവ ഗണികയോടൊപ്പം കഴിയാൻ ഞാൻ നേരത്തെ പണം കൊടുത്തതാണ്. ഇവർ സമ്മതിച്ചതുമാണ്. ഇപ്പോൾ ഇയാൾ പറയുന്നു ഇവർ ഗണികയല്ലെന്ന്. ഇയാ കുടെ (പ്രിയംവദയാണഭേദം)

പിന്നെ മറ്റേതാക്കയോ സ്ത്രീകളാണെന്നും പറയുന്നു.

(മറുള്ളവർ കളിയാക്കിച്ചിരിക്കുന്നു)

es : (മറുള്ളവരോട്) സത്യമാണോ, ഈ പറയുന്നത് ?

മറുള്ളവർ : സത്യമാണ്. കാളിദാസനാണ് പ്രശ്നമുണ്ടാക്കിയത്.

es : കഷമിക്കണം കവേ ! താങ്കൾ രാജകുമാരിയുടെ ദർത്താവും, ആധ്യാത്മകവിയും ഒക്കെ ആയിരിക്കാം.. പകേഞ്ച്, ഉള്ളജയി നിയിലെ നിയമ വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് അതിതന്റെ പറയു.. ഈവർ പറയുന്നത് സത്യമാണോ ?

കാളി : അല്ല ! ഈവർ ഗണികയല്ല. മല്ലികയെന്നല്ല ഈവളുടെ പേര്. ഈവർ പ്രിയംവദ. എൻ്റെ പ്രിയംവദയാണിവർ..

es : (നർത്തകിയോട്) വേതിതനെ പറയു..

ഈവരിൽ ആരു പറയുന്നതാണ് സത്യം ?

(നർത്തകി ധർമ്മസങ്കടത്തിൽ കരയുന്നു)

es : വേഗം പറയു.. തെങ്ങെൻകും വേരെ പണിയുണ്ട്. ആർ പറയു നീതാണ് സത്യം !

നർത്തകി : (ധനികനെചുണ്ടി) ഈ രത്നസിംഹൻ പറഞ്ഞത് സത്യമാണ്. എന്നാൽ ഉള്ളജയിനിയിലെ ഗണിക. കാളിദാസൻ പ്രിയംവദ യല്ല.. ശകുന്തളയല്ല.. എന്നിക്കെതിന് അർഹതയില്ല.. എന്നാൽ വെറും ഗണിക.. സർബ്ബനാണയം കൊണ്ട് ആർക്കും വില കെടുക്കാവുന്നവർ.. (കരയുന്നു)

ധനി : (ആശാസനത്തോട്) കേടുപ്പോ... എല്ലാവരും...

(കാളിദാസനോട്) ഇനിവേഗം സ്ഥലം വിട്ടോളു..

കാളി : അല്ല ! നീ ഗണികയല്ല, കാളിദാസൻ നായിക ഗണികയല്ല. നീ ശകുന്തള... മാളവിക.. ഉർവശി.. നീരെന്തെ പ്രിയംവദ. (കരയുന്നു) (പെട്ടെന്ന് ക്രൂഡനായി) നീ ഗണികയായി ജീവി ചുകുടാ.. ഗണികയായി ജീവിക്കാൻ നിന്നും അധികാരമില്ല.

(കാളിദാസൻ രണ്ടുകെക്കൊണ്ടും നർത്തകിയുടെ കഴുത് പിടിച്ച് എത്തിക്കുന്നു. നർത്തകി സംതൃപ്തിയോടെ വഴങ്ങുന്നു. ഒക്കുപ്പുനു. ധനികൻ കാളിദാസൻ പിടി വിടുവിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. കാളിദാസനും നർത്തകിയും മുവരേതാടുമുഖം)

നർത്തകി : കൊന്നോളു... എനിക്കുമതിയായി ഈ ജീവിതം.

(കാളിഭാസൻ സ്ഥംഭിച്ചു നിൽക്കുന്നു. കഴുത്തിൽ നിന്ന് കയ്യടു ത്തിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ കഴുത്ത് ശത്രുവാൻ ശക്തിയില്ല. തളർന്നു നിൽക്കുന്നു. രാജഭരണാർ പരസ്പരം രഹസ്യം പറയുന്നു. അരയിൽ നിന്ന് കത്തിയുരി തിരക്കിനിടയിൽ കാളിഭാസനെ കുത്തുന്നു. കവി നിന്ന് നിൽപ്പിൽ ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞ രാജഭരണാർ നോക്കിയ ശേഷം നിലത്തുവീഴുന്നു. നർത്തകി കരണ്ടുകൊണ്ട് നിലത്തിരിക്കുന്നു. കാളിഭാസൻ തലയെടുത്ത് മടിയിൽ വെക്കുന്നു.)

നർത്ത : കാളിഭാസാ.. കണ്ണുതുറക്കു.. കണ്ണുതുറക്കു. ദാസാ... ഇല്ലാ..
ഞാൻ സമ്മതിക്കില്ലാ.. കണ്ണുതുറക്കു.. (കരയുന്നു)

(ഭേദാർ ഓടിപ്പോകാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ കാളിഭാസൻ വിളിക്കുന്നു.)

കാളി : നിൽക്കു... (ഭേദാർ നിൽക്കുന്നു)

കാളി : വിക്രമാഭിത്യമഹാരാജാവിനോട് പറഞ്ഞതയ്ക്കു.. രക്ഷപ്പെട്ട മഹാരാജാവല്ല, കാളിഭാസനാണെന്ന്.. കാളിഭാസൻ കർമ്മം കഴിഞ്ഞു. ശാകുന്തലം എഴുതിത്തീർന്നു. അരങ്ങത്തും കണ്ണു. എന്തെ മുഖം എന്തെ കണ്ണു കൊണ്ട് കണ്ണു. ഇനി ഒന്നും എഴുതാനില്ല. ഇനിയും ജീവിച്ചിരുന്നാൽ പുഴുക്കുത്തുവീഴും. എഴുത്തിന് ജരാനരകൾ ബാധിക്കും... ഇപ്പോൾ ധാരെ പറഞ്ഞാൽ എന്തെ കവിതയിലെ ഉളവനും നിലനിൽക്കും.. അതു .കൊണ്ട്.. പറഞ്ഞതയ്ക്കു.. നിങ്ങളുടെ മഹാരാജാവിനോട്.. രക്ഷപ്പെട്ടത് കാളിഭാസനാണെന്ന്.. ദാത്യം പുർത്തീകരിച്ച വിവരം അറിയിച്ചോളു.. ഇത്തവണ സമ്മാനം ഉറപ്പാണ്..

(ഭേദാർ പോകുന്നു. കവി നിഴ്സ്ത്രുനാകുന്നു)

നർത്തകി : കാളിഭാസാ.. കണ്ണുതുറക്കു.. ഇല്ലാ.. നീ.. ദ്രോക്ക് പോവില്ലു..
കണ്ണുതുറക്കു. തീർന്നിട്ടില്ലാ നിന്തേ ദാത്യം..

കാളി : (സാവകാശം കണ്ണുതുറക്കുന്നു) ഇപ്പോഴെക്കിലും പറയു..
സത്യം പറയു.. ആരാണ് നീ? പ്രിയംവദയല്ലോ? പറയു.. വേഗം
വേണം.. ഇല്ലെങ്കിൽ എനിക്ക് കേൾക്കാൻ കഴിയില്ല.. തെരുന്നു. ഇരട്ടുപരക്കുന്നു.

നർത്തകി : ഇല്ല ! നിന്നെക്കാനും സംഭവിക്കില്ല. നിന്നുപകരം ഞാൻ
എന്തെ ജീവിതം നല്കാം.. നീ ജീവിച്ചിരിക്കണം.. നീ ജീവി
ചീരിക്കണം.

- കാളിദാ** : പറയു.. നീ പ്രിയംവദയാബന്ന് ഒരിക്കൽ.. ഒരിക്കൽ മാത്രം പറയു..
- നർത്തകി** : പറയാം. ഇനി സത്യം പറയാം പറയാതിരുന്നിട്ടുകാരും? ഞാൻ പ്രിയം വദയാബന്ന് നിബന്ധി പ്രിയ. എല്ലാം മറച്ചുവെച്ചത് നിബന്ധി നമ്മെയുള്ളതി.. നിബന്ധി കവിതയെക്കുറുതി- നിബന്ധി കുട്ടംബജീവിതം തകരുതെന്നു കരുതി..
- കാളി** : (വളരെ കഷിണിച്ച്) പക്ഷേ... എങ്ങനെന ഇവി ദെയ്യത്തി ?
- നർത്തകി** : ഒന്നും എന്നോട് ചോദിക്കരുതേ.. ഇനിയെയാനും ചോദിക്കരുത്.. ഒന്നും.. നിബന്ധി പ്രിയംവദ ചീതയായി. എല്ലാ ചെളിയും നിബന്ധി പ്രിയയെത്തടിവന്നു.. എനിക്ക് അർഹതയില്ല.. നിബന്ധി നായികമാരുടെ മുവച്ചായ എനിക്കുചേരില്ല.. ഞാൻ പ്രിയയല്ല, ഗണിക.. ഗണികയാബന്ന്. സർബനാശയങ്ങൾക്കാണ്ട് ആർക്കും വിലക്കെടുക്കാവുന്നവർ.. ആപ്പാൾസമർപ്പണത്തിൽ പെയ്യുന്ന മുഴുവൻ മശക്കാണ്ഡും എന്ന കഴുകിയെടുക്കാനാവില്ല നിനക്ക്.

(നർത്തകി പുലവിക്കാണേയിരിക്കുന്നു. കാളിദാസന്നി ശരീരം നിശ്വലം. ക്രമേണ നർത്തകിയും തളർന്നു വീഴുന്നു.)

"പ്രചണ്യസുരൃം സ്വപ്നഹണിയ ചദ്രമാ:
സദാവഗാഹക്ഷമ വാതിസംഖയ:
ഭിന്നാന്തരമോ } ഭ്യൂപഗാന മനമോ
നിഭാസ്വകാലോ } യ മുപാഗതഃ പ്രിയേ !"

സമാപ്തം .

അരിയില്ല

കവനക്കമുദിയുടെ വരിസംഖ്യ ബാക്കിയുള്ള സുഹൃത്തുകൾ തുക എത്രയും വേഗം അടയ്ക്കേണ്ടതാണ്. വരിസംഖ്യ അടയ്ക്കാതവർക്ക് മാസികത്യടർന്ന് അയയ്ക്കുന്നതല്ല. (വാർഷിക വരിസംഖ്യ- 60.00 ക. (ചെക്ക് കമ്മീഷൻ 15.00) വിദേശത്ത് -10 ഡോളർ. (തപാൽ ചെലവുപുറമെ)

പ്രതാധിപർ,
കവനക്കമുദി, കോട്ടയ്ക്കൽ - 676503

മുടിനാർ കിരുനോൾ

ഐസ്.എസ്. ശൈക്കുമാർ

വെവലോപ്പിള്ളിയുടെ അധികം നിരുപണവിധേയമാകാത്ത ഒരു കവി തയാൻ മുടിനാർ. ശൈക്കുമാർ സുചിപ്പിക്കുന്നതു പോലെ ഒരു മുടിനാരാണിതിലെ കേന്ദ്രകമാപാത്രം. അമ്മയും മകനും ആ മുടിനാരിൽ കുരുങ്ങി വീഴുന്നു. മകൻ ഒരു മിടുകൻ കവിയാകയാലാണം സുന്ദരമായ ഒരു നൃണയിലൂടെ തഞ്ചക്കാലം രക്ഷപ്പെടുന്നു; അമ്മയുടെ മുന്നിൽ. കവിത സുന്ദരമായ നൃണയാണെന്ന നിരീക്ഷണം ഓർക്കുക. കാല്പനികൾ ഉദാ ത്തീകരിക്കുന്ന ഈ ധാമാർത്ഥ്യം പച്ചയ്ക്കു വിളിച്ചു പറഞ്ഞയാളാണ് മാർക്കൻ. ഏഹനേയുടെ കവിത അസഹ്യ ധാമാർത്ഥ്യത്തിലുള്ള മനോഹരമായൊരാവരണമാണെന്ന് മാർക്കൻ പറഞ്ഞു. ജർമ്മൻ ആശയവാദ ചിന്തകരായിരുന്ന ഫെഗൽ, ഹ്ലൂഗൽ, ഫിഷ്ടേമാരുടെ ആപേഖ്യാഹിത ശിഷ്യനായിരുന്ന കാറ്റമാർക്കൻ ഇവരെയും ഒരു പക്ഷേ തന്നെത്ത നെയും എതിർത്തു കൊണ്ടാണ് ഇത്തരത്തിലുള്ള ജീവിതദർശനവും അതിനുപുരകമായ സാഹിതീദർശനവും അവതരിപ്പിച്ചത്. ഏഹനേ മാർക്കസിന്റെ സുഫുരുത്തായ കാല്പനിക കവിയായിരുന്നു. ചങ്ങമ്പുഴയെ ഇത്തരത്തിൽ കാണാൻ കഴിഞ്ഞത് സി.ജെ. തോമസ്സിനായിരുന്നു. എന്നാൽ എം.എസ്. ഭേദഭാസ് ഉൾപ്പെടയുള്ള പുരോഗമന പ്രസ്ഥാന നിരുപകൾ ചങ്ങമ്പുഴയെ പ്രേമചിത്രീകരണത്തിൽന്നേ പേരിൽ എഴുതിത്തള്ളി. ചിലർ മുദ്രാവാക്യ കവിതകളാൽ ഒരു വിപ്പവകാരിയായി അദ്ദേഹത്തെ വായിച്ചു. ഇതിന്റെ പേരിൽ പിൽക്കാല നിരുപണം പുരോഗമന നിരുപകരെ അവമ തിച്ചു. ഇതെന്നാരു തന്ത്രജ്ഞത്തിൽ നഷ്ടമായ സത്യമാണ് സി.ജെ. കണ്ണത്തിയത്.പ്രേമം. വിലക്കപ്പെട്ടാരു സമുഹത്തിൽ അധികാരശക്തിയുടെ വിലക്കുകൾക്കെതിരെ പ്രേമത്തെക്കുറിച്ചു പാടുന്നതു പോലും വിപ്പവാതകമാണ്.

വെവലോപ്പിള്ളിയെ ലോല കാല്പനിക കവിതയെന്നാണുന്ന നവകാല്പനികരും അക്കാദമിക് സാഹിത്യ നിരുപകരും കാണാത്തൊരു സത്യമാണിത്. വ്യാജ പ്രസ്താവങ്ങളാൽ വെവലോപ്പിള്ളിയെ വിപ്പവക വിയാക്കുന്നവരും കാണാത്തതാണീ സത്യം. ചങ്ങമ്പുഴ പ്രാവത്തിനെ തിരെ വന്ന റിയലിസ്റ്റിക് താരമായി അദ്ദേഹത്തെ വിലയിരുത്തിയവരും ഇക്കുടൽത്തിൽപ്പെടുന്നു. കാല്പനികതയെ സമകാലത്തുനെ വിലയിരുത്തിയ മാർക്കസിന്റെ ചേതനയോടു ബന്ധമുള്ളതല്ലോ ചങ്ങമ്പുഴയെ വിലയിരുത്തിയ സി.ജെ.യുടെ ചേതന ? ഇത്തരത്തിൽ വെവലോപ്പിള്ളിയുടെ 'മുടിനാർ' വായിക്കാനുള്ള ശ്രമമാണിവിടെ.

ഒരു യുവാവായ വാരിയരും അമ്മയുമാണിതിലെ ആപേധാന കമാപാത്രങ്ങൾ. അവലെത്തിൽ നിന്നുകൊണ്ടുവന്ന നെന്വേദ്യപ്പടച്ചോറിൽ ഏങ്ങനെയാണ് നീണ്ട മുടി വന്നതെന്ന് അമ മകനോടു ചോദിക്കുന്നു. ശാന്തികാരനും മകനും ഇതു നീണ്ട മുടിയില്ലല്ലോ. കേഷണത്തിൽ മുടിനാരു കാണുന്നത് അപീയമാകുന്നത് ശുചിത്വവോധം കൊണ്ടു മാത്രമല്ല. മാംസാഹാരികൾ (സസ്യാഹാരികളും)മുഗരോമം കേഷണത്തിൽ

കണ്ണാൽ അതിന്റെ പേരിൽ കലഹമുണ്ടാക്കാറില്ലെല്ലാ. മനുഷ്യരെ മുടി നാരാണെങ്കിൽ പ്രശ്നന്തരനെ. ഇതിനു കാരണം അടിയറച്ച മതാത്മക വിശ്വാസംതനെ. പഴയ തെക്കൻ പാട്ടുകളിലോന്നായ ‘ഇരവികുടിപ്പിള്ള പ്രോത്സി’ നായകൻ പടയ്ക്കു പോകുന്നേരും വിളവിയ ചോറിൽ മുള്ളിലോ ഉയരെന പോലെ മുടിനാറിൽ കുറുങ്ങിയ ചോറു കാണുന്നത് അമ്മയെ വേദനിപ്പിക്കുന്നു.’ ഇന്തുപരെ പോക വേണ്ട് എന്നപ്രോത്സർ അവർ വില കുകയും ചെയ്യുന്നു. വടക്കൻ പാട്ടുകളിലും സമാനമായ ശകുനസുചന കൾ കാണാം. കേരളിയ ബോധത്തിൽ അന്നേ നിരണ്ടുനില്ക്കുന്നതാ ണിത്. ‘മുടിനാർ’-ലെയും അമ്മ സമാനമായ ദുർനിമിത്തം തനെയാണ് കാണുന്നത്. “മുടിയുമിവാരിയം മുശേട് ചോറിൽപ്പെട്ടാൽ” എന്നവർ പറ യുകയും ചെയ്യുന്നു. ശ്രീ ഗൈതിയുടെ വിപരീതമാണെല്ലാ മുശേട്. ചീവോ തിരെയ പുറത്താക്കി മുശേട്ടെയെ അക്കത്താക്കാൻ ഏതൊരു തിരവാട്ടു കാരണാണുന്നത് കുകുനവിശ്വാസമെന്ന സാംസ്കാരികോപ റിതുപം നിലനില്ക്കുന്നത് അഴിയാത്ത തിരവാടെന അസ്തിവാരത്തില വരെ. ഇവിടെ മരുഭൂമി പ്രശ്നം കുടിയുണ്ട്. ശാന്തിക്കും മകനുമില്ലാത്ത നീം മുടിനാർ എങ്ങനെ ചോറിൽപ്പെട്ടു എന്നതാണെന്ന്. ഇവരിരുവരുമുള്ളാതെ ആരാൺ ചോറിൽ ഇടപെട്ടത്? ഇതിന് സത്യസന്ധമായെങ്കിൽ പറഞ്ഞാൽ നായകൻ കുടക്കുണ്ടും. മാതൃദായകമം മനസ്സിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ പോലും നിലനില്ക്കുന്ന കേരളിയ സാമൂഹിക ജീവിതത്തിൽ ഫുഡുകൾ ഘടനയിലെ നിവേദ്യപട്ടചോറാറെന്നു ഒരുപാലവാസി വാരിയർ എന്തുചെയ്യാനാണ്? അയാൾ വാച്ചുമായി തെന്തേ അനുഭവങ്ങളെ തളളിപ്പിറയുക യാണ്. അങ്ങനെ മലയാളത്തിലെ ആദ്യത്തെ ഭേദക്കവാദ വിർഖകനായ കേസരി എ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള നിർവ്വചിച്ച മലയാള മനസ്സിനെ അയാൾ പ്രകടിപ്പിച്ചു. ചിന്തിക്കുന്നത് പറയാത്തവനും പറഞ്ഞത് പ്രവർത്തികകാത്ത വനുമാണ് മലയാളി എന്നാണ് കേസരി പറഞ്ഞത്. അനുഭവത്തെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന ഭാഷയ്ക്കു പകരം അനുഭവത്തെ അപവർത്തനമാക്കുന്ന, ഉദാത്തികരിക്കുകയോ നിഗ്യാഡവർക്കരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന ഭാഷ (ഇതു തനെയെല്ലാ കാല്പനികൾ പറയുന്ന കാവ്യഭാഷ) അയാളുപയോഗിക്കുന്നു.

അയാൾ ഒളിപ്പിക്കുന്ന അനുഭവമെന്നായിരുന്നു? അമ്മ പറഞ്ഞയും തനെ അയാൾ മുടിനാരു കണ്ണു ബോധ്യപ്പെട്ടു. അതാരുടേതാകാമെന്നുഹിച്ചു. എന്നാൽ നീരസപുർണ്ണമായ അമ്മയുടെ വാക്ക് എങ്ങനെ മനുക്കും എന്ന പ്രശ്നന്തതിലാണ്യാൾ. അയാൾ കുത്തുമായി മുടിനാർ ആരു ദേതാണെന്ന് ഉറപ്പിച്ചത് അമ്മയുടെ നീരസത്തിനു ശേഷമാണ് എന്ന് പാഠ തതിൽ തനെ വ്യക്തമാണ്. കേൾത്രേ വിട്ടുപോരുമ്പോൾ തന്നോടൊപ്പമുണ്ടായിരുന്ന കളവാണിയായ ഒരു കല്യാണിയുടേതായിരുന്നു അത്. മംഗളരൂപിയായ ഗൈതിയുടെ നാമമാണ് അയാൾ ഉള്ളിലോളിപ്പിക്കുന്നവളെ കുറിച്ചോർക്കുന്നേയാൽ മനസ്സിലെത്തുന്നത്. അയാളോടൊപ്പമെന്താണെങ്കിൽ പ്രകഷിണം ചെയ്യും തൊഴുത്തും മതിയാവാതെ അബലമ തിൽക്കെട്ടിനുള്ളിൽ കാത്തത്. അയാളുടെ നിവേദ്യചോറാറുള്ളി ഏറ്റുടുക്കാൻ ആരു പരിഹാസത്തോടെ അവർ തയാറായി. ഈ ആരു പരിഹാസവും സങ്കേതപാട്ടും ലജ്ജയുമൊക്കെയാണ് പുരുഷാധിപത്യ സമൂഹം എറിം ഏറ്റവുമിശ്ചം. അങ്ങാട്ട് ദുരവും ഉരുളിക്ക് ഭാരവും ചുട്ടുമുള്ളതി

നാൽ താൻ അതേരുടുക്കാമെന്നു പറയുന്ന അവർ, ഈ മൊട്ടതലയേ കാൾ പ്രകൃത്യാ ചുമടുള്ള തന്റെ തലയാൾ ചുമടേറ്റാൻ നല്ലതനു പറയുന്നോൾ സ്ത്രീയുടെ അബോധനയിൽ പോലും കടക്കുന്നതിയിരിക്കുന്ന പുരുഷാധിപത്യ പ്രവണതകൾ സുചിത്മാകുന്നുണ്ട്. നീലത്തശ്ചാർത്തു പോലെ നേത്രങ്ങൾക്കുതുവമെകുന്ന ആ മുടിക്കെട്ട് വെറും ചുമടുമാത്രമാണോയെന്ന് പ്രേമാധനായ അയാൾ ചിന്തിക്കുന്നുണ്ട്. വെറും തുളസിക്കതിൽ മാത്രം ചുടുന്ന ആ ഓളം വെടുന്ന മുടിച്ചാർത്ത് അവർക്കലെങ്കാരമാണെന്ന് അയാൾ വിചാരിക്കുന്നു. ആ സുന്ദരവസ്തുവിനെ കേവലം ഒപ്പയോഗിക വസ്തു മാത്രമായിട്ടാണ് അവർ കാണുന്നത്. ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടു പറഞ്ഞെങ്കിലും അയാൾ ഉരുളി അവർക്ക് കൈമാറി. ഈതു തലയ്ക്കു വെച്ചുന്ന പറഞ്ഞ് ചെന്താമരക്കെയെൽ ഉരുളിയേറ്റി അവർ അയാൾക്കൊപ്പം നടന്നു. ആ ചിരി കണ്ണ് കുസൃതി നൃണക്കുഴിച്ചു മോർത്ത്, ചക്രവായുടെ പയ്യാരങ്ങൾ കെട്ട് വഴി നടന്നതറിയാതെ അയാൾ വീട്ടുപടിക്കലെത്തി. അവർ ഉരുളി നൽകി വിടപറഞ്ഞു. ഉള്ളാൻ നേരത്ത് തന്നെയോർത്താൻ മതിയെന്നാരു വാക്കുതേതാട. അതിമോഹം കൊണ്ട് അയാൾ നോക്കി നിന്നെങ്കിലും അവർ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയില്ല. അപ്പോൾ അവളുടെ മുടിക്കെട്ട് എന്തോ കാടുകാടിയതോർത്ത് കുണ്ണങ്ങുന്നതായി അയാൾ ശ്രദ്ധിച്ചു. ഇപ്പോൾ നിവേദ്യപ്പടച്ചോറിലെ മുടി കാണുന്നോച്ചാണ് അതു വരുത്തിക്കുട്ടിയ കള്ളം അയാൾ തിരിച്ചറിയുന്നത്.

അമ്മ വിടാൻ ഭാവമില്ലാതെ മക്കനെ, ഓമനിച്ചു ചോദിക്കുകയായി "ഇന്നീ നീളൻ മുടി പെടുവാനെന്തെന്തു കുട്ടാ, യീ വെള്ള നെനവേദ്യത്തിൽ?" ആദ്യം വിഡ്യശിഖായി നിന്നെങ്കിലും അയാൾ തന്റെ അനുഭവത്തെ മറിച്ചു കൊണ്ട് നേരന്നോക്കിരെ സമീപനും സ്വരീകരിച്ച് അമ്മയോട് മറുപടിപ്പിലെ തന്ത്രം. 'ഈതു നിവേദിച്ച പടച്ചോരണ്ണം. താല്പര്യപൂർവ്വം ശ്രവിക്കുന്ന നിവേദിച്ചപ്പോൾ തിരുമുടിയിൽ നിന്ന് ഉതിർക്കു വിണ്ണതായിരിക്കാം?' ഈ സുന്ദരമായ നൃണാ അമ്മയെയും ആസ്വാദകനേയും തൃപ്തിപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടാവാമെങ്കിലും കള്ളം അവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവാം.

കെട്ടശിഞ്ഞു വിശുന്ന മുടിക്കെട്ടുണ്ടത്തിയ ഉദ്ദീപ്തകാമാനുഭവത്തെ മറിച്ചുവെച്ച് നായകൻ തൽക്കാലം രക്ഷപ്പെടുന്നത് ഭക്തിയെ ഉപയോഗിച്ച് കൊണ്ടാണ്. മതാത്മകമായ അന്തരീക്ഷത്തിൽ ഉയർന്നുവരുന്ന അമ്മയുടെ വിശ്വാസമാണ് 'മുടിനാർ' ഒരു പ്രശ്നമായി കൊണ്ടുവരുന്നത്. അതോ ദൊപ്പം തന്നെ സ്വപുത്രരെ അപാമുഹങ്ങളെ തടയാനുള്ള ഇല്ലയും അവർക്കുണ്ടാവണം. യാമാർത്ഥ്യം തുറന്ന് പറഞ്ഞ്, അനുഭവങ്ങൾ യമാ ഭൂതമായവത്രിപ്പിച്ചു, വരുന്ന പ്രശ്നങ്ങളെ നേരിടുന്നതിനു പകരം ഈ അന്തർമുഖവന്നായകൾ കാല്പനികക്രയക്കു സഹജമായ ആപ്പാദനത്തിന്റെ രീതിയാണ് സ്വരീകരിച്ചത്. യാമാർത്ഥ്യങ്ങൾക്കു മെല്ലുള്ള ഈ മനോഹരാവരണം സാധുകരിക്കപ്പെടുന്നത് യാമാർത്ഥ്യങ്ങളുടെ ക്രൂരതയെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു എന്നതു കൊണ്ടു മാത്രമാണ്. ജാതിയുടേന്നു സാമുഹികമായ മറ്റ് ഉച്ചനിച്ചക്രമങ്ങളുടേന്നു ക്രൂരനിതികളെ നേരിടെത്തിരക്കാൻ തുനിയുന്നതിനു പകരം കാല്പനികവും ആത്മകാണ്ഡു തന്നെ കപടവും ആയ ഒരു പ്രശ്നപരിഹാരം നടത്തിയടങ്ങുകയാണ് കവിയും നായകനും.

കെരളമുദ്ദീകവനങ്ങളിലൂടെ

കലേഗർ

ആധുനിക മനുഷ്യൻ്റെ തിരക്കുപിടിച്ച ജീവിതമാണ് പൊതുവെ എല്ലാ സാഹിത്യശാഖകളിലും, ഭേദർഥ്യക്കുറവു വരുത്തിയതെന്നു പറയാറുണ്ട്. കാലത്തിനനുസരിച്ചു വേണമല്ലോ കോലം. മഹാകാവ്യങ്ങൾ ഇന്നുംതപ്പോടാത്തു വായിക്കാനാളില്ലാത്തതുകൊണ്ടു തന്നെ. കൊല്ലാൻഡിക്കു മുമ്പു കൊല്ലക്കോട്ടുവെച്ചു സാഹിത്യസമിതിയുടെ കൃംബനട നാപോൾ മുണ്ടെഴുരിയും സംബന്ധിച്ചിരുന്നു. 'പ്രഭാഷണത്തിനുശേഷം അദ്ദേഹത്തോടു ചോദിച്ച ഒരു ചോദ്യം ഇതായിരുന്നു. 'വിഭാവനയാവ വ്യാപിച്ചാരസംയോഗാദിസനിഷ്പത്തി' എന്നാണെല്ലോ രസത്തപ്പറ്റിപ്പുറത്തി കൂളിള്ളത്. നാലോ എട്ടോ വരിയുള്ള ഒരു കവിതയിൽ ഈ രസനിഷ്പത്തി എങ്ങനെ സാഖ്യമാവും? മുണ്ടെഴുരിയുടെ മറുപടി ഇങ്ങനെ 'അതിലോകക്കെ ഒരു ഭാവം മാത്രമേ പ്രതീക്ഷിക്കേണ്ടതുള്ളൂ'

ഇത്തരം ലാല്പുരചനകൾ രണ്ടാം കിടയാണെന്നല്ല സുചന. എറ്റേറ്റോ കങ്ങൾ നമ്മുടെ സാഹിത്യത്തിൽ പണ്ഡിതനെന്നയുണ്ട്. പതിനാലുവർക്കു വിത എന്ന പരിഷ്കാരം വരുന്നതിന് എത്രയോ മുമ്പുതന്നെ മുക്തങ്ങൾ പ്രചാരം നേടിയിരുന്നു. വകേകാക്കി : കാവ്യജീവിതം എന്ന പ്രസിദ്ധമായ വാക്യം സാധാരണയിൽ നിന്നു വ്യത്യസ്തമായി വളച്ചുപറയുന്നതെന്നും കവിതയാണെന്നു നിർവ്വചിക്കുന്നു. ഒരു ചെറുവാചകവും, കവിതയാം വാ, എന്നു വെച്ച് അസംബന്ധം പറഞ്ഞാൽ അതിനെ കൈകൊള്ളാറുമുണ്ടാവില്ല. രസിപ്പിക്കുന്നതാവണം എന്നു കൂടി ഈ വാചകത്തോടു ചേർത്തു പറയേണ്ടിവരുന്നു. പുതുമയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ള പുതുമ നിലനിംബക്കില്ല.

കുനിഫേരികവിതകൾ എന്ന ശീർഷകത്തിനു താഴെ വിജയകുമാർ കുനിഫേരിയുടെ നാലുകവിതകളാണ് കവനകെടുമുണ്ടി 8-ൽ ആദ്യം ചേർത്തിരിക്കുന്നത്. ഇവയിൽ കവിതയുടെ അംശം കണ്ണത്താണ് എന്നിക്കുകൾ ചീഞ്ഞില്ല. പലകാരണങ്ങളാൽ തുറന്നുവിമർശിക്കാൻ മടിയ്ക്കുന്നവരാണ് ഇന്നു നിരുപകർ പൊതുവെ അത്, ഇത്തരം സുഷ്ടികൾക്കു വളമാവുന്നു. വേണ്ടിത്തു ശക്തിയായിപ്പറയുക തന്നെയാണ് നിരുപകയർമ്മം.

കുള്ളൻ ജീവിതമെന്നാണാദ്യത്തെ. കണ്ണടച്ചു കവി കിനാവുക ണ്ടതു തന്റെ താക്കോൽക്കുട്ടം കളഞ്ഞു പോരെയനാണ്. കഫക്കോളുകൊണ്ടു മുക്ക് അടഞ്ഞുപോയി. കണ്ണും മുക്കും തുറക്കുവാനൊരു കള്ളത്താക്കോൽ തേടി ഉള്ളുകയാണ് കവിയുടെ കുള്ളൻ ജീവിതം. ഇതാണ് ഉള്ളടക്കം. എന്തിന് 'ഉള്ളന്നു' എന്ന് തമിച്ച്, എന്നത് അപ്രസക്തം. ഇതിലെ

കവിത എന്തെന്നറിയാൻ വ്യാഖ്യാനം വേണ്ടിവരും. ജീവിതത്തെ കുള്ളൻ എന്നു വിശ്വാസിപ്പിച്ചത് അതിന്റെ ദൈർഹ്യകുറവുസുചിപ്പിക്കാനാണോ? അതോ കള്ളത്താക്കൊൽ എന്നതിനോടു പ്രാസമമാപ്പിക്കുവാനോ? കള്ള തതാക്കോൽ തന്നെവേണോ? അതുകൊണ്ടു പ്രത്യേകമായി വല്ലതും സുചിത്മായിട്ടുണ്ടോ? കണ്ണേൻ, കൊണ്ണേൻ എന്നൊക്കെയുള്ള പഴങ്ങൾ ശൈലിക്കാണ്ടും പ്രത്യേക ഉദ്ദേശ്യം വല്ലതുമുണ്ടോ?

മാതൃക എന്ന കവിതയിൽ ഉത്തരാധൂനികതയ്ക്കാദ്യ മാതൃക കുന്നി ദ്രോഗവിതയിലേതാ മാഷേ എന്ന് ആരോ ചോടിക്കുന്നു. ഉത്തരാസ്യ ധാരണമല്ലയോ എൻ കടിഞ്ഞുൽപ്പാട്ട, കടുപട്ട, പോട്ട എന്നു മറുപടി, ഉത്തരാധൂനികതയ്ക്കു തന്റെ കവിതയിലെ ഉദാഹരണങ്ങൾ ചുണ്ടിക്കാണിക്കുന്ന കവിയെ കളിയാക്കുകയാശാം ഇതിലൂടെ.

നീതിമാൻ എന്ന കവിതയിൽ ബുദ്ധികുർമ്മതയോടൊപ്പം എന്നിക്കു കുർമ്മബുദ്ധിയുമേകിയ ഉടയതസ്വരാൻ നീതിമാൻ എന്ന പ്രധാന വാചകത്തിനുശേഷം ഹല്ലേല്ലയാ, ഹലാലയു, ഹവാല, ഹല്ലുവ എന്നീ വാക്കുകളുമുണ്ട്. ഹല്ലേല്ലയാ പാടുന്നത് അവിടെ യോജിക്കും. ഹവാല, ഹല്ലുവ മുതലായവയ്ക്കാനും പ്രസക്തികാണുന്നില്ല. ബുദ്ധികുർമ്മതയുള്ള ആളാണ് കുർമ്മബുദ്ധിയെന്നിതിക്കു രണ്ടും ഉപയോഗിച്ചതും അസംഗതമായിരിക്കുന്നു.

‘കുറുമുന്നാൻ’ സാത്താനും ശയ്താനും കുടിച്ചാത്തനും കുടിനട തന്നുന കുറുമുന്നാൻ ചെയ്യുന്നു പറയുന്നു. സാത്താനും ശയ്താനും ഒന്നുതന്നെ. പേരിൽ മാത്രം വ്യത്യാസമുള്ള പാർട്ടികളെ കടക്ഷിക്കുകയാശാം, കുടിച്ചാത്തനെ ചാത്താനാക്കിയതിന് അന്ത്യപ്രാസമാപ്പിക്കാൻ എന്ന ന്യായീകരണമേ കാണുന്നുള്ളൂ. വാക്കുകളെ അങ്ങനെയൊക്കെ കീറിമുറിച്ചു പരിഷ്കരിക്കുന്നതിൽ പുതുമയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ള പുതുമ എന്നതിൽക്കൊണ്ട് എന്തെങ്കിലുമുണ്ടോ?

സി.വി. ഗോവിന്ദൻ്റെ ‘സ്വകാര്യത്വി’ൽ പുകയുന്ന വാക്ക് പുലരാത്തരാത്രി മുതലായ ചില ബിംബങ്ങളുണ്ട്. വഴിതെറ്റിയെന്നൊറിയാതെ നടന്നു പോകുന്നവർക്കിടയിലൂടെ മിന്നൽവേഗത്തിൽക്കടന്നുപോകുന്ന ഒരു നീ. സ്വപ്നം ആവശ്യപ്പെടുന്ന ഒരു വ്യക്തിയാണ് ഈ നീ. വിശ്വാദിയുടെ മഹം ഉടയുന്നതുതന്നെ ചിത്രം.

അസിംതാനിമുടിന്റെ “അശ്വത്ഥാമാവ്” ചിന്തിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുന്നു. അശ്വത്ഥാമാവ് എന്ന പേര് തനിക്കു തന്നെയാവും കൊടുത്തിരിക്കുക, അതിന്റെ കാരണം കണ്ണേൽത്തെണ്ണിയിൽക്കുന്നു. വഴിവകിലെവിഞ്ഞടങ്ങിയ കാരണവന്നാർ ചോടുപിശയ്ക്കരുതെന്നുപദ്ധതിക്കുന്നു, വേലിപ്പടർപ്പിലെ പാന്പ് മാണിക്യം തരുമെന്നും. ഇതനുസരിച്ച് കവി വയലിലേക്കിരജ്ജുന്നു. സന്ധ്യയാവുന്നേം കുരയിലെ തന്നുപ്പിലേക്ക്, പിന്നെ ഒരു

റകം, വലതുകാൽ വെയ്ക്കുമ്പോൾ ഇടതുകാൽ ഉള്ളണണമന്നാക്കു പിന്നെയും സാരോപദേശങ്ങൾ. ഈ പഴയ നെല്ലിക്ക മതിയെന്നായി കവിക്ക്. അവസാനം അല്പം മധ്യരിക്കുമെന്നല്ലാതെ ബോധം കെടുത്താ ന്നതിനുകഴിയില്ലല്ലോ. തോടുകൾ ചാടിക്കെന്നും പുഴകൾ നീന്തിയും വഴി തിൽ പൊലിഞ്ഞുപോയവരോടു കവി അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു. തന്റെ കുതി സ്ത്രിയേ ഉത്സവം നിങ്ങൾ കലക്കല്ലേ. അവരുടെ വഴിയിൽ തടസ്സമായി നിന്ന പുഴകൾ വർണ്ണക്കാനും തോടുകൾ വെട്ടിമുടാനുമാണു കവി ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. അവർ അഖ്യാനിച്ചുണ്ടാക്കിയ വെഡ്യുറ്റേജുക്കു കവർന്നെടുക്കാനും. കുരപൊളിച്ച് പല നിലകളുള്ള മാളികപണിയ്ക്ക് അതിന്റെ മുകളിൽ നിവർന്നു നിന്നു ചുറ്റും നോക്കണം. വേലിപ്പുടർപ്പിലെ പാനിപ്പോൾ കവി യുടെ കർശ്ചപ്പാത്തിലിരുന്നു ചീറ്റുന്നുണ്ട്. കിളയ്ക്കാതെ വിതയ്ക്കാതെ വിളക്കായ്ക്കാമെന്നു കവി മോഹിക്കുന്നു. ചുവന്ന മഴയിൽ നന്നാഞ്ഞു പേപി ടിച്ച് ഉലകകു വെടിഞ്ഞ കാരണവമാരെ ഓർമ്മയിൽ നിന്നു മറയുക എന്നാ ണാഹ്വാനം. ഞാൻ വരണ്ട വേദുകൾ മാറ്റി തായ്വേർണ്ണെന്നു നിന്നും നൃകർന്ന ഇലകൾ കാർന്നെടുക്കുമ്പോൾ നിങ്ങൾ തടസ്സമാക്കരുത്. തണൽ എന്നത് വെറും പഴഞ്ചൻ വിചാരമാണ്, സുരൂനോടു പൊരുതണം, അതിനുപുണ്ണം കരിയണം. നിങ്ങൾ ചരിത്രം മാത്രമായി ഏവിടെയെങ്കിലും അടങ്കിയിരിക്കുക. നിങ്ങളെ തുളച്ചുകീറിക്കൊണ്ടു ഞാൻ മുന്നോടു കുതിക്കുട്ട.

പാരമ്പര്യവിരോധികൾ ഈ കൃതിയിലെ ധമാശ്വരാർത്ഥത്തിൽ അഭിരമിച്ചേക്കും. മറ്റാരു വിഭാഗം ഇതിനെ ആക്ഷേപപഹാസ്യമായി വിലയിരുത്തും. അതിർവരവ്യ അത്രയ്ക്കുലോലമാണ്. ആക്ഷേപപഹാസ്യമാകുമ്പോഴാണ് ഈതു കുടുതൽ ശക്തമാകുന്നത്. ഇതിലെ ഞാൻ ഉപദോഗ സംസ്കാരത്തിലാണിരങ്ങാനാഗ്രഹിയ്ക്കുന്ന സാധാരണ മനുഷ്യൻ തന്നെ. അങ്ങനെ അർത്ഥകല്പന നടത്തുമ്പോൾ അക്കുളമായി ശീർഷകത്തിനോടു നീതിപുലർത്താനാവുന്നത്.

മായാ ഗ്രാവിന്റെ കുതിയിലെ “പാം” പുതുമയ്യുടെ നിയതപാംങ്ങളു ആദ്ദേഹിച്ചിയ്ക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും നിരർത്ഥകതയിലേയ്ക്കോ അസംഖ്യയ അളവിലേയ്ക്കോ വഴുതിവിഴുന്നില്ല എന്നതാശാസം തന്നെ. വർണ്ണങ്ങളുടെ പുസ്തകത്തിൽ ഒഴുകുന്ന കുമാരത്തിൽ നിന്ന് സ്വപ്നവും സ്വാതന്ത്ര്യവും നശ്ചപ്പട്ട ദിനങ്ങളിലും പുഴയുടെ നിശ്ചലതയോളമത്തുമ്പോൾ അക്ഷരങ്ങളുടെ ആകാശത്തിൽ വാകുകളുടെ ഒരുക്കവും എുദയത്തിലേയ്ക്കു മായും കടന്നുവരുന്ന, തന്മിൽനിന്നും അഭിരമിക്കുന്ന കാലത്തെപ്പറ്റിയാണാദ്യം, പിന്നീടു വേഷഭാഷകളും ഭാവങ്ങളും പടച്ചുണ്ടാക്കി മംഗല്യമാണ്, ഒരു കീർത്തനം പോലെ. ആരോഹണാവരോഹണാങ്ങളും സ്വപ്നതാളങ്ങളുമായി പേരറിയാത്ത രാഗങ്ങളിലുടെയുള്ള ഭാവത്തുപാഠം അഭ്യാസങ്ങളിലൊതുങ്ങുന്നു. ഒരുവിൽ അവർക്കായി ഒരു കുഞ്ഞനക്കത്തിന്റെ, താരാട്ടിന്റെ, കുഞ്ഞു മായുടെ പാഠവും, ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു രേഖാചിത്രം കവി കോറിയിട്ടിരിക്കുന്നതിങ്ങനെയാണ്.

ചേർക്കാടു സാന്നിപനിയുടെ ‘പിറവി’ കുറിച്ചുവാക്കുകളിൽ കുറുക്കിയെടുത്ത മുറുകമുള്ള ഒരുക്കമാണ്. കുട്ടംബാസുത്രണപ്പാളിച്ച പ്രസവമുറിയിലെത്തിക്കുന്നു. പിനെന സിസേറിയൻ. പുറത്ത് അസാധാരണവേവലാതികൾ ഉലാത്തുമോൾ വെറുമൊരു മാംസപിണ്യമെന്നുണ്ടത്തുപാട്, കാത്തുനിന്നവൻ തൃപ്തി. പിന്നാലെ ചെക്കുകയ്ക്കിലെത്തുന്നു. വിശേഷാൽ പ്രതിയിൽ കടമെടുത്ത ഒരു ഉക്തിവെച്ചിട്ടും അല്പം മുഴച്ചുനിൽക്കുന്നു.

പഴമയിൽ നിന്നു പുറത്തുകടന്ന് പുതുമയുടെ മുറുതെത്തത്തിയെക്കില്ലും എയർക്കെണ്ടിഷൻമുറികളിലേയ്ക്കു കടക്കാൻ സംശയിച്ചുനില്ക്കുന്ന തെളിനിരാഞ്ഞ് പി. കേരവൻ നസുതിരിയുടെ അനന്തരക്കാർ. കരിപുരം തന്റെ ഹൃദയത്തിലേയ്ക്കു കടക്കാൻ മടക്കുന്നതെന്നാണെന്നുകണ്ണനോടു ചോദിച്ചുകൊണ്ടാണു തുടക്കം. കുറുരമു കലത്തിലിട്ടുചുപ്പോൾപ്പറ്റിയ കരിയുമായി തന്റെ തീർത്ഥക്കിണി തട്ടിമരിച്ചും ശംഖടുതെന്നാളിപ്പിച്ചും പുപ്പാലികയിലെ പുകൾ തട്ടിത്തുവിയും കുസൃതികാടുമോൾ അരുതെന്നുവിലക്കിയതിനു പരിഭ്രാന്തിയും ഇനി അനന്തൻ കാട്ടിൽക്കാണാമെന്നു പറഞ്ഞു മറഞ്ഞതാണല്ലോ. ഇപ്പോൾ കാടെതെന്നറിയാതെക്കളിലിരുട്ടുകേറി അലയുകയാണ് താൻ. അവിടെ ഇപ്പോൾ നഗരമാണല്ലോ, കോൺക്രീറ്റുവനും തനെന. കണ്ണൻചിരട്ടയിൽ പുഴി നിറച്ച് അങ്ങുകളിച്ചിടതെന്നതാൻ ഇനിയെത്ര നടക്കാണോ? ഒരിക്കൽ കെട്ടിപ്പിടിക്കാനാണതപ്പോൾ കയ്യിൽപ്പോന്ന മയിൽപ്പിലി സുക്ഷിച്ച ഹൃദയത്തിൽ ഇപ്പോൾക്കിടിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനൊടുകയറിവന്ന് ഇതിൽ കുളിർ നിറയ്ക്കുക. പൊരിയുന്ന ഈ പട്ടണത്തിലും അനന്തൻ കാടിന്റെ അമൃത്യുപൊഴിക്കുക. കുറുരമയിലുംരുച്ചു വിലമംഗലത്തിലുംരുച്ചു കടന്ന് തന്റെ ഹൃദയത്തിലുംരുച്ചു വിരൽചുണ്ടുന്ന വികാസം ശ്രദ്ധേയം തനെ.

യാത്ര പോകുമോശനെ ആകുലതകൾ രാംമോഹൻറെ യാത്രയ്ക്കുമുമ്പ് എന്ന കവിതയിൽ നിരിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്നു. ഓന്നും കൈവശംവെയ്ക്കാതെ വേണം ഈ യാത്രയെന്നാണകിലും ചുണ്ടിൽ തീർത്ഥവുംനെങ്ങിൽ വീഴ്ത്തുന്ന കണ്ണുനിരും ആ ദ്രോമവും എങ്ങനെന്ന മറക്കാനാണോ? പോകാനുള്ള വാഹനം ദുരുമുരംഭക്കാണഭൂനില്ക്കുന്നു. തനിയേ പോയേപറ്റു. നിഷിഡ്മാണകിലും ഈ പൊൻവെളിച്ചതിനേയും അമ്മയുടെആർദ്രതയേയും അച്ചുന്റെ ആദ്യാക്ഷരങ്ങളേയും മുത്തളിയുടെ കമകളേയും മറ്റും കൊണ്ടുപോകാനാഗ്രഹിച്ചുപോകുന്നു. എൻ്റെ അഴക്കപ്പാത്രംനിനക്കുതന്ന് പകരമായി നിബന്ധി രാഗസൗരം വാങ്ങാനും ആഴിച്ചുപോകുന്നു.

വഴിയിലെ കരിവാറകളിലടിച്ചും ജലശീകരങ്ങൾ തെറിപ്പിച്ചും മഴവില്ലും മുന്നോട്ടുപാഞ്ഞ് കാടുകളും കരകളും താണ്ടി സമതലങ്ങൾ

ഇലെ ജനപദങ്ങൾക്കു കൂളിരായി സർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കു വഴികാട്ടിയായി ഒഴുകി അനന്തസമുദ്രത്തിൽചെന്നു ചേരുന്ന പുഴകളുടെ ധാരാളം പേരെഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അതിൽ നിന്നു വ്യത്യസ്തമായി ഒരു പ്രത്യുമരയാനും വി. പദ്മാവതിയുടെ പുഴയ്ക്കെവകാശപ്പോന്തില്ല. കാലത്തിന്റെ രമവേഗത്തിൽ അതു തട്ടിയും തണ്ടിയും തിരിഞ്ഞുകൊണ്ടുപോകുന്നു.

പി. നാരാധാരൻകുട്ടിയുടെ ‘ഭദ്ര’ ശുഖമായ അനുഷ്ടുപ്പിൽ ജയജ ക്ഷാരഭാജിത്തകുട്ടി എത്തിച്ചേർന്ന പുണ്യത്തിനെ സ്വഭാവുന്നിയിൽക്കു വിച്ഛുപാടുന്നു. ശ്രൂമരാത്രിയിൽ പൗർണ്ണമിത്തികൾപോലെയാണ് അതു വന്നുപിരിന്നത്. ജീവിതത്തിന്റെ നിർന്മാനത്തെപമങ്ങളിൽ നീ തന്നെയാണു വെളിച്ചും, നീ ജീവിതത്തിന്റെ പൊൻവിഷ്ണുക്ക്രണിയായിത്തിരുക്ക. അപത്യ സ്വന്നഹത്തിന്റെ ആർട്ടിക് കവിതയിലുടനീളും ഒളി ചിന്നുന്നതുകാണാം.

എം.എ. റസ്റ്റാക്സ് മലേഷ്യയുടെ ഗംഗദങ്ങളിൽ പ്രായം തിക്കണ്ണ മകളുള്ള മാതാപിതാക്കളുടെ ദുഃഖപിരിക്കളാണ്. ‘പ്രായം തിക്കണ്ണരു പെണ്ണു പിതാവിനു തീയാണക്കത്തറയുന്ന തീയാണാടോ’ എന്നു ചെറു കാടു എടുത്തുകാണിച്ചു തീ തന്ന.

സുവസന്തസന്ധ്യാസുഗന്ധസന്ധിയിൽ പരിസരം മുങ്ഗി നില്ക്കേ മകളുടെ അക്കത്താകെ ജീജണ്ണാസന്ധ്യം ഹൃദയസങ്കല്പങ്ങളുമാണ്. പൊൽക്കി നാവിന്റെ പുളുക്കവായ്പിലാണവർ. ജനലിലുടെ തന്നെലത്തുനോശക്കന്നിയുടെ കന്നത്തിൽ അന്തിച്ചുകപ്പ്. അമു എത്തി നെടുവിർപ്പിടിപ്പോഴേ അവളിന്നുണ്ടുള്ള. മകളുടെ ചുണ്ണുകളിൽ വിതിയാൻ നിന്ന മൊട്ടുകൾ പിൻവലിഞ്ഞ കുട്ടിത്തം യൗവനത്തിനു വഴിമാറിയ അവളെ നഘ്നാരു സ്ഥലത്തേയ്ക്കു പറഞ്ഞയ ത്തക്കൽ മാത്രമായി അച്ചുന്റെ ലക്ഷ്യം. എന്തെല്ലാം ഒരുക്കാനിരിക്കുന്നു! കടലിനിക്കരൈയും അക്കരൈയും ഇരുന്നു ആ ദശതികൾ നെടുവിർപ്പിട്ടു. കിട്ടിയ എഴുത്തിൽ കട്ടപിടിച്ചവിഷാദം മാത്രം. തല്പരൻ യാരാളം. മുള്ളാവർക്കും പൊന്നിലും പണ്ണത്തിനുമാണ് കണ്ണ്. ഭൗതികത്യപ്പണ തഴയ്ക്കുന്നിടത്തു നീതിയും ധർമ്മവും വാടാതെ വയ്ക്കല്ലോ. പ്രഭാതത്തിനോടുന്നതിട്ടും അയാൾക്ക് മറുപടി കുറിക്കാനുത്തരം കുറിയില്ല. വാനിൽ വിലാപകാവ്യമേഴ്താൻ മുതിർന്ന് ഏതോ കവിയുടെ കയ്യിൽ നിന്ന് പൊൻപേന ഉളർന്നുവീണാതാണോ, അതോ കൊള്ളി മീൻ പിടണ്ണതോ?

പുതിയ ശൈലിയല്ല കവിതയിൽ. മുർച്ചകുട്ടാൻ വേണ്ടി കവിതയെക്കുറുക്കുന്ന രീതിയിൽ പഴയകവികൾ അധികം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നില്ലല്ലോ.

കെ. രാമകൃഷ്ണവാരിയരുടെ സംസ്കൃതകവിതയുടെ ശീർഷകം അപുഷ്പവിതഃ ആദ്യ എന്നാണ് യൗവനത്തിൽത്തന്നെ അമ്മാമൻ എങ്ങനെയോഗിയായി എന്നു പറയാമെന്നാണു തുടക്കം. പിന്നെ അമ്മാമൻ രൂപസ്വാമിവിവരണം. മാലിനിയെന്ന തരുണീമണിയെ അമ്മാമൻ സ്വന്നഹി

യുദ്ധവേദന കിംവദന്തി പരമ്പര. മാലിനിയുടെ പിതാവു ക്രുരനായിരുന്നു. അപവാദം ചെവിയിലെത്തിയപ്പോൾ അയാൾ നിഷ്പംഗമായി പ്രതികരിച്ചു. അമ്മാമൻ അനുരാതിതനെ നാടുവിട്ടു. സന്യാസിയായി ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞു. മാലിനിയാകട്ടെ ഇടിവെട്ടേറപോലെ മരിഞ്ഞുവീണു. പിന്നീട് മരിച്ച അവളുടെ ശരീരം സംസ്കരിച്ചിടത്തു ഒരു മാവു മുളച്ചുവന്നു. വലുതായെങ്കിലും അതു പുഷ്പപിച്ചില്ല. എന്തുകൊണ്ട് ഈ മാവുമാത്രം പുക്കുനിബ്ലൂനു സംശയിച്ചു കൂട്ടിക്കർക്കാറിയില്ലെല്ലാ അതിന്റെ താഴെ മരഭാഗ്യയായ ഒരു ആത്മാവാണു വിജീവാശുന്നതെന്ന്. സ്വപ്നങ്ങൾ കരിച്ച ചാരമാണ് അതിനു വളമായത്. കിട്ടിയതു തന്നുത്തവെള്ളത്തിനു പകരം എപ്പോഴും തപ്പതാഗ്രഹവും, ഏകക്കൽ സന്യാസി ഭിക്ഷയാചിച്ച് അവിടെയെത്തി. ആർക്കും ആളു മനസ്സിലായില്ലെങ്കിലും മാവു തിരിച്ചറിഞ്ഞു അല്പം തീർത്ഥജലം തനിൽ തളിക്കണമെന്നും അനുഗ്രഹമിക്കണമെന്നും അതു മൗനമായി അപേക്ഷിച്ചു. താനും പുതത് ജനസാഹ്യവും നേടബെ.

ഹേ ബാലാ മാകുപ്പുന്നു എന പ്രയോഗം ശരിയല്ല. ബാലമാരേനിങ്ങൾ കോപികരുത് എന്നാവുണ്ടോൾ ക്രിയ മല്യമപൂർവ്വംനാവണമല്ലോ, താഡിതാ ഇവ എന്നിടത്തു സസ്യഭോഷം സ്വപ്നം. താഡിതേവ എന്നാണമല്ലോ ശരി. മാലിനിവെനോപാന്തേ എന ഫ്രോക്കത്തിൽ ദക്ഷിണാ ദിനി എന്നതു തെറ്റുതനെ. കുത്തരസപ്പാം രാശി എന്നതു പ്രസിദ്ധമല്ലെന്നും പുറമെ ഘടനാപരമായ തകരാറും തരുണ്ണീംണിഃ എന്നതിലെ വിസർജ്ജം അച്ചടിയിൽ വിട്ടുപോയിരിക്കുന്നു. ദൃഷ്ട്യാനിരത്മകേ, കാഷായവസ്ത്രം കാലായ എന്നിവയും അങ്ങനെയാവാം. ഉന്നമയ്യാനുഗൃഹംണാതു എന്നതും തെറ്റായാണടിച്ചത്. സർബവ്യഃ എന്നതു സർബപ്പഃ എന്നായിരിക്കുന്നു. ക്രമാഭ്യാസമായിക്കാണാം.

കുറിപ്പ്: അച്ചടിപ്പിശകിന് ഉത്തരം പറയേണ്ടത് പ്രതാധിപരാണ്. എത്ര ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടും സംഭവിക്കുന്നു എന്ന് കുമ്പസാരിച്ചതുകൊണ്ട് പ്രയോജനമില്ലെല്ലാ. കുടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു എന വിവേകത്തിലേയ്ക്ക് കണ്ണുതുറക്കുന്നു

- പ്രതാധിപർ

വൈശികം

സ്വപ്ന . വിതരണം : മർബി, കോഴിക്കോട്. വില 30.00

ഭാഷാ സ്നേഹിയായ പ്രവാസിമലയാളിക്ക് മലയാളം ജാരമാണ്. ജാരതപ്തമായ മനസ്സുള്ള ഒരു യുവകവി രചിച്ച "പലതവണ വായിച്ചിട്ടും പിടിതരാതെ മാറിമാറിപ്പോകുന്ന കവിതയുടെ കടങ്ങുവുക" (അവരു തികാകാരൻ) മുട്ട സമാഹാരമാണ് "വൈശികം". ഭാഷാപ്രയോഗം, രചനാത്മണം, ശില്പചാതുരി ഒക്കെത്തന്നെന്ന ഈ കവിക്ക് വേണ്ടതു സ്വാധീനമായിട്ടുണ്ട് എന്ന് അവകാശപ്പെട്ടുകൂടാ. നിരന്തരമായ വായനയും എഴുത്യും തന്മുഖകാണ്ട് അവബന്ധാക്കി നേടിയെടുക്കാനുള്ള ക്ഷമയും ശ്രദ്ധയും അർപ്പണാഭോധവും കവിക്കുണ്ടാകുമെങ്കിൽ, "വൈശികം" വരാനിരിക്കുന്ന ഉച്ചവൈയിലിന്റെ മുന്നറിയിപ്പുകളാകും.

കെ.വി. രാമകൃഷ്ണൻ.

കത്തുകൾ

പ്രിയപ്പെട്ട രാമകൃഷ്ണൻ,

"കവനക്കുമുഖി" (90 ലക്കം) യും നന്ദി! എന്തിനെന്നല്ലോ?

ഈയിടെയായി അക്ഷരങ്ങളിൽ നിന്ന് വാക്കും വാക്കിൽനിന്ന് വരികളും പിന്നെ ആശയങ്ങളും തസ്തിയെടുക്കുകയെന്നത് ഏറെ ശ്രദ്ധകരമാണ്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ ആ വ്യായാമം പലപ്പോഴും ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിയും വരുന്നു. ഇതിൽനിന്നൊരു വിടുതി തന്നതിനാണ് നദി പറഞ്ഞത്.

ഉദ്ദേശിച്ചത് ശ്രീ. കെ.പി. ശക്രൻ്റെ ലേവന്മാണ്. ശക്രൻ്റെ സാഹിത്യ ചിന്തകളെതും ഏറെ സ്വരീകാര്യമായിത്തോന്നാറുണ്ട്. പറയുന്ന കാര്യവും, ശൈലിയും ഒരുപോലെ പ്രിയകരമാണ്. ഈയിടെയാക്കട്ടെ വിഷയം വെവലോപ്പിള്ളിക്കവിതയും! എന്ന് പറഞ്ഞാൽ മതിയോ? സഹൃദയർക്കിടയിൽ ഏറെ ചർച്ച ചെയ്യപ്പെടുത്തും അബ്യസ് പരാജയം എന്ന് വേദപൂർവ്വം ഓർമ്മിക്കപ്പെടുന്നതുമായ കവിയുടെ കൂടുംബയാമാർത്ഥ്യം മുന്നിൽ നില്ക്കേതെന്നെന്ന്, അതിനെക്കുറിച്ച് കവിക്കുണ്ടായിരുന്ന സകലപ്പണ്ഡാണാലോ ശക്രൻ ഏടുത്ത് പെരുമാറുന്നത്. എങ്ങനെന്ന ഉപേക്ഷിക്കാൻ പറ്റും? കൊക്കിലിത്തിരി ഉയിരുണ്ടെങ്കിൽ... എന്നാക്കേ പറയാറില്ലോ? ഏതാണ്ടുപോലെ. ഏറെനേരം അടയിരുന്നാണെങ്കിലും ഞാനതാസ്യാദിച്ചു.

ഒരു പുതിയ സ്വരം കേൾപ്പിച്ച് ശ്രീ. എം.എം. സചീദനും നന്ദി! സുന്ദര സകലപ്പങ്കൾ മെന്നെന്ത് അവ തന്നെയാണ് സത്യമെന്ന് സ്വയം വിശ്വസിപ്പിച്ച് ആത്മവഞ്ചന നടത്തുന്ന യുവനിൾ, സത്യമാണ് ഏറ്റവും സുന്ദരമെന്ന് തിരിച്ചറിയാത്തെ തന്നെയാണ് നമ്മുടെ കാലക്കേട്. രാമ

കൂഷ്ണന്റെ ലേവനം ശ്രീ എൻ.വി.യുടെ ആരംഭ കവിതകളിലും ഞാൻ മുമ്പ് ദർശിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരുശ്രകാർച്ചപദ്ധതിലേയ്ക്ക് വഴിതുറന്നു. അതാണാല്ലോ നിരൂപിക്കലിരുന്നു മിടുക്കും.

എൻ.വി. പുരസ്കാരം നിരുത്തുകയെന്നത് പുരസ്കാരങ്ങൾക്ക് വില യില്ലാതാവുന്ന ഇക്കാലത്ത് ഒരു വഴിമാരി നടക്കലാവും. അതുകൊണ്ട് തന്നെ സ്വാഗതാർഹവും. "സഹലം - സപ്രയോജനം - ക്രിയാത്മകം!" സംസ്കാരധാരയിലെ പുത്രനുണർവ്വുകളെ പ്രചോദിപ്പിക്കുന്നതെന്നും കവിയുടെ ആത്മാവ് ഏറ്റുവാങ്ങും. ലക്ഷ്യം മുന്നിലുണ്ട്. മാർഗ്ഗമോ? അത് കൂടുമറ്റതാവണം. ഇതുവരെ ആരും അനുവർത്തിക്കാത്തതും. ദൗത്യം ആഷ്കരമാണ്.

പക്ഷേ കൗമുദി നിർത്തണോ? കച്ചവടക്കണ്ണില്ലാതെ ഒരു സാംസ്കാരിക പ്രസിദ്ധീകരണം കൊണ്ടു നടക്കുക എളുപ്പമണ്ണുനിയാം. കൂപ്പുമാർഗ്ഗം അജിലുംതയെല്ലോ എൻ.വി.യുടെ പുറകിലുള്ളവർ നടക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടത്? പുതിയ സംരംഭങ്ങൾക്ക് വിജയാശംസകളോടെ

സി.പി. സുഭ്രത, പെരിന്തൽമണ്ണ

പ്രിയപ്പെട്ട രാമകൂഷ്ണന്ന,

കവനക്കുമുംബി നിർത്തിയാലോ എന്ന സന്നേഹം കഴിഞ്ഞലക്കത്തിൽ സുചിപ്പിച്ചു കണ്ടു. മലയാളത്തിൽ പറയത്തക്ക സാഹിത്യമാസിക കളാനും ഇല്ലാത്ത സ്ഥിതിക്ക് കവനക്കുമുംബിക്ക് പ്രാധാന്യമുണ്ട്. കഴിഞ്ഞലക്കത്തിൽ ലേവനങ്ങൾ (പ്രത്യേകിച്ചും കെ.പി. ശക്രൻഡേയും, ലതികാ നായരുടേതും) വളരെ നന്നായിരുന്നു.നടത്തിപ്പോരാനുള്ള വിഷമം അറിയായ്ക്കയല്ല.

സന്നേഹപുർവ്വം

പദ്മാവതി. വി, ചെരേ

പ്രിയപ്പെട്ട ശ്രീ രാമകൂഷ്ണന്ന,

പുരസ്കാരങ്ങൾക്ക് യാതൊരു പണ്ടവുമില്ലാത്ത കേരളത്തിൽ എൻ.വി.യുടെ പേരിൽ ഒന്നു വേണമോ? സാഹിത്യത്തിനും സമൂഹത്തിനും കൂടുതൽ പ്രയോജനപ്രദമായ വിധത്തിൽ ആ തുക ഉപയോഗിച്ചു കുടെ? സാധിക്കുമെന്നാണ് എനിക്ക് തോന്നുന്നത്. ഗവേഷണപരവും സാഹിത്യ മേരയുള്ള പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾക്കു വേണ്ടി ആ തുക ഉപയോഗിക്കുന്നതായിരിക്കും നല്ലതെന്ന് തോന്നുന്നു. ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാവരുടേയും അഭിപ്രായങ്ങളിൽ നിന്ന് ശരിയായ ഒന്ന് ഉറുത്തിരിഞ്ഞു വരുമെന്ന് ആശിക്കുന്നു.

സന്നേഹാദരങ്ങളോടെ,

കെ. രാമകൂഷ്ണവാരിയർ, മദ്രാസ്.

അത്യി*

എ. ശ്രീധരമേനോൻ

കൊടുംതീക്കന്തീക്കടയുള്ളിൽ കിടക്കു-
നട്ടപ്പിൻ കണക്കെതുനേരതുമുദ്രം
ചുട്ടും, കത്തിനീറും, കനത്തായിവർഖി-
ച്ചിട്ടുനോൺ ചിത്തം സമാധാനമനേ.

അനർത്ഥം വരാമെന്നു പേടിച്ചജ്ഞം
മനസ്സിട്ടു പുണ്ണാകി വാഴുന്ന മർത്ത്യൻ,
ഘനം പുണ്ഡിരുണ്ടുള്ള വാനംകണക്കേ
ദിനം തോറുമേല്ക്കുന്നു മാറ്റം മുവത്തിൽ.

ഉറങ്ങാനുമാവില്ലവ, നന്നാരോടൊ-
ത്തിരങ്ങാനുമില്ലാൾ, ജീവിക്കുവാനും,
വിറയ്ക്കും, വിട്ടും ദീർഘനിശ്ചാസ, മെണ്ണി-
ക്കുറയ്ക്കും സ്വത്തഃസിലുമാം ജീവകാലം.

"കടം വീടുവാനില്ല കയ്യിൽ പണം, ഞാൻ
നടന്നതെ പേരോടു ചോദിച്ചു വായ്പ?
കടക്കാരനെന്നതും പടിക്കൽ പുലർച്ച്-
കിടഞ്ഞെന്നൊടുന്നൊക്കെ ദുർവ്വാക്കുരയ്ക്കും."

കിടയ്ക്കപ്പുറം വിട്ടിതോർത്തോർത്തോരുത്തൻ
നടക്കുന്നു നിദ്രാവിഹീനം ശൃഷ്ടത്തിൽ,
സപ്പുടം തന്നവിച്ചാരം, വരുംനാളിലെന്നു-
കടംമുലമാണേവമാധിസ്വഭാവം.

(യുശ്മകം)

* കവനക്കൗമ്യം - 22 - 1102 മിമുനം ലക്ഷം 9 പേജ് : 253 - 255

കൊടുക്കേണ്ടതെല്ലാം കൊടുക്കേണ്ടെന്നും മെന്നാൽ
തിടുകം വിചാരിച്ചു കേഴുന്ന മുലം
മിടുകേണ്ടു തന്റെ സാഖ്യത്തിനായി-
എടുക്കേണ്ട മാർഗ്ഗം മറഞ്ഞെങ്കിടക്കു !

കുഴക്കാം പുഴക്കുതെന്നാശുക്കിൽ കരുത്താം
തുഴക്കോലകനുള്ള ഫുത്തായ തോണി
പിഴക്കാതിരിക്കില്ല, നേർക്കുള്ള നീർച്ചാൽ
മുഴക്കീടില്ലോ തണ്ട്രപ്രശാന്തപ്രയാസം !

ഒരുത്തൻ സദാ തന്റെകുഴക്കോർത്തിരുന്നാൽ
പെരുക്കാമതിൽ രൂപമത്യുന്നൈം,
നിരുത്സാഹനായ്പ്രോമവൻ നില്ലപ്പായൻ
വരുത്താമൊരിക്കൽ സ്വദേഹാവസാനം

പിടിച്ചാലടങ്ങാതെഴും ചിന്ത വേഗം
തടിച്ചാർത്തടിച്ചാർത്തി ഫൃത്തിൽ പരത്തും,
ഇടിത്തിക്കണക്കലപ്പനേരത്തിലെഡാനായ്
മുടിക്കുന്നു പിന്നീടതുക്കും മിടുക്കും.

നര.ബാധിവിട്ടിങ്ങു വാഴേണമെന്നാൽ
കരൾത്തടിൽ മെഹഡ്യം കടക്കാത്തമട്ടിൽ
തരക്കെടു പറ്റുബൊഴേന്തുന്ന ചിന്താ-
കുരത്തെ കഷണത്തിൽ പരിച്ചിട്ടിഡേണം

ഒരുത്തനു തന്റെ വിതാഭ്യാവി, ലഘ്വിൽ
പെരും നില്ലപ്പായത്രമേരുന്നതായാൽ
നന്ദി കാന്തിനൽകുന്ന താരങ്ങളല്ലോ-
തിരുട്ടല്ലവൻ നോക്കി നിലക്കേണ്ടതപ്പോൾ.

ഒരു അനന്തമായ പാരമ്പര്യം. ഒരു ഇതിഹാസം.

കോട്ടയ്ക്കൽ ആര്യവൈദ്യശാല

(Ayurveda, The Authentic Way)

ഡിവാന്മാർഗ്ഗതന്നെ വൈദ്യരത്നം പി. എസ്. വാരിയരുടെ ദീർഘ ദർശനവും മാർഗ്ഗദർശിതവുമാണ് ഈ സ്ഥാപനത്തെ ഇന്നത്തെ നിലയിലേയ്ക്ക് ഉയർത്തിയത്.

- ⦿ ഇവിടെ മാറാരോഗ്യകൾക്ക് ആശാസം നൽകുന്ന ഫലപ്രദമായ നാനാതരം ഔഷധങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നു.
- ⦿ നവീന സൗകര്യങ്ങളൊടുകൂടിയ ഇവിടത്തെ നിശ്ചിംഗ് ഹോമിൽ വസ്തി, നസ്യം മുതലായ പഞ്ചകർമ്മങ്ങളും ധാര, പിഴിച്ചിൽ, നവരകിഴി മുതലായ മറ്റു സ്വന്നഹ-സോദ കർമ്മങ്ങളും നിർവ്വഹിച്ചു കൊടുക്കുന്നു.
- ⦿ അവഗർഹകൾ ആശാസകേന്ദ്രമായ ധർമ്മാശുപത്രി നടത്തുന്നു.
- ⦿ ആയുർവ്വേദ കോളേജിന്റെ നടത്തിപ്പിന്കു ധനസഹായം നൽകി ആയുർവ്വേദവിദ്യാഭ്യാസത്തിന് പ്രചോദനം നൽകുന്നു.
- ⦿ ആയുർവ്വേദത്തിന്റെ വളർച്ചക്കായി ആയുർവ്വേദസെമിനാറുകളും പ്രബന്ധമത്സരങ്ങളും നടത്തുകയും ആയുർവ്വേദ പുസ്തക ഞങ്ങളും “ആര്യവൈദ്യൻ” (ഇംഗ്ലീഷ്) ലൈഭ്രാറിയും പ്രസി ഡീക്രിക്കുകയും.ചെയ്യുന്നു.
- ⦿ കമകളിയുടെ പതിപോഷണത്തിനായി പി. എസ്. വി. നാട്യ സംഖ്യം നടത്തുന്നു.

വൈദ്യരത്നം പി. എസ്. വാരിയരുടെ

ആര്യവൈദ്യശാല

സ്ഥാപിതം : 1902

കോട്ടയ്ക്കൽ – 676 503

Phone : HO. 742216-19, 742561-64 & 742571 (EPABX), TDBX 200 Lines)

Fax: 0493-742210, 742572

ശാഖകൾ : കോഴിക്കോട്, പാലക്കാട്, തിരുവൻ, എറണാകുളം, ആലുവ, തിരുവനന്തപുരം, മരിയാമീ, കണ്ണൂർ, കോയമ്പത്തുർ, എറഞ്ചിന്ത്യ, കല്ലേരി, കോട്ടയം കുടാതെ 800-ൽ പരം ഏജൻസികളും